

ANUL XXII — NR. 43 (959) — 20 OCTOMBRIE 1973

Flacăra

Biblioteca Municipală
SALA DE LECTURĂ

natori, să suferi când vezi clubul gol, să te așezi pentru fiecare scîndură a decorului, nu te îngrozească mereu gîndul că vei lua c din clipă în clipă.

Se pot spune multe despre activitățile culturale din orașul de cultură din Focșani (nu în ultimul rând de «totală» poate fi o formație bună de muzică ușoară sau o orchestră populară), dar anunțurile nu lipsesc, mult mai mulți tineri focșăneni au ridicat nedumeriri în umeri cînd i-am întrebat de ea, în schimb au știut imediat unde a cîntat Mihai Constantin: tot în casa de cultură, sigur. Ceea ce vrem să subliniem este că de pasiune și pricepere tocmai a celor lătiți să învieze sufletul și mințile orașului, nepăsarea, «am făcut, am dres», incompetența recunoscută de director

care se întreabă, printre altele, cine poate fi competent în munca asta. Mai cred că existența unui teatru foarte frumos fără actori este ceva greu de închipuit, dar că și folosirea lui numai pentru «șușe» este de neîngăduit și minimalizează dorința justificată a focșănenilor de a avea un teatru cu actori. E bine să fie un teatru adevărat în Focșani, cei de aici au investit în reparația lui peste 7 000 000 de lei și ar fi păcat de munca și entuziasmul lor, ar fi mare păcat, într-adevăr. Sintem însă siguri că pînă la urmă teatrul va fi dat focșănenilor, dar sînt la fel de sigur că și focșănenii trebuie să găsească pînă atunci un director de teatru care să se teamă mai puțin de foc și mai mult de absența publicului.

Iulian NEACȘU

de ce nu vin vedetele la reșița?

Îndrăznesc să afirm că la Reșița tînărul nu se grăbește. Perimetrul lui e restrîns nu de limitele orașului care se află în plină expansiune și extensiune urbanistică și nici de barierele sale psihologice. Posedă aceleași răsături care-i definesc azi generația mai dinamică, mai precipitată, cu o inteligență mai ascuțită în comparație cu generațiile anterioare. În Reșița sînt peste 20 000 de tineri. Numai ei ar putea constitui populația unui oraș. Și încă nu prea mic. Într-o simfonie după-amiază, în aceeași sîmbătă seara, și a doua zi, duminică dimineața, în două zile ale acestei toamne, cînd estivalele au început — îi urmăresc, îi însoțesc, ca să aflăm încotro se îndreaptă, ce aleg, pentru ce optează, ce fac ei în spațiul acesta, cel mai propriu numit timp liber. Dar și cel mai propriu destinat să proiecteze în spațiul gîndirii și al atecului lor fascicule de cultură, de informație, de cunoștințe, de sensibilitate, de valori ce modelează conștiințele, ce formează personalitățile. Mai întîi ce posibilități de opțiune are reșițeanul, tînărul reșițean care a mai încheiat o săptămîină rodnică în lupta cu metalul — la combinatul siderurgic sau în marea întreprindere de construcții de mașini? Cele trei cinematografe (în viitorul apropiat — patru — se află încă unul în construcție) par a fi suficiente, Teatrul de stat (care pînă la 12 octombrie, data vizitei noastre, nu își deschisese stagiunea), Ateneul tineretului, Casa de cultură ce găzduiește și biblioteca municipală.

Dar nu m-am lăsat, intenționat, acaparată de acest aspect să-i zicem formal — deși nu e deloc formal, ci mai mult e surprin-

zător că un centru muncitoresc cu tradiție, un centru muncitoresc în care a luat ființă siderurgia românească, unde de 202 ani se fabrică fontă și se laminează oțeluri nu are o clădire adecvată pentru un club destinat tineretului. M-am lăsat însă acaparată de părerea tovarășului prim-secretar al Comitetului județean al U.T.C. Caraș-Severin, Nicolae Lipschner: «Părerea mea personală, oricîte edificii vom mai face tot nu vor fi pline». De opinia activistului dinamic și inteligent, a omului de acțiune, care a propus, s-a zăbuit să obțină fondurile, și care se ocupă personal de mersul lucrărilor de construcție a unui local ultramodern pentru Ateneul tineretului, conceput, cum îi stă bine unui oraș industrial, drept o Casă a științei și tehnicii pentru tineret. De ce oare n-ar putea fi, de ce oare nu sînt pline edificiile de cultură pentru tineret? În aparent contrast, de ce totuși sînt pline, asaltate chiar, de către tineret, sălile de cinematograf? Printre paradoxuri, întîlnim răspunsurile. «N-avem altceva de ales» — ne declară mulți tineri, peste 50, interogați în fața cinematografelor. Așa cum nu au de ales nici între filmele propuse spre vizionare. Studiez lista cu programul pe luna octombrie și mă întreb dacă a fost consultat și Comitetul U.T.C., cînd întreprinderea cinematografică «a cules» cele 25 de filme, între care predomină filmele politice de valoare îndoieinică. Predomină deci tot interesul întreprinderii cinematografice pentru încasări (boală veche, molipsitoare). Ce valori spirituale dăm unui tineret care produce valori materiale esențiale ale acestei țări? Ce pelicule îi oferim într-un

timp cînd cinematograful în lume are opțiuni majore pentru filmul politic, pentru filmul de actualitate, pentru dezbateri profunde asupra condiției omului contemporan, ale relației om-societate?

Directorul teatrului reșițean, Alexandru Bîrsescu, îmi prezintă repertoriul pentru stagiunea jubiliară 1973/74 și pentru cea de perspectivă, justificînd preponderența comediei în cadrul repertoriului cu argumentul: «Ca orice public în formare, publicul din Reșița manifestă apetență pentru comedie». Apetență pentru comedie are orice spectator cu gust oricît de elevat, dar pentru comedia bună, ori dacă analizăm punerile în scenă ale trupei reșițene nu ajungem la un bilanț care s-o onoreze.

«Dacă ai avea posibilitatea să înființezi un club pentru tineret, ce profil i-ai da?» — l-am întrebat pe laminoristul Vasile Bîrlea. L-am întîlnit la «gura focului» sîmbătă după-masă în hala laminorului de profiluri mijlocii, dirijînd o bară incandescentă de metal prin agregate și procese tehnologice complet automatizate.

Are 19 ani, e maramureșean și se află în Reșița de trei ani (2 ani școala profesională, de 1 an lucrează la acest laminor). Mi-a răspuns prompt: «De politică. De politică internă și internațională. Lumea se schimbă. Numai zilele astea cîte evenimente s-au petrecut și simt că nu înțeleg totul». Răspunsul lui are legătură și încă una foarte serioasă și intimă cu discuția avută în cabinetul directorial al teatrului. Fiindcă Vasile Bîrlea e inteligentul tînăr pe care trebuie să-l avem în vedere. Ca și pe elevii Ioan Turzo și Ioan Romănu de la Grupul școlar C.S.R., care au nominalizat în cartea de impresii a expoziției de sculptură-pictură a artistului local Gheorghe Pirvu, cu o extraordinară intuiție, dacă nu cu pricepere, cele mai bune lucrări, pinzele ce se reveleau prin arta culorii și ideea metaforei. Chiar dacă aceștia nu sînt atît de mulți,

chiar dacă ei nu umplu încă sălile, trebuie să luptăm ca în curînd să fie, în curînd să le umple. Desigur, cum remarcă inginerul Stan Necula și matematicianul Ion Sandu de la C.S.R. numai prin artă autentică. «Sînt de șase ani la Reșița — îmi spune inginerul Necula — dar n-am văzut niciodată Naționalul bucureștean la Reșița». «Citesc în revistele noastre centrale de cultură și artă despre retrospectivile de pictură și sculptură ale marilor noștri artiști plastici, spuneți-mi cîte, după închiderea lor la București, au luat drumul Reșiței? Întovărășiți, de pildă, de un critic bun de artă care să știe să le prezinte publicului nostru. Sau chiar însoțite de un disc cu un fel de a.b.c. al înțelegerii artei respectivului pictor, care să se reia continuu în sala de expoziție? Să vă răspund tot eu: nici una. Formalismul și mimetismul artei omoară deseori cultura de masă».

Iată un adevăr: vedetele nu prea poposesc la Reșița. Nu, nu e vorba de vedetele de film, ori muzică ușoară — deși, slavă Domnului, nici acestea nu știu cum arată orașul de 202 ani siderurgic. Nici un reșițean nu-și amintește să fi cîntat pentru ei, la ei acasă, Nicolae Herlea sau Elena Cernei, să-și fi spus versurile printre tinerii Ioan Alexandru sau Eugen Jebeleanu, să se fi jucat Shakespeare în interpretarea unor prestigioase trupe bucureștene etc., etc.

Și sînt dornici de mari personalități reșițeni... Dacă se cheltuiește multă inteligență și inventivitate, dacă se cheltuiesc mulți bani pentru depoluarea aerului Reșiței, de ce să nu investim mai multă bunăvoință și inițiativă, de ce să nu sacrificăm comoditatea, ca să nu poluăm spiritele tineretului reșițean? Pînă cînd vor avea mai multe resurse locale, propriile lor mari vedete: conferențieri de politică internațională, regizori, poeți (de ce nu?!)...

Cici IORDACHE

spectacolul numărul unu: strada mare

Ionel Dumitrașcu, tîmplar brăilean, a donat Clubului tineretului un uriaș acvariu, format din 28 de corpuri. S-ar putea crede că gestul bătrînului Dumitrașcu a fost determinat de o presupusă singurătate. Dar tîmplarul are familie și copii. Secretarul Comitetului de partid de la Combinatul de fibre artificiale e de părere că transformarea unuia dintre cele mai mari restaurante ale orașului în club pentru tineret constituie un act de echitate dar și de îndrăzneală. Nu e desigur de bun-gust să forțăm viața și să presupunem că între aceste două întîmplări, de altfel disparate în timp, ar exista o legătură de cauzalitate, dar împreună sugerează pe de o parte intențiile viitoare ale gospodarilor Brăilei, iar, pe de altă parte, gîndurile în raport cu aceste intenții ale locuitorilor ei.

Gîndurile sînt provocate uneori de griji, și edilii orașului au destule. Două din cele cinci săli de cinema s-au surpat. Teatrul, amenințat și el de aceeași soartă, a fost recent consolidat și deocamdată pericolul a fost îndepărtat. Se fac proiecte privind

locurile de amplasare a noilor edificii de cultură: un nou teatru, mai multe cinematografe, o sală de cultură. Mecanizarea completă a lucrărilor agricole din Insula Mare face stringent necesară construirea unei centuri de șosele asfaltate de jur împrejurul insulei pentru ca pe vreme nefavorabilă recolta să nu fie blocată pe cîmp. Se intensifică procesul de industrializare și concomitent sporesc problemele și necazurile social-edilitare. Dar în limita fondurilor disponibile și cu participarea benevolă a tineretului, s-a început construcția noului complex sportiv prevăzut cu mai multe terenuri pentru jocuri, două bazine de înot, dintre care unul acoperit; în Insula Mare se amenajează un lac pentru concursuri nautice.

Oamenii se îngrijesc nu numai de forța, ci și de sufletul orașului lor. Un suflet foarte tînăr. În cele mai multe uzine și întreprinderi media de vîrstă nu depășește 24 de ani. Deci tot ce se face și se plănuieste a se face îi vizează în primul rînd pe ei, tinerii, precum la fel de adevărat e că tot ce se face, se face cu ei. Este, o știm, un tineret harnic, mun-

bucuriile și exigențele drumului lung

Caut să fac o listă, un borderou lucid și drept al celor mai importante fapte de muncă petrecute în țară în aceste ultime șapte zile, dar nu-i tocmai ușor. Și asta, pentru simplul motiv că de pretutindeni ne vin știri îmbucurătoare.

După acea telegramă — de acum veche! — din 6 octombrie, prin care oamenii muncii din județul Suceava informau conducerea partidului și a țării, informau națiunea că și-au îndeplinit sarcinile economice pentru cei dintii trei ani ai cincinalului, deci că l-au redus, spre binele construcției socialiste intensive, pe '73 la numai 278 din cele 365 zile calendaristice ale lui, iată că o altă telegramă ne face cunoscut că și județul Vaslui a îndeplinit planul producției globale industriale pe primii trei ani ai cincinalului. Vești similare ne parvin atît din partea județului Vrancea, cît și din partea colectivului șantierului de construcții hidrotehnice speciale — baraj Rovinari. Iar pe de altă parte, prin trei telegrame simultane se raportează că în județele Brăila, Dolj și Botoșani însămințările de toamnă s-au terminat.

De pretutindeni, din întreaga țară, sosesc informații din care rezultă clar că atît în băcșia care se duce în industrie pentru îndeplinirea planului în chip ritmic și integral la toate sortimentele, cît și în băcșia care se duce în agricultură pentru recoltarea, transportul și depozitarea produselor acestei toamne a belșugului, avem reușite de seamă.

*

Și tot în zilele acestui miez de minunat octombrie — potrivit cutumei instaurate prin însuși stilul său de muncă — secretarul general al partidului și-a ales ca locuri concrete de muncă înrîi Galați, Brăila, Tg. Mureș, apoi județele Buzău și Prahova.

Peste tot s-a interesat indeaproape de industrie și agricultură, de construcțiile de locuințe și de edificiile destinate artei, de muncă și retribuția ei, de problemele dezvoltării și, mai presus de toate, de problemele oamenilor. Peste tot s-a informat direct asupra mersului lucrurilor, a luat cunoștință de realizările prezentului și de perspectivele viitorului și a făcut recomandări de substanță.

O astfel de recomandare, un astfel de îndemn trebuie să-l alăturăm bucuriei la care ne îndreptățește bilanțul nostru rodnic din această toamnă. Mai precis, mă refer la următoarele cuvinte ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, adresate nouă, întregii națiuni, de la Tîrgu Mureș:

«Succesele pe care le-am înregistrat în realizarea planului în industrie și agricultură sînt, fără nici o îndoială, un motiv de mîndrie și de bucurie pentru toți oamenii muncii, pentru întregul nostru popor, dar nu trebuie să uităm că mai avem încă mult de făcut pentru a străbate drumul lung în vederea ridicării economiei țării noastre la nivelul țărilor dezvoltate, pentru a asigura un grad înalt de dezvoltare a industriei și agriculturii — condiție primordială pentru făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate, pentru trecerea la edificarea societății comuniste pe pămîntul patriei noastre».

Cu alte cuvinte, secretarul general al partidului ne îndeamnă la echilibru, la măsură în entuziasm.

Pentru că avem nevoie de reușite deosebite și de acum înainte; și pentru că satisfacția continuă nu se poate obține decît printr-o muncă susținută continuă.

Avem sarcina istorică de a face din România o țară a socialismului multilateral dezvoltat și nu ne e îngăduit să ne lăsăm tulburați nici chiar de omeneasca bucurie a propriilor noastre succese.

Nelu IONESCU

Autorii de invenții și inovații specialiști la curent cu noutățile tehnicii mondiale sînt un fond de aur ce trebuie valorificat.

NICOLAE CEAUȘESCU

frații petrescu și problemele lor mondiale

- Marele Coandă ne promisese că o să ne viziteze ● Apărarea vieții! — iată un țel
- Dumneata știi că la noi zăpada e colorată? ● «Florico, cui n-a muncit azi, nu-i pui farfurie!» ● Ideea ne-a venit lucrînd ● «V- ați găsit voi, panaramelor, să rezolvați probleme mondiale?» ● Dacă ești Ionescu din Răzvad, unii nici nu se uită la tine; dacă ești însă Johnson din Anglia, se pleacă în fața ta de la distanță
- Am putea deschide de aici, de pe Calea Victoriei, ușa garajului atelierului nostru din Tîrgoviște ● Următorul vis-proiect: depoluarea oceanelor de țigeci.

— ... Ne bătea de ne usca, dacă nu munceam! De mici, asta a fost viața noastră, munca. Tata, meseriaș și el, mecanic, ne-a transmis în felul lui pasiunea pentru muncă. Dimineața, cînd ne era somnul mai dulce — eram și noi copii, deh! — suna deșteptarea la ora 6 fix. «Mă, vă scarpină soarele pe burtă!» — striga tata. Și țîșneam în sus ca arși. Care se făcea că nu aude, se trezea cu o cană de apă rece în pat. Cînd veneam de la școală, toți treceam la muncă, ciocăneam și noi alături de tata, că eram opt guri la masă și trebuia să ne ciștigăm o pîine. Care nu lucra, sărea prînzul sau cina. «Florico! — îi spunea tata mamei — cui n-a muncit azi, nu-i pui farfurie». Așa

ne-am obișnuit să nu sărim nici munca, nici masa.

Ca să-i înțeleg de la început pe frații inventatori Petrescu, le-am pus cea mai omenească întrebare. «Cum v-a venit? Cum v-a venit ideea să construiți instalații tehnice noi?»

Răspunsul lui Tudor Petrescu a fost următorul:

— Ne-a venit din muncă. Ideea ne-a venit lucrînd. Și lucrăm de copii. Tata, săracu', ne-a băgat de mici în cap cultul muncii.

Și a urmat mărturisirea de la începutul acestor rînduri.

După care, o altă mărturisire:

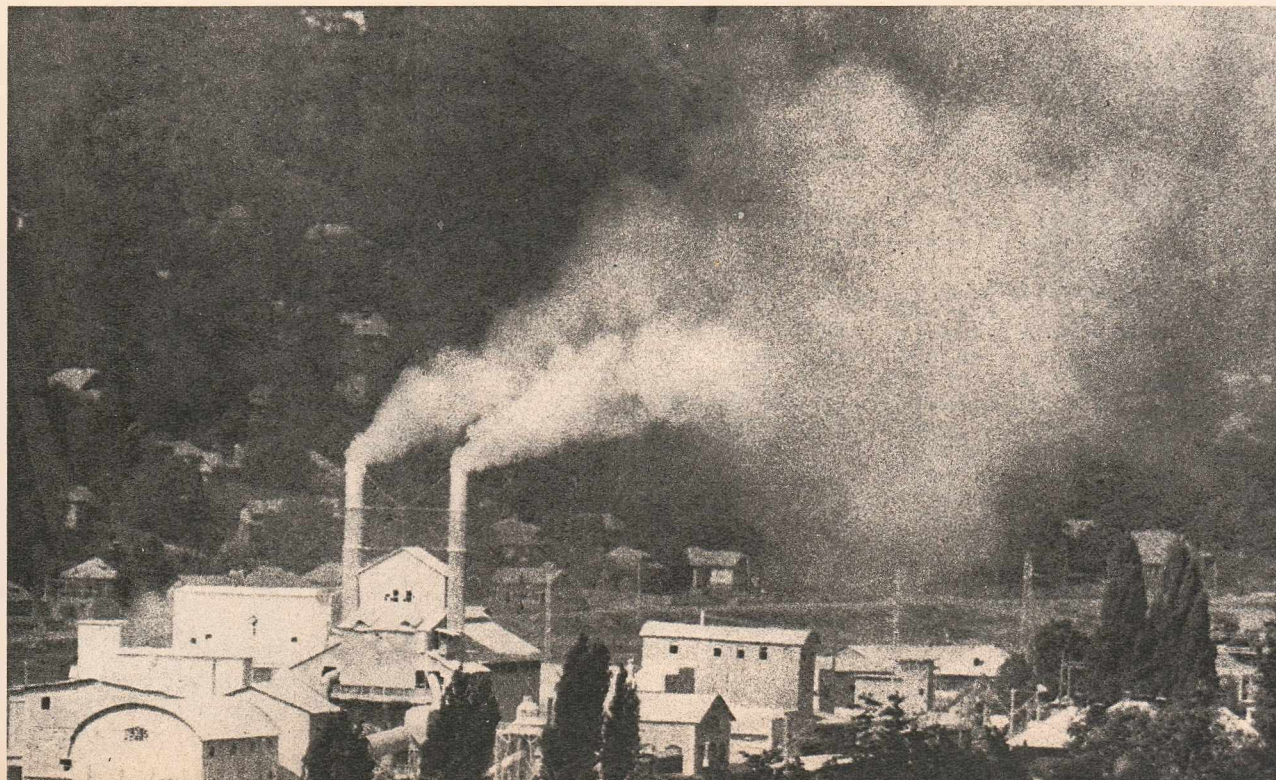
— Puteam s-o facem pe Edisonii, să încercăm să părem mai deștepți decît

sîntem. Nu ne e felul. Asta știm, asta facem și asta am făcut. Muncă și iar muncă. Ea ne-a împins mintea înainte.

Stau de vorbă cu frații Petrescu și în timp ce aflu date din biografia lor profesională, îmi fixează trăsături din portretul lor de «oameni obișnuiți». Le confrunt, pe loc, cu părerile eroilor acestui articol. Îmi confirmă și-mi completează impresiile.

Tudor Petrescu (39 de ani, maistru termoenergetician) — dinamic, neastîmpărat, vulcanic, dă impresia că în timp ce vorbește cu tine îl frămîntă alte gînduri, poate altă invenție. «Eu sînt capul răutăților și tartorul!» — mărturisește el, zîmbind. Tiron Petrescu (50 de ani, maistru de exploa-

Panoramă... poluată.

De patru ori Petrescu, în dublă ipostază. În plină activitate și în momente de destindere.

Fotografii de E. TÂNJALĂ

tare la motoare cu explozie, decorat cu Steaua Republicii) — cel mai blajin, mai visător, mai «așezat» într-un cvartet binecunoscut pentru «explozia» sa temperamentală — recunoaște: «Da, Tudor e tartorul!» **Petre Petrescu** (48 de ani, maistrul de instalații), cel mai calculat, parcă și vorbele îi ies din gură după ce le-a înmulțit, le-a împărțit, le-a adunat și le-a scăzut. **Damian Petrescu** (44 de ani, maistrul la controlul tehnic) «trage mai mult spre Tudor, e repezit la faptă și la vorbă; când vorbesc amîndoi, acoperă cu gura 20 de oameni».

Patru frați, patru maiștri țirgovișteni, patru inventatori.

— Și mai sînt doi: o soră (Lilica) și un frate (Mișu), maistrul și el.

— El nu e inventator?

— Nu e.

— E mai slab pregătit?

— Nu, e băiat bun, foarte priceput, dar la munca noastră s-a cam dat absent. Iar noi, frați-frați, dar toți am tras, toți am muncit. Pe el venea nevastă-sa și-l lua acasă de la atelier. Pleca și ne lăsa.

— Dumneavoastră cum rezolvați această problemă cu nevestele? Sau nu vin să vă cheme?

— Vin, cum să nu vină. Femeile-s la fel toate. Dar care cum vine, așa și pleacă. Le spunem: «Mamă, terminăm chestiunea asta și venim rapid».

— Și ce înseamnă «rapid»?

— Rapid înseamnă uneori și 5 dimineața. Și mai înseamnă, alteori, să uiți pînă și de serbarea școlară a fetei tale, care a luat premiu și-ți reproșează apoi, cu lacrimi în ochi, că nu te-ai ținut de cuvînt, așa cum i-ai promis, să vii la școală s-o vezi cu coroniță pe cap.

— Vorbeați de un atelier al dumneavoastră...

— Da, am transformat un fost garaj în atelier. Acolo ne întîlnim cu toții zilnic, la orele 16, și ne apucăm de lucru.

— Tovarășe Tudor Petrescu, am înconjurat prima temă care ne interesează — atît pe dumneavoastră, cît și pe mine — pe cercuri concentrice care se apropie tot mai mult de ea. Înainte de a o aborda, v-aș ruga să-mi spuneți a cîta realizare a fraților Petrescu este instalația antipoluantă aplicabilă fabricilor de ciment și termocentralelor industriale, instalație despre care a aflat la ora aceasta multă lume, deși ea se află abia în probe tehnologice?

— Am realizat peste 20 de inovații și avem 8 brevete de invenții, printre care «arzătorul cu volete» — brevetat în S.U.A., Belgia, R.F.G., «stop-gaz de uz casnic», un semnalizator acustic, un aparat de măsurare a devierilor sondelor de foraj, o ușă cu deschidere telecomandată...

— De cînd lucrați pe tărîmul acesta, al noului industrial?

— De 12 ani.

— V-aș ruga acum să-mi înlesniți prezentarea ultimei dumneavoastră creații, instalația antipoluantă. În sala mică a palatului R.S.R., în cadrul «schimbului de experiență cu invențiilor și materialelor de construcții», macheta pe care ați prezentat-o s-a bucurat — după cîte mi-am dat seama — de regimul unei adevărate vedete. Zeci de curioși, de oameni interesați, sute de întrebări care vă țintuiau sub un tir de baraj căruia am văzut că de abia pridideați să-i faceți față. Care este istoria succesului de azi? De la ce ați plecat? Ce v-a îndrumat preocuparea spre această temă majoră atît de actuală?

— Aș putea să dau un răspuns aproape clasic. Poluarea înseamnă, printre altele, scurtarea vieții noastre. Apărarea vieții! — iată un țel. Și un răspuns. Am să spun însă și altceva. Dumneata știi că la noi, la Țirgoviște, zăpada e adeseori colorată? Da, colorată de prafurile termocentralei de la Doicești (8-9 kilometri). Zăpada aceas-

ta rănită, ea a fost aceea care ne-a hotărît să ne apucăm de treabă. Restul s-a înfiripat aproape de la sine. Gîndind și lucrînd, ne-am dat seama că putem face o treabă bună, cu un folos mare.

— V-aș ruga să-mi spuneți cum a fost privită inițiativa dumneavoastră?

— În privința opticii față de inițiativa noastră, a existat un proces, să-i zicem, în trepte. Treapta 1 — neîncrederea, persiflarea, batjocura. Oamenii zîmbeau, glumeau cînd era vorba de proiectul instalației noastre. S-a găsit chiar un tehnician cu ifose care la o vizită în atelierul nostru ne-a spus-o pe șleau: «V-ați găsit voi, panaramelor, să rezolvați probleme mondiale?!» Că așa e uneori la noi. Dacă te cheamă Ionescu și ești din Răzvad, unii nici nu se uită la tine. Dacă ești însă Johnson din Anglia, se pleacă în fața ta de la distanță. Treapta a 2-a — încredere și sprijin. Județeană de partid, INCREST, însuși ministrul economiei forestiere și materialelor de construcție, tovarășul Vasile Patilinet, au avut încredere și ne-au sprijinit. Dacă am să vă spun că și tovarășul director general Țintea Teodorescu sau tovarășul doctor inginer Florin Zăgănescu veneau și stăteau uneori cîte 4 ore în atelierul nostru, o să vă dați seama că am avut și norocul de a întîlni în calea noastră oameni excepționali. Altceva ce să vă mai zic? Patru ani de lucru, ani în care de multe ori n-am știut cînd se termină o zi și cînd începe alta. La ora asta, după cum se știe, instalația noastră se află de aproape două luni în probe tehnologice la Fabrica de ciment de la Comarnic.

— Și care este cuvîntul producției?

— Deocamdată instalația reține praf în proporție de 85%. Cam 800 de kilograme pe oră. Sînt posibilități ca randamentul să crească la 95%.

— Care ar fi, în linii mari, foloasele instalației construite de dumneavoastră?

— Un prim folos îl dă prețul: în loc de 2 milioane și jumătate-3 milioane lei valută, numai 200 000 lei cheltuiți aici, acasă. Funcționarea simplă, energia minimă folosită precum și întreținerea ușoară ar fi, după părerea noastră, alte atuuri cu importanța lor.

— Care este principiul tehnic care stă la baza instalației dumneavoastră?

— Atît pentru această instalație antipoluantă, cît și pentru majoritatea invențiilor noastre, inima lor tehnică este efectul Coandă. Să știți că marele savant aflate de isprăvile noastre, de aceea ne-a și trimis, în repetate rînduri, colaboratori de-ai săi, să vadă cum lucrăm; el însuși ne-a pomenit numele într-un interviu și ne-a promis chiar că o să ne viziteze personal. Din păcate, moartea l-a răpit exact în perioada în care își anunțase vizita la Țirgoviște.

— Ce gînduri aveți pentru viitor?

— Întîi de toate, așteptăm încheierea probelor tehnologice (fixată pentru 1 ianuarie) de la Comarnic; așteptăm e un fel relativ de a spune, pentru că sîntem lansați deja în două acțiuni care ne-au luat pur și simplu somnul. Primul vis-proiect: depoluarea oceanelor de țitei, al doilea: diminuarea efectelor gravitației în timpul... somnului. Asta în afara problemelor mărunte, cărora le căutăm, cum se spune, soluții din mers.

— Ați putea să-mi dați, pe loc, un exemplu de soluție la o astfel de problemă măruntă?

— Așa, pe loc?

— Da.

— Uitați-vă, noi sîntem acum în București, pe Calea Victoriei, nu? Ei bine, ușa garajului nostru din Țirgoviște am putea-o deschide, prin telecomandă, chiar de aici, de pe Calea Victoriei. Este o ușă acționată prin comandă electromagnetică...

Marius POPESCU

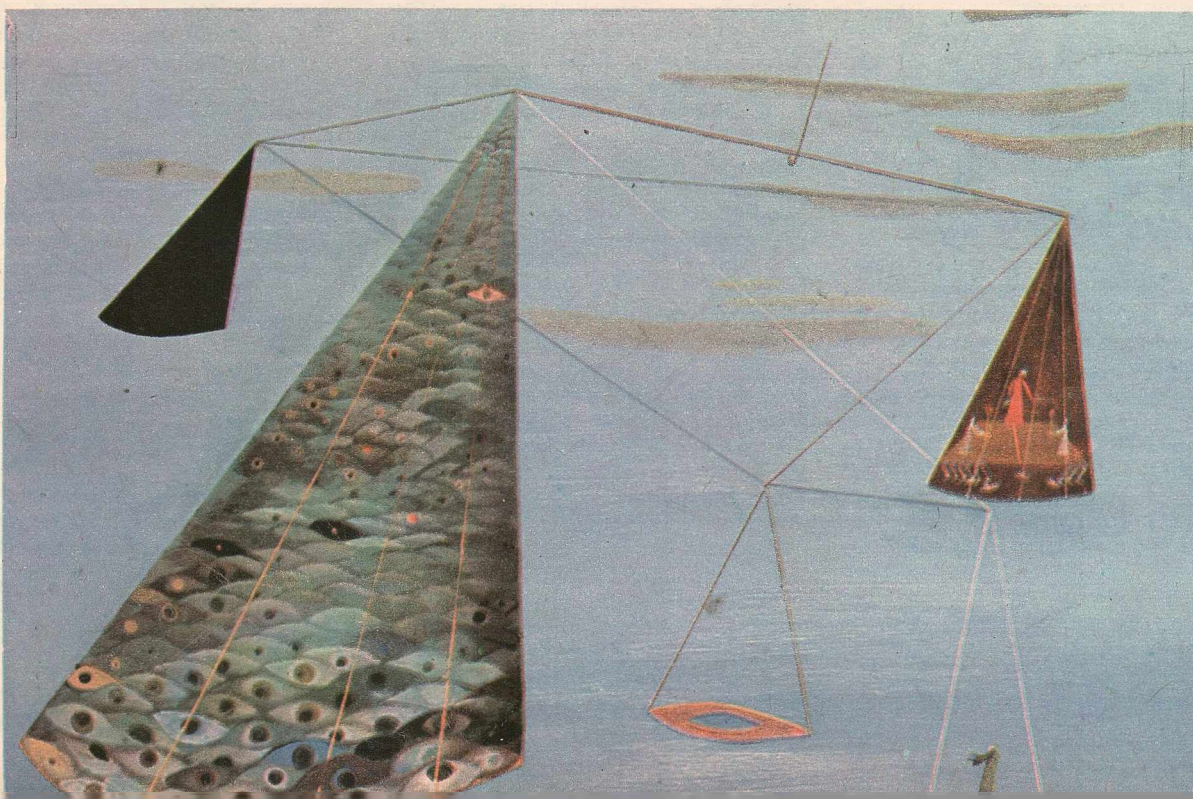
jucător n-au somm

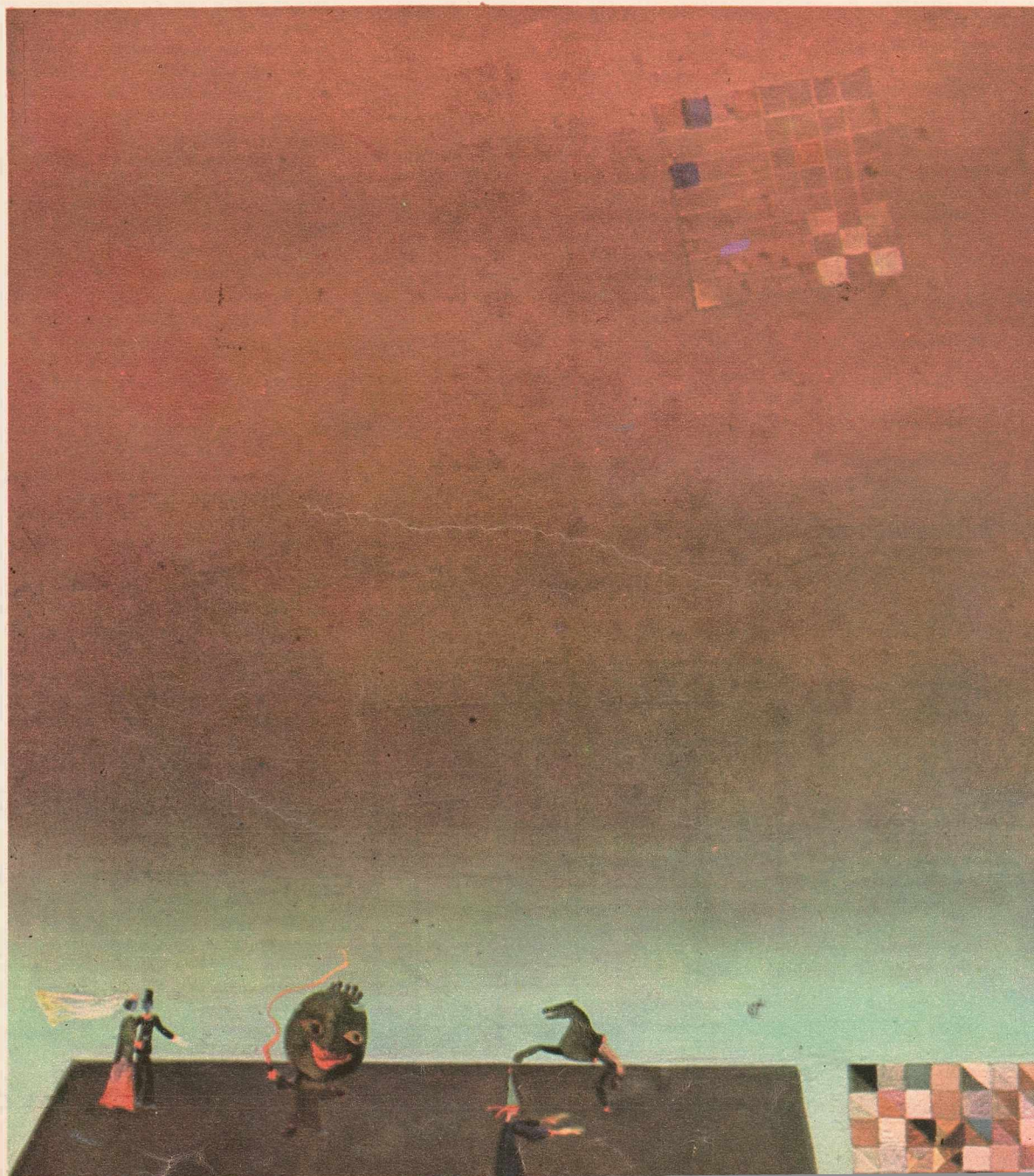
Pictura Paulei Ribariu se angajează într-un fel sau altul la o reprezentare a existenței, care e însă departe de similitudine. Imaginile sale vin de undeva din mările interioare ale psihicului, unde abjecția și candoarea coexistă, unde nu există constrângere, nici imposibil, ci numai libertatea de-a crea forme, unde totul este joc și meditație și jucătorii n-au somn, unde, în sfârșit, imaginația, suverană, are o singură sursă: potențialul emotiv, și-un singur scop: eliberarea unei metafore. Dacă e adevărat ceea ce Ortega y Gasset afirma cândva, că artiștii au redat mai întâi ceea ce vedeau, apoi ceea ce își reprezentau mental — în absența modelelor din natură — și, în sfârșit, ceea ce gindeau, Paula Ribariu se situează în acest ultim segment din posibilul lanț al creației: ea exprimă metaforic niște gânduri sau poate dorințe. Dorințe pe care le codifică și le trece în realitatea picturii. Imaginile ei nu sînt semnale care vin de undeva din periferiile melancolice ale visului, impulsuri necontrolate sau dicteuri supuse unor automatisme cerebrale. Ele sînt premeditate: o ordine care restituie o semnificație. Un mesaj care transmite o emoție.

Pe ecranele acestea pictate se întimplă totdeauna ceva, dar în mod inexplicabil o citire fugară nu dezleagă niciodată taina. Ochii caută mereu repere spațiale, dar orice reconstituire a unui loc, cu-

- 1) Dualitate
- 2) Cumpăna
- 3) Joc
- 4) Rigoare
- 5) Întrebări

1		3
2		

noscute cu ajutorul datelor realității stocate în memorie, e imposibilă. Ne aflăm într-un univers conceptual, premeditat nedefinit prin orchestrarea savantă a culorilor, unde purpuriul dominator a alungat zgomotele și a instaurat tăcere sau albastrul rece a adus o liniște copleșitoare. Sîntem integrați astfel într-un spațiu emoțional pur și pregătiți pentru a primi mesajele acelor personaje ciudate care apar din infinitul culorii. Pentru că totdeauna există acolo o prezență, o făptură angajată într-o acțiune (fie că e zbor, gest sau meditație) sau inclusă în seria unei ordini sau în jocul combinatoriu al obiectelor. Pentru că voit sau nu, unele dintre ecranele picturilor sînt scene în care niște personaje și obiecte interpretează un aforism sau propoziția unei meditații. Asistăm astfel la un joc al transferurilor de simboluri, unde un personaj costumat, rătăcit aici parcă dintr-un joc de-a baba-oarba, poate semnifica o căutare, un cal într-un galop solitar — o patimă dominatoare, ori cuplul bărbat-femeie — o certitudine existențială. Am explicat intențiile simbolice doar dintr-un singur tablou («Întrebări»), dar întreagă această pictură e supusă unor incifrări metaforice, pe care privitorul le receptează cu o curiozitate nedisimulată. Marele arbitru al jocului în care sînt implicate «personajele-simbol» nu este altul decît timpul, cu șansele și neșansele lui și existența înțeleasă ca o curgere temporală.

Această pictură, în care meditația e suverană și realitatea interioară a omului e pulverizată în nenumărate semne, aduce aminte, cîteodată, de interogațiile poetice ale lui Lucian Blaga: «A cunoaște, A iubi/ Care-i drumul, ce te-ndeamnă?/ A cunoaște — ce înseamnă?» Și dacă nu totdeauna răspunsurile dezleagă tainele, e bine că întrebările s-au pus.

Cornel BOZBICI

Unii — poate chiar destui — dintre aceia care au intrat în sălile de la Capitol sau Lucașul, atrași de numele lui Paul Newman, au crezut că-i așteaptă două ore de pac-pac-uri. Au citit în grabă și n-au văzut că Newman este regizorul. Alții, chiar destui, știau că vor vedea un film realizat, nu jucat, de prestigiosul actor, un film cu o acțiune care a luat Premiul de interpretare la Festivalul de la Cannes din acest an, Joanne Woodward, un film «bine primit». Nu le-a părut rău la ieșire. «O poveste caldă, omenească, tandră», o numește spectroscopul Gabriela Radu, funcționară la telefoane. «O creație care spune multe despre fața mai umilă a vieții dintr-o societate hipertehnizată, dar în care oamenii ajung atât de greu unii la alții» (Codreț Costăchescu, student la Facultatea de Comerț Exterior).

Este mîngietor să vezi, și să te convingi, că în lumea vedetelor există — pe ici, pe colo — atîta cantitate de seriozitate, care merge pînă la a-ți pune propriile finanțe la bătaie, nu pentru a da o lovitură spectaculoasă, ci pentru a spori zestrea de pelicule, care, înainte de a se război cu marile adevăruri ale vieții, se străduiesc să înțeleagă cum se mai descurcă oamenii pe pămînt, cu micile ei adevăruri. Nu o să spun că este curioasă această consecvență cu care Paul Newman, puternicul, «durul» Newman (la acest capitol îl desemnează unele clasifi-

cări americane) radiografiază fragile destine feminine (filmul său de debut regizoral, «Rachel, Rachel», are motive comune cu «Efectul razelor gamma...»). Nu o să spun că este «curioasă», pentru că vreau să lăsăm neatinsă cinstea ce i se cuvine lui Newman, care nu știe dacă merge sau nu pe «drumul lui Elia Kazan» — cum i se părea criticului Michel Delahaye — dar observ că se întoarce mereu pe Coasta de Est, în Connecticut-ul pe care îl cunoaște;

țărănească. Și poate n-am iubi-o atît de mult pe această elevă buclătată, dacă ea n-ar fi ajuns la concluzia concretă că «la radiații moderate, corolele cresc de două ori». Dar ceea ce ne face să o iubim și mai mult este dîrzenia cu care își apără crăițele lîngă o mamă tristă, dezabuzată, părăsită, cu doi copii, mișcîndu-se la întîmplare într-o locuință vraște, vrînd să pună ceva pe picioare, dar punînd, mai degrabă, mîna pe un pahar, încercînd să facă haz de

această admirabilă acțiune al cărei nume nu avem voie să-l uităm: Joanne Woodward. Este una dintre acele interprete pe care o privești cu ochi de îndrăgostit, pentru că în toate gesturile ei există un înțeles ascuns și o încîntare, chiar atunci cînd tună și fulgeră ca să-și ascundă disperarea. Cel puțin două scene sînt, dacă nu de antologie, atunci precis de «cinematecă personală» cu mulți abonați: trezită din somn de șipetele fetei mai mari (de timpuriu dezaxată), mama o liniștește cu un nănițel ce nu este la îndemîna tuturor; cite femeii știu să povestească un vis «cu o căruță de legume, dar o căruță albastră, cu cai albi, cu clopoței care zăngăneau sunete ce se împreunau și dădeau pînă la urmă mere, pere, castraveți»? Toate ar trebui să știe de fapt, căci drumul luării vieții de la capăt trece și prin astfel de vise.

În melancolica povestire a lui Newman se face o spîrtură și prin ea se strecoară nu o geană, ci cîteva raze de speranță pe care nimic nu mă împiedică să le văd venind de departe, din Scott Fitzgerald. Eu cred că o mamă care, după ce înțelege efectul razelor gamma asupra crăițelor, hotărăște să-și facă ordine în casă și să-și cheme prietenii, se trage de acolo.

Magda MIHĂILESCU

pe ecrane

efectul razelor gamma asupra crăițelor

de acolo trimite mesaje de îmbărbătare nu numai femeilor singure ci, în general, tuturor celor care vor să ia aminte: este bine să știm cum stau savanții cu cercetările privitoare la efectele razelor gamma asupra bărbaților care merg pe lună, dar, în anumite ore ale serii, cînd casa este pustie, iar lumea începe să semene cu casa, este și mai bine să știm că o fetiță de 11 ani, din mohoritul orașel Bridgeport, studiază efectul sus-numitelor raze asupra crăițelor, acele minunate flori galbene, de curte

necaz («De ce mi-am cumpărat o perucă? Pentru că vine o zi cînd o voce lăuntrică îți spune: cumpără-ți o perucă»). Florile fetei sînt nădejdea într-o lume care nu trebuie urită, chiar dacă un unchi așezat refuză mamei ajutorul pentru înghețarea unei ceainării, chiar dacă foștii colegi văd în femeia vulnerabilă și sensibilă «o smintită». Un personaj feminin de zile mari a ieșit din condeiul de scenarist al lui Alvin Sargent, din talentul de regizor al lui Newman și din tot ce face și ce spune

actori și roluri

GENEVIEVE WHITE,

actrița unui spectaculos debut în filmul lui Michael Sarne, «Joanna»

cine, ce, unde, cînd?

● Orson Welles, aflat la Londra pentru postsincronul unui serial TV, declară: «Micul ecran distruge un film. Niciodată nu revăd vreunul din filmele mele la televizor și nu voi permite niciodată familiei mele să se ocupe cu așa ceva. În schimb, îmi plac filmele proaste, realizate special pentru televiziune. Cu cît sînt mai timpite, cu atît sînt mai delicioase».

● Rossana Schiaffino (fotografia din dreapta) este partenera lui Stephen Boyd («Căderea Imperiului roman») și a lui Richard Crenna («Polițistul») într-un western «sălbatic, sălbatic», cum îl anunță publicitatea: *Omul numit Noon*. Regia, Peter Collinson.

● Tatiana Lioznova, autoarea celui frumos film «Tandrețe», realizează un serial TV în 12 episoade: *Cele 17 momente ale primăverii*. Vedeta feminină, Svetlana Svetlîcînăia.

● «Acuzatul» și «Crăciun cu Elisabeta» au impus în cinematografia cehoslovacă un interpret de mare forță dramatică: Vlado Müller. În momentul de față actorul se află pe platourile filmului polițist *Frumoasa necunoscută*, alături de echipa lui Andrei Lettrich (studiourile din Bratislava).

● Din nou pe același generic, Jane Fonda și Donald Sutherland. După «Klute», filmul care i-a dus actriței Premiul Oscar, cei doi apar împreună în *Steelyard Blues*.

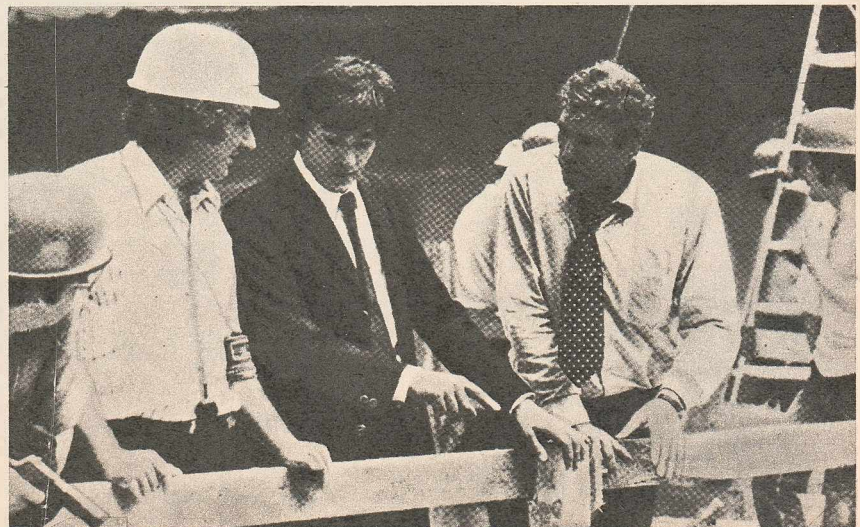
● Norman Jewison («În arșița nopții») pregătește un film politic a cărui acțiune se petrece în Etiopia, cineastul a cerut o întrevvedere împăratului Hailé Selassie, în vederea unei documentări riguroase.

● În martie 1974, în localitatea americană Ridgewood va avea loc festivalul «Martin

Luther King», închinat acelor creații care dezbate atitudinea umanității față de discriminările rasiale.

● Alain Delon și Burt Lancaster, vedetele filmului *Scorpio* (regia — Michael Winner), au refuzat să fie dublați de cascadori în scenele dificile. În fotografia de jos actorii controlează trăinicia scindurilor pe care vor trebui să le facă praf.

«dulce iastă dragostea moșiei»

VIAȚA LUI
DIMITRIE CANTEMIR

Deși activitatea de orientalist i-a adus o mare faimă, Cantemir nu a uitat nici un moment problemele poporului său, cărora le-a dedicat partea cea mai importantă a timpului său și citeva din scrierile sale cele mai prețioase din această vreme.

Dintre aceste scrieri, *Vita Constantini Cantemirii* (Viața lui Constantin Cantemir), scrisă în 1716-1718, este o prezentare caldă, dar idealizată și departe de realitatea istorică a vieții tatălui său, căruia i-a atribuit țelurile de politică internă și externă urmărite de el însuși, aceasta atât din dragoste filială, cât mai ales pentru a arăta lumii savante că făcea parte dintr-o familie înzestrată cu virtuți deosebite, care merita tronul datorită acestor virtuți.

Prin două mari lucrări ale sale din această epocă, *Descriptio Moldaviae* (1716) și *Hronicul vechimei romano-moldo-vlahilor* (1716-1723), scrie la cererea Academiei din Berlin, al cărui membru devenise, Dimitrie Cantemir a urmărit să facă cunoscute lumii învățate a Europei originea romană a poporului său și structura unitară a acestuia.

Scrișă în limba latină și tradusă apoi în limbile greacă, germană și rusă, *Descrierea Moldovei* cuprinde prima prezentare amplă, bine informată și multilaterală a acestei țări, pe care fostul domn n-a uitat-o niciodată și unde a sperat să se întoarcă.

O ENCICLOPEDIÉ NAȚIONALĂ

Pe bună dreptate putea spune Nicolae Iorga că, în vreme ce Apusul Europei «nu dădea decît capitele răzlețe de înșirări reci, ca în geografia lui Buffier... prințul moldovean a dat cea dintîi lucrare geografică în sensul epocii noastre, cuprinzînd, alături de descrierea fizică și politică, tot ce se referă la viața poporului însuși... o întreagă enciclopedie națională».

Ca și în alte lucrări ale sale, Cantemir manifestă o anumită înțelegere pentru țărănime, afirmînd: «Dintre toți muncitorii de pămînt, oricîți sînt pe lume, aș spune că țărani moldoveni sînt cei mai nefericiți, dacă rodnicia pămîntului și a recoltelor nu i-ar salva de la mizerie». Pe acești țărani «nedreptatea boierilor i-a silit să rabde și jugul șerbiei».

În schimb, despre boieri are cuvinte aspre: «Între boierii din treapta cea mai de sus vei vedea deseori oameni trufași, disprețuitori, lipsiți nu numai de pricepere în cîrmuirea țării, dar și de stăpînire de sine în purtări, la care nu vei afla nimic de lăudat».

Cantemir a demascat exploatarea țării de către Imperiul otoman, arătînd că banii

și produsele cerute de turci Moldovei îi «sînt stoarse cu orice mijloace de la bieții supuși, pentru a sătura lăcomia de nesăturat a Porții otomane». El avertiza că, dacă lucrurile vor continua astfel, «primejdia ruinii definitive este aproape».

Cu multă nostalgie își aduce aminte fostul domn de frumusețile țării sale; el nu poate uita pîraiele limpezi ce se rostogoleau din munți cu un murmur plăcut, cîmpurile care dau roade din belșug, măreția Ceahlăului, pentru el important ca și Olimpul etc.

Pe lîngă prezentarea cea mai completă din cîte ni s-au păstrat a instituțiilor Moldovei în secolul al XVIII-lea, Dimitrie Cantemir expune în *Descrierea Moldovei* și esența gîndirii sale politice, dorința sa de creare a unei domnii autoritare și ereditare, capabilă să înfrîngă atotputernicia mării boierimi. Proiectînd în trecut unele situații dorite de el, Cantemir alterează cu bună știință, într-o oarecare măsură, liniile dezvoltării social-politice a Moldovei din secolele precedente.

«NECURMATA TRĂIRE»

În *Descrierea Moldovei* Cantemir atinge doar în treacăt problemele originii romane, continuității și unității poporului român, probleme ce formează obiectul celeilalte mari lucrări a sa, *Hronicul* amintit.

S-a spus, pe bună dreptate, că *Hronicul* este «cea mai erudită» lucrare a lui D. Cantemir, care a fost primul nostru istoric. Utilizînd mijloace de informare de care numai un erudit de talia sa putea dispune, el a realuat pe un plan superior problemele de bază ale istoriografiei noastre medievale: originea latină, continuitatea și unitatea poporului român, probleme care mai formaseră obiectul de cercetare al unor croniciari români, ca Miron și Nicolae Costin din Moldova sau stolnicul Constantin Cantacuzino din Țara Românească.

În problema latinității, Cantemir a fost precursorul Școlii ardeleni, care i-a cunoscut opera în manuscris, susținînd că românii sînt numai urmașii romanilor, nu și ai dacilor, care, credea el, ar fi fost distruși. El declară cu mîndrie patriotică: «poporul romano-moldo-vlahilor... din cetățeni romani, din ostași veterani și din mari familii» s-a născut.

Una din dovezile cele mai elocvente ale originii noastre romane este limba, care «din temeiul ei este cea lătimească», fapt recunoscut, de altfel, de numeroși savanți și scriitorii europeni, începînd din secolul al XV-lea. În *Descrierea Moldovei* el afirmase că

limba română ar fi mai apropiată de cea latină chiar decît italiană, aducînd și dovezi în sprijinul acestei teze.

O altă dovadă despre originea latină este însuși numele de valah, pe care unii străini îl dădeau românilor, nume asemănător cu acela dat italienilor.

Legată de originea latină este și aceea a continuității poporului român pe teritoriul unde s-a născut. Dimitrie Cantemir este primul învățat român care a întreprins o analiză științifică a izvoarelor antice despre părăsirea Daciei de către împăratul Aurelian și despre strămutarea administrației romane la sudul Dunării, pe care le interpretează în sensul unei retrageri parțiale și temporare.

«ROMANI DE LA ITALIA, DE TRAIAN ÎMPĂRATUL ADUȘI»

Cu numeroase știri din izvoare și cu argumente raționale, învățatul domn dovedește «necurmata trăire» a populației autohtone pe teritoriul României, unde au rămas «înfipti și nesmulși» și de unde «niciodată piciorul afară nu au scos». Neamul românesc «de demult s-au descălecat și de atunci pînă acum necurmat locuiește în Dacia, adică în Moldova, în Țara Românească și în Ardeal».

Argumentația lui Cantemir cu privire la continuitate poate fi rezumată astfel: deoarece romanii au trăit în antichitate în Dacia, iar urmașii lor se găsesc în același loc, și cum, pe de altă parte, nici un izvor istoric nu vorbește despre venirea lor de la sudul Dunării, rezultă că românii au continuat să viețuiască aici fără întrerupere.

Un alt argument este dragostea de moșie a românului, care nu și-ar fi putut părăsi pămîntul, «că dulce iaste dragostea moșiei».

În sfîrșit, o altă dovadă a continuității este existența în Transilvania a unei străvechi clase nobile românești, formată în cadrul obștilor și anterioară aceleia create de regalitatea maghiară, ceea ce arată că românii nu sînt emigranți, ci băștinași.

O serie de considerații ale lui Dimitrie Cantemir în problema continuității au rămas bunuri definitiv cîștigate ale istoriografiei românești.

O altă idee prețioasă dezvoltată de Dimitrie Cantemir în opera sa este unitatea neamului românesc din Dacia, spațiul geografic care cuprinde cele trei țări românești: «Românii din Dacia, care sînt moldovenii, muntenii și ardelenii, sînt de neamul lor romani de la Italia, de Traian împăratul aduși».

Învățul domn nu uită nici pe valahii de la

sudul Dunării, fiind primul istoric român care-i include în unitatea neamului.

Acestea sînt elementele principale ale concepției lui Cantemir despre neamul românesc: descendența pur romană, stăruința neîntreruptă a romano-moldo-vlahilor în Dacia și unitatea acestora în spațiul carpato-dunărean.

Fiind un mare patriot, Cantemir a preamărit ca nimeni altul lupta eroică a poporului român pentru apărarea independenței, luptă prin care ne-am păstrat ființa națională de-a lungul veacurilor, împotriva tuturor vicisitudinilor.

Cantemir a fost primul nostru istoric care a înțeles importanța europeană a luptei duse de români împotriva primejdiei otomane, în fața căreia au jucat rolul unui zid protector al Apusului Europei.

UN MARE UMANIST

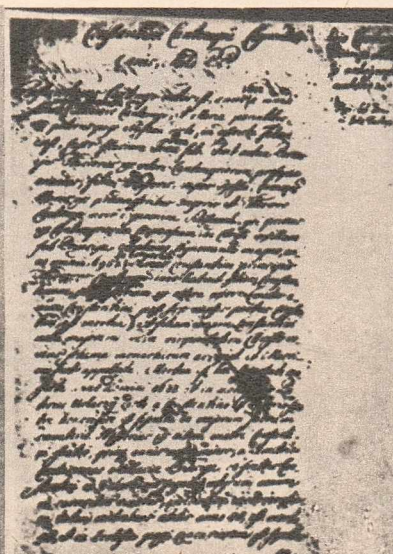
Fără îndoială că aceste două mari lucrări ale lui Cantemir cuprind și unele exagerări și erori. În *Descrierea Moldovei* — de pildă — fostul domn, călăuzit de ideea originii nobile a poporului din care făcea parte, nu poate admite că românii au fost aserviți și de aceea consideră că moldovenii și-au adus șerbi din țările vecine. În *Hronic* el face din familiile domnitoare ale Țării Românești și Moldovei una singură, urmărind să întărească și în acest fel ideea unității de neam și așa mai departe. Așa cum arăta marele istoric Nicolae Iorga, acestea ar fi defecte grave pentru oricine, în afară de Dimitrie Cantemir, «nepot de mazăl fălcian, domn al Moldovei, cneaz și senator rus, care vorbea străinilor de neamul său oropsit, umilit necunoscut».

Tot Iorga considera că Dimitrie Cantemir «voise să le deie (moldovenilor) libertatea și soarta se împotrivesc. Libertatea nu se putea căpăta cum crezuse el. Trebuia ca spiritul neamului să fie viu pentru ca lanțurile robilor să cadă. Și pentru a învia sufletul național ce se cerea alta decît cunoașterea întreagă a mîndriei luminoase a trecutului?», cunoașterea la care învățul domn al Moldovei a adus: una din cele mai de seamă contribuții, așa cum am arătat în seria noastră de articole.

Filozof, sociolog, logician, fizician, istoric, arheolog, geograf, cartograf, etnograf, folclorist, orientalist, muzicolog, filolog, Dimitrie Cantemir ne apare ca unul dintre marii umanisti ai poporului român.

Nicolae STOICESCU

Foaia de titlu a Vieții lui Constantin Cantemir, apărută în limba rusă, și o pagină din manuscrisul în limba latină al aceleiași opere. O povestire simplă, într-o bună latinească, agrementată de anecdote spuse cu haz și plăcere, «Dimitrie Vodă avînd un deosebit talent pentru spunerea lor».

Asediul Vienei de către oștile otomane (1683), considerat de către Dimitrie Cantemir ca începutul decăderii puterii Imperiului turcesc.

fusese o femeie fără bucurii, dar și fără muștrări de conștiință

Nu știu ce fel de institutoare o fi fost mama cu copiii ei de la școală. Cu cel ngur pe care-l avea acasă era severă, într-un fel, chiar necrutătoare. Nu-mi îngăduia minute de joacă, de ieșire-n orte sau în grădina, de lecturi personale, de vreme nu mă achemam de datorita ilnică: «lecțiile». Și trebuia să știu bine, să răspund cât mai exact, să rezolv cât mai repede problemele ce mi se dădeau. În minte că într-o zi mi-a tăiat cu otul porția de recreație cu Nicu și Ștefăniță în curte, fiindcă nu am fost în stare să găsec soluția de principiu a unei probleme. Ea spunea că nu sînt în tate fiindcă «nu de asta-ți arde ție»... și ca să mă facă să-mi «ardă», ea găsea o soluția cea mai bună e să mă anunțe că-mi va interzice «hîrjoana cu ceilalți derbedei». Căci în asemenea împrejurări, hiar cei mai cuminiți copii, cum era rudentul și fonfăutul Fănică al Mamei Leana, oricare copil, fără excepție, deveneau «derbedei».

Nu mai e, cred, nevoie s-o spun: rigoarea ei față de mine era echivalentul au una din formele rigorii sale față de viață în general. Fusese o femeie fără bucurii, dar și fără muștrări de conștiință. Fără daruri din partea vieții, dar și fără concesii din partea ei. Își propusese, era doară meseria ei, să facă din fiul ei cap de promoție în școală. Oricît m-ar fi costat, oricîte chinuri, privațiuni și plîsete, alt drum nu mai aveam decît evadarea. Ceea ce încă mi-era cu nepuțință de conceput.

Din cele spuse de mine pînă aici nu trebuie să se-nteleagă că mama era nepăsătoare față de soarta și de cotidianul meu — dîmpotrivă. Mă dorea atît de mult împărat, încît neglija sau uita că

mai întii eram un copil. Azi, cînd sînt destul de matur ca să-i revăd cu un ochi detașat purtarea, parcă aș înclina să cred că mama — Dumnezeu s-o și să mă ierte! — își răsfrîngea sau își proiecta asupra-mi ceva din ambițiile ei nemăsurate. Era un fel de delir al unei grandori ratate pe care ea încerca să și-o recupereze prin singurul continuator al cărnii, al numelui și-al duhului ei. Și eu eram atita de pușin făcut pentru asta! Mie-mi plăcea să mă joc cu ceilalți sau numai să casc gura la jocurile lor, eu eram, tot, numai disponibilitate și curiozitate, dar deloc ambițios. Afară numai dacă și curiozitatea de-a vedea și-a cunoaște nu e una din formele cele mai subtile ale ambiției. Dar nu prea-mi vine să cred; fiindcă mai toate curiozitățile mele erau infantile, dar nu și tenace. Voiam să știu, ca orice copil de vîrsta mea, «ce este asta?», «de ce e așa?» «cum se face astălaltă?», dar dacă nu aflam răspunsul imediat sau dacă n-avea cine să mi-l dea, abandonam cu ușurință, aș zice chiar cu grabă, întrebarea ca să-mi caut alte preocupări a căror tenacitate de asemenea ținea numai pînă la următoarea solicitare, mai atractivă decît precedenta.

Dovadă întîmplarea care avea, adică ar fi avut dacă se petrecea altfel decît s-a petrecut, să-mi schimbe poate tot cursul micii mele vieți de șapte ani și cîteva luni.

Era în februarie, pe la sfîrșitul lunii, cînd anotimpul se mai joacă încă între iarnă și primăvară, cînd zilele erau căldicele dar de seara pînă dimineața gerul își rețea stăpînirea asupra fîntelor și lucrurilor. Asupra fîntelor, căci cotoiul nostru Țișile, pe care zadarnic se căznise

mama să ne facă să-l botezăm «Minet», că el tot Țișili sau Țișile a rămas, așa cum îl chema Mama Leana la străchinuța lui cu lapte, venea zgribulit odată cu apusul soarelui și se zorea după soba de cărămidă, fără gînd să mai iasă de-acolo pînă tîrziu, a doua zi pe la prînz; asupra lucrurilor, căci apa topită-n cursul zilei devenea sare de ocnă începînd de cu seara și pînă dimineața.

Printre plăcerile mele și dorința de a fi util era și aceea de-a zori venirea primăverii, pe care probabil o conjuram astfel, distrugînd cu o prăjină țurțurii ce spînzurau la capătul burlanelor de sus, ale stresinii. Un asemenea țurțur, lung și văhurit, destul de gros la bază și subțiat la vîrf ca o căpățină de zahăr transparentă și-n miniatură, intra în proiectele mele de demolare a iernii. A acelei ierni care se soldase atît de deficitar pentru perspectivele mele pecuniare de culi! Într-o zi deci, pe la prînz, cînd stresimile începuseră să lăcrimeze, m-am înarmat cu o prăjină, căuțînd să lovesc țurțurul și să-l desprind de buza burlanului de tablă unde spînzura frumos ca un sugiuc de apă. Dar țurțurul era sus, prăjina grea, iar puterile și priceperea mea, atita de reduse!... Așteptam cu mare nerăbdare să-l văd căzînd și sfărîmîndu-se cu zgomot pe caldarîmul din curte, cum orice copil așteaptă cu secretă emoție orgia spargerii în cioburi a unui geam, a unui cristal sau a unei farfurii. Mai ales că în cazul de față cristalul era perisabil, de apă, și distrugerea lui nu numai nepăgubitoare, dar chiar de folos. Dar cînd am lovit cu prăjina, din țurțurul lung de vreun metru nu s-a desprins decît jumătatea cu vîrfurile cel ascuțit,

căzîndu-mi drept lîngă adîncitura lacrimală a ochiului și rîndîndu-mi versantul șei turcești a nasului, pe care mi l-a julit serios, umplîndu-mi-l de sînge. Am dat fuga la Mama Leana care m-a spălat și m-a tamponat cu o cîrpă. Mama era încă la școală. Dar cînd s-a întors și-a aflat de accidentul meu, pe care n-aveam cum să i-l ascund, a început să ne certe pe toți, pe Mama Leana, pe copii și bineînțeles pe mine-n primul rînd, că mi-am îngăduit și mi-a dat prin cap o asemenea joacă. Și-n timp ce mama mă căna și făcea tot felul de deducții, una mai catastrofală decît alta («ai fi putut să-ți rupi nasub... «ar fi putut să-ți scoată ochiub... «să rămii chior pe toată viața... «ar fi putut să-ți găurească obrazub... ș.a.m.d.), eu priveam cu mult regret la restul sugiucului de gheață, atît de frumos structurat în cercuri paralele și concentrice, și pe care știam bine că de-acum înainte n-am să-l mai pot da jos niciodată pînă n-o să-l dea sfîntul soare. Și-n el jucau într-adevăr culorile scinteiatoare ale curcubeului.

... Iar mama, vîcărîndu-se-n continuare ca și cum într-adevăr aș fi chiorit, mi-a spălat rana cu acid boric și mi-a pus un bandaj cu tifon și plasture, de mă simțeam ca atunci cînd puneam în joacă ochelarii tatii pe nas.

Dar acest micuț accident «manquê» m-a mișcat atunci dintr-altă pricină: fiindcă-mi dădea măsura, credeam eu, a dragostei mamei față de mine. Toate țipetele și admonestările ei, fără obiect în fond, nu făceau decît să ne arate tuturor, și mie în primul rînd, cît de mult ținea ea la mine și cît tremura ea de grija sănătății mele.

Abia mai tîrziu, și din păcate ultima oară fără nici un efect, aveam să văd că înclînarea spre prăpăstios și catastrofal ținea de o anumită dominantă a caracterului mamei pe care nimic nu avea să i-l modifice pînă-n ultimul ceas al vieții sale atît de săracă-n bucurii, dar atît de bogată-n mari și pretențioase, iar uneori absurd de irealizabile, aspirații.

capriciile gustului propaganda estetică

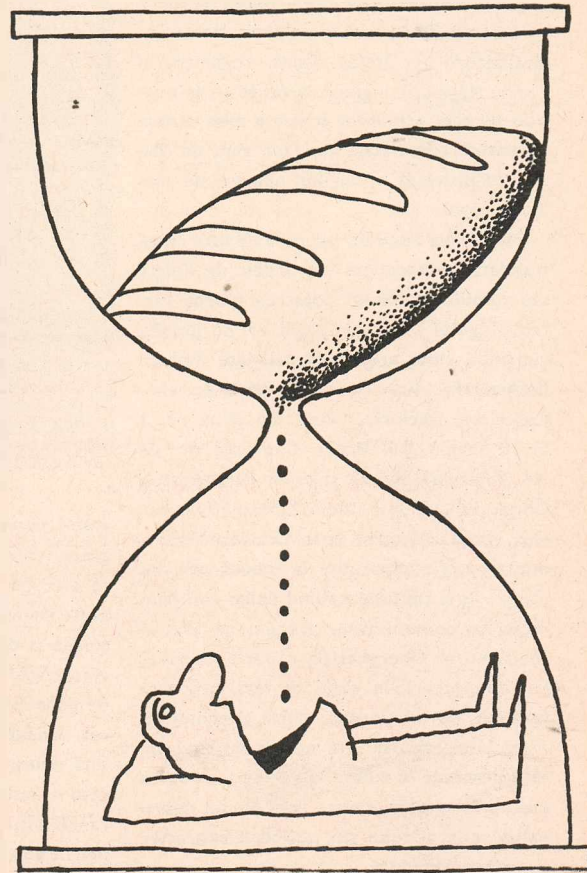
Știm oare noi să utilizăm o serie de mijloace specifice, pe care le avem la dispoziție, în vederea desfășurării unei nunci eficiente de educație estetică a publicului cumpărător? Cine urmărește reclamele diferitelor produse expuse pe marile artere de circulație, atît în incinta orașelor cît și în afara lor, nu poate să nu rămînă contrariat de caracterul extrem de simplist și precar al acestora. La radio îți este dat să ascuți cele mai anoste versuri și cîteodată cele mai bizare anecdote, prin intermediul căror cineva crede că se face o ingenioasă reclamă noilor produse industriale. Evident, utilizînd mijloacele reclamei nu e posibilă nici un fel de distincție între produsele de calitate estetică realmente superioară și produsele de calitate estetică inferioară, prezentate bombastic, fără nici un fel de discernămint. Instițuțiile care își asumă rolul de a populariza realizările industriei noastre ar trebui ca, dincolo de criteriile comerciale stricte, dincolo de interesele existente, să opereze cu un sistem unitar de criterii, în lumina cărora produsele industriale realmente valoroase să nu ajungă în situația de a fi umbrite de altele, incomparabil inferioroare, pentru

care însă, în mod miraculos, se găsec diferite fonduri destinate reclamei. Dincolo însă de fenomenul reclamei, care la noi funcționează, după opinia mea, deficitar, se cer avute în vedere numeroase alte mijloace de propagandă estetică, încă insuficient utilizate în diferite sectoare ale vieții noastre sociale. Recent, la București, Ministerul Industriei Ușoare a avut inițiativa înființării unui magazin de prototipuri și serii mici, pentru produsele de ceramică și de sticlă. Pe Calea Victoriei, în zona pieței Amzei funcționează, nu de multă vreme, magazinul «Stirex» — o adevărată casă a bunului-gust. «Stirex» constituie unul dintre mijloacele cele mai impresionante de testare «pe viu», a gustului pentru frumos la diferite categorii de cumpărători, a interesului public pentru o serie de produse, aflate deocamdată în stadiul de prototip. Desigur, nu ne putem mulțumi doar cu atît. Asemenea case ale bunului-gust sînt necesare în fiecare oraș, în fiecare localitate; rolul lor în realizarea muncii de educație estetică superioară s-ar dovedi, în această privință, imens. Sînt de prevăzut mari complexe comerciale, profilate pe produse industriale diverse, pe familii

de prototipuri, în cadrul cărora un personal competent să poată asigura asistența estetică, de înaltă calificare, necesară. Oamenii simt nevoia să li se arate concret de ce un produs e superior estetic altuia, de ce un produs preferat se înscrie sau nu în sfera exigențelor estetice actuale, în funcție de modul cum el urmează să fie folosit. Se dovedesc utile, de asemenea, expozițiile prezentînd cele mai reușite produse ale industriei noastre de bunuri de larg consum și vastă utilitate. Prin intermediul unor asemenea manifestări, vom putea mai ușor face înțeles sensul eforturilor pe care le fac astăzi creatorii din industria de specialitate. Poate că din acest punct de vedere ar fi bine să ne gîndim și la organizarea unor vitrine, în interiorul diferitelor fabrici și uzine, cu produse realizate și apreciate ca reușite din punct de vedere estetic și cu produse realizate și apreciate ca nereușite din punct de vedere estetic, întîmpinînd pe piață indiferența sau refuzul cumpărătorilor. Ceea ce mi se pare demn de semnalat, ca măsură ce trebuie urgent luată, este tipărirea unor pliante sau chiar albume cu produse reușite ale industriei de

profil. Noi tipărim diferite albume privind creația unor artiști mai mult sau mai puțin importanți din trecutul culturii noastre. Noi tipărim o serie de albume privind creația artistică actuală, tipărim monografiile și volume consemnînd discuțiile avute de către un autor sau altul cu diferiți reprezentanți ai artei noastre contemporane. Acesta e, fără îndoială, un lucru bun. Să ne gîndim totuși că pînă acum nu avem încă tipărit un album ilustrînd aspecte ale creației estetice industriale din țara noastră, ilustrînd și popularizînd cele mai valoroase prototipuri de obiecte ce au fost realizate la scară industrială sau care urmează să fie realizate. «Animafilm» s-a preocupat prea puțin, pînă acum, de realizarea unor diapozitive privind creația estetică industrială din țara noastră, astăzi, care să poată fi proiectate oricînd e nevoie să se înțeleagă eforturile ce se fac, perspectivele ce se întrevăd și posibilitățile actuale ale industriei românești, în vederea realizării unor produse de calitate estetică superioară. În cadrul unei recente discuții, care a avut loc la Muzeul Peleş, pe tema: «Frumosul industrial», a fost subliniată, în repetate rînduri, o atare necesitate.

Georghe ACHITEI

CITIZEN

pro și contra

Dacă mi s-ar cere să calific cu argumente «pro» și «contra» sau, altfel zis, să desemnez realități și limite în aprecierea activității muzicii românești de grup, așa cum ne-a fost ea prezentată la Gala formațiilor, aș începe, la capitolul «virtuți», cu: 1) evidența unei diversificări stilistice și problematice, reverberată în mod diferențiat în conștiința publicului: de la muzica accesibil-comercială la experimentul novator; 2) capacitatea avansată de asimilare a lexicului muzical și a modalităților de exprimare cunoscute astăzi pe plan internațional; 3) existența unor reale disponibilități tehnice (ne referim atât la tehnica instrumentului — virtuozitate improvizatorică, simț ritmic, acuratețe intonațională — cât și la dotarea tehnică propriuzisă, acustic-electronică, a instrumentelor), disponibilități dublate de valențe expresive incontestabile, sinonime cu sensibilitatea, cu talentul, cu dăruirea; 4) calitatea de profesionalism — calitate sesizabilă nu numai la cei care o datorează conservatoarelor și școlilor de muzică, dar și în cazul aceluia care au dobândit-o, treptat, în decursul practicii muzicale.

În continuare, inevitabil, despre carențe: 1) absența (cu puține excepții) a unui specific autohton, care să particularizeze, să impună realizările formațiilor noastre în «concertul» atât de amplu al producțiilor analoge de pe toate meridianele; 2) inconsis-

tența substanței muzicale a unora dintre creațiile originale semnate de componenții acestor grupuri, a calității aranjamentelor (orchestrațiilor) și a modului de structurare a «materiei prime» sonore; 3) aspectul fluctuației instrumentiștilor de la o formație la alta și al restructurării frecvente a grupurilor, de unde neajunsuri în rodarea de ansamblu, lipsa omogenității, dificultatea acreditării unui timbru stilistic propriu, inconfundabil; 4) utilizarea uneori excesivă a efectelor exterioare muzicii, al căror... «efect» vizează escamotarea penuriei de conținut; 5) aspectul deficitar, cvasiimprovizatoric, al argumentului poetic și, în aceeași ordine de idei, gustul îndoielnic al «asezonării» unor versuri românești clasice, inabil «puse» pe muzică.

Raportate confruntării acestor aserțiuni disjunctive, concluziile derivă de la sine. Există o «bază materială» — la propriu și la figurat — a activității formațiilor. Avem un număr de instrumentiști-cîntăreți bine înzestrați, capabili a aborda fără dificultăți majoritatea speciilor muzicale de gen cunoscute azi. Avem, cu alte cuvinte (deocamdată), interpreți. Prin diferență însă de contextul așa-numit «tradițional» al muzicii ușoare (adică acela al melodiilor tălmăcite de soliști vocali acompaniați de orchestră), context în care identitatea autor-interpret apare drept un caz fortuit, necaracteristic,

«estetica» muzicii de grup presupune cu necesitate o asemenea dualitate profesională, complementată eventual și cu funcția de creator al textelor. Căci, în ceea ce are ea mai semnificativ, muzica de grup se definește tocmai prin această simbioză, asigurând totalizarea momentelor succesive ale actului creator — interpretativ, urmărite de la stadiul de «intenție componistică» pînă la materializarea ei în «realitate sonoră». Iată de ce dezideratul major al activității formațiilor românești îl constituie, în prezent, direcționarea eforturilor spre depășirea fazei de «mimetism», o fază, desigur, inițial utilă. Se poate vorbi de altfel despre unele îmbucurătoare premise ale «afliării de sine» în creație; nu puține din realizările de pînă acum ale formațiilor Phoenix, Sfinx, Romanticii se cuvin incluse fără ezitare în sfera compoziției — în accepția efectivă a noțiunii.

Nutrim convingerea că admiratorii genului — tinerii noștri melomani — doresc să asculte muzică pop românească — realizată însă la nivel competitiv — mai curînd decît preluări ale căror modele (fără îndoială, superioare ca realizare în forma originală) le pot audia pe discuri ori benzi de magnetofon.

Florian LUNGU

dictionar

COOL (în traducere directă «rece», «coros») — manieră reținută, interiorizată, interpretare în jazz, opusă emoționalității deschise a expresionismului hot (fierbînt). Cool-jazz este un termen ce desemnează tendința a jazz-ului modern grupînd într-o largă arie muzicieni atât de diferiți, precu Miles Davis, Stan Getz, Lee Konitz, Len Tristano, Gerry Mulligan ș.a. Interpreții «cool» căutau o anumită puritate a expresiei prin intermediul unei sonorități puțin vibrante, aproape detimbrate, al unei fraze relaxate, lipsită de accente puternice, unei dispoziții temperamentale deconstruite în timpul interpretării. Apărut ca reacție la stilul «bop» (și în genere la excelențele expresioniste ale bopers-ilor), jazz-«cool», ale cărui prime manifestări se plează prin anii 1949-1950, pleda pentru discreție, pentru rafinament, pentru un fel de pudoare a exprimării, compoziției, sub aspectul conținutului armonic, evitînd imbogățiri, complexificări și subtilități necunoscute pînă atunci. Jazz-ul «cool» este deci un jazz rece, nedansabil, cerebral. Chiar dacă Miles Davis apare drept reprezentant eminent al stilului la care ne referim iar Lester Young este considerat «părinte spiritual» al acestei maniere interpretative jazz-ul «cool» rămîne prin definiție o școală a muzicienilor albi (Stan Getz, Gerry Mulligan, Lee Konitz).

Florian LUNGU
Dumitru MOROȘAN

curier

Vlad Marius-Iași. «După motoare, a domare pasiune a mea este muzica». Și du, muzică? Cristina Coman — Brăila. Printr-o singură scrisoare ați devenit autoprietena noastră, mai ales dacă doriți (și a cîte am înțeles, doriți) acest lucru. Publicați adresele diferitelor vedete, obținerea de autografe sau fotografii pentru fiecare cititor parte nu intră în preocupările redacției noastre. Adriana Ionaș-Oradea. Microbiografe muzicale vor mai apărea în paginile «Flacării». Trif Dan — Sinaia. Evident, radiodifuziunile multor țări au în colecție cîtece românești. Ioan Hansel — Craiova. House The Rising Sun — cu formația Animals (inclusiv Eric Burdon). Dinu Ionel — Topraisă. Materiale despre Hendrix au apărut deja numerele anterioare ale revistei noastre. A teptăm top-ul dumneavoastră. Romeo Șerban — Brașov. Este mai bine ca top-ul să fie radiodifuzat chiar în prima zi de apariție a revistei, deci sîmbăta. Nițu Virgil — Slobzia (Argeș). Înțelegem admirația dumneavoastră pentru Mihaela Mihai, dar nu-i puteți publica adresa fără consimțămîntul său. Sta și Dan Iacob — Tîrgu Jiu. Speranțe deșarte. Cu anonimii nu discutăm, precum văd că știți. Livia Ciupercă — Berești, Svetlan. Georgeta Gheorghiu — Brăila. Prin tradiție, la radio București top-urile se transmit pe programul III. Brittay Adriana — Tînaveni, Radu Cornel Moldovan — București, Radu Mihăilescu — Timișoara. Scrisorile dumneavoastră au ajuns la Florin Pittis. Angela Dumitru — București și «Made in Japan» face parte din discografia Deep Purple.

G.S.

33-45

aura urziceanu

Chiar dacă seria de L.P.-uri consacrate cîntăreților noștri de muzică ușoară nu a fost inaugurată, așa cum era firesc, de un album al Aurei Urziceanu, totuși Electrecordul a reușit în cele din urmă să ne ofere un disc de 33 de ture al celebrei cîntărețe. Realizatorii — Ștefan Bonea, redactor, și Teodor Negrescu, inginer de sunet — ne propun un disc echilibrat și fără a afișa o notă accentuat comercială, așa cum sînt, de obicei, majoritatea discurilor noastre de muzică ușoară.

Fața întii a discului, cea care ne este recomandată s-o ascultăm «în clipele de liniște sau tumult ale ființei noastre» (vorbă meteorologului — azi ori plouă ori nu plouă), cuprinde cinci prelucrări, semnate Richard Oschanitzky, după cunoscute partituri simfonice sau folclorice: Arie din suita nr. 3 în re major (J.S. Bach), Capriciul nr. 24 (N. Paganini), Baladă (Ciprian Porumbescu), Cîntec din Oaș, Hai călușar! (Petre Firulescu). Aici, vocea și simțirea Aurei Urziceanu transmit emoția auditoriului la modul cel mai direct, lipsa textului nefiind deloc «un handicap de comunicare», precum ne avertizează Aurel Gherghel pe coperta discului. Ba dimpotrivă, în cazul de față existența textului devine inutilă, chiar pleonastică. Aura Urziceanu nu are nevoie de cuvinte, ea nu trebuie să sufere fals pentru o iubire pierdută ori pentru niște flori ofilite, numai inflexiunile glasului său putînd fi expresive și convingătoare.

Pe a doua față a sa, valoarea discului scade, alunecînd către o muzică accesibilă și ascultătorilor mai puțin obișnuiți cu genul pe

care-l practică Aura Urziceanu. Tocmai de aceea considerăm o mare eroare să afirmăm că aici, pe fața a doua, (care conține trei piese de dans), contribuția Aurei este «personală și decisivă». Aura Urziceanu este o cîntăreață de jazz prin excelență, muzica de dans folosindu-i doar ocazional, la sporirea vandabilității discului. Vocea sa, calificată neinspirat cînd cristal sau instrument, cînd transfigurare sau «de tristețe și speranță» (?), rămîne, și pe acest disc, una dintre marile voci ale jazz-ului românesc și nu numai ale lui.

George STANCA

Săptămîna trecută	Săptămîna în curs	Titlul	Interpretul	Săptămîna în top
1	1	Seara	Anda Călugăreanu	8
3	2	Ce spui tu și ce spun eu	Iuliu Merca	11
2	3	Pastorală	Roșu și Negru	14
5	4	Mășterul Manole	Phoenix	3
4	5	Chemarea dragostei	Adrian Romcescu	9
6	6	Dacă ai ghici	Margareta Pîslaru	9
10	7	Negru Vodă	Phoenix	15
8	8	O, rămii	Romanticii	3
—	9	Amintiri	Progresiv TM	1
9	10	Ploaia	Odeon	15

Compozitori: 1. Radu Șerban. 2. Mihai Dumbravă. 3. Nancy Brandes. 4. Nicolae Covac. 5. Marius Teicu. 6. Margareta Pîslaru. 7. Nicolae Covaci. 8. Teodor Tușiu. 9. Ladislav Herdina. 10. Sorin Vasiliu. TOP «FLACĂRA» poate fi ascultat în fiecare sîmbătă la orele 21.00, pe programul III al postului de radio București.

Există. Există podgorii și vii. E incontestabil. Imaginea dealurilor pline de viță în fruct. Soarele. Căldura blindă, cețoasă, tristă, palidă sau gri. Verdele și ruginiul. Albastrul senin al cerului. Sau alburiul cenușiu al norilor. Liniște. Struguri. Albaștri, vineți, verzi, violeți, gălbui, roșii, prunați, străvezii, negri. Boabe. Rotunde, alungite, mari, mici. Mari, crocante. Soiuri.

Via de la Cernavodă. 2 000 de hectare. Specialitatea: struguri de masă. Producție: 8 000-12 000 kg/ha. Export masiv. Și de ce nu, mă rog? Numai de la Cernavodă fiecare cetățean al țării, mare sau mic, ar putea primi câte 1 kg de struguri. Deci ajunge pentru toată lumea.

Vasile Eisler, în partea cealaltă a României, pe Tîrnave, e îndrăgostit pur și simplu de podgoriile unde lucrează ca inginer. Nadeș, Timandru. El are alte coordonate de existență. Iar cine vede cum arată locurile acolo, înțelege. E viață veșnică.

La Buzău s-a luat o măsură. Viile care mărgineau diferite drumuri și șosele locale au fost desființate. Motivele sînt de natură estetică. De unde înțelegem ce rol serios joacă esteticul.

Via și podgoria. Încercări multiple. Iradiieri experimentale cu raze ultraviolete sau roentgen. Polenizări artificiale. Lucru manual, migălos. Sînt soiuri la care trebuie rupte staminele fiecărei flori, iar un ciorchine are nu știu câte boabe, iar un butuc are cine știe cîți ciorchini, iar o vie... Dar astea sînt numai experiențe.

Pulsul vital al viei are două momente de largă amplitudine: cînd e îngropată, cînd e scoasă la lumină. Sinusoidă. Ondulație. Deal-vale. Vale-deal. Soare și crivăț.

Terenuri diferite. Nisip, pămînt roșu. Irigații și amenajări de protecție împotriva torenților. Mecanizare. Și pe orizontală, și pe deal-vale, cînd e nevoie.

Există o rețea de vii și podgorii, la fel cum există una de electrificare, de gaz metan, de comunicații, o rețea hidrografică și așa mai departe.

Strugurii sînt tăiați, sînt deturnați din punctele fixe ale rețelei, și se scurg spre piața in-

viile: rod greu, dens ca o mare viață

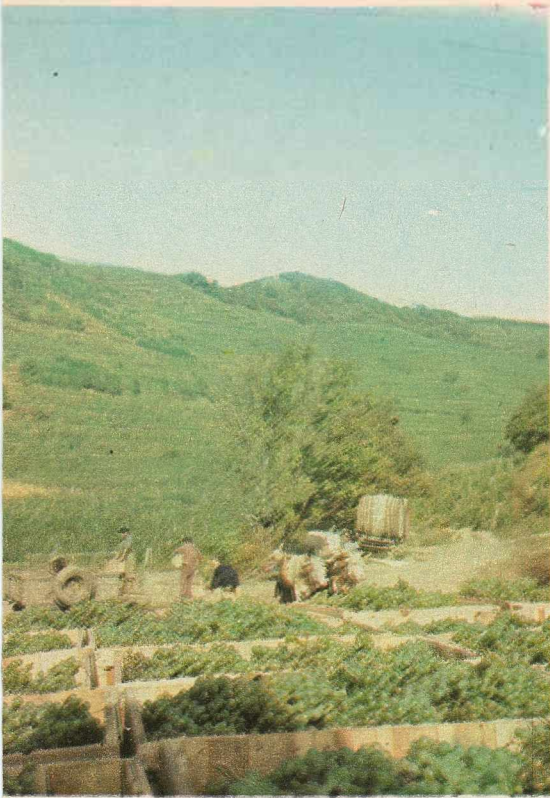
ternă, spre piața externă. Unii dintre ei se pierd în vin. Există și o rețea a vinului.

Dealurile, rămase fără fruct, așteaptă să treacă lumina puternică (puternic tristă, puternic șovăitoare, puternic înnorată) a lui octombrie, noiembrie. Așteaptă momentul adăpostirii. Așteaptă zilele cenușii sau sclipitoare ale iernii. Viața lor se stinge încet, limpede, calm. Încrămenește. Și apoi, dintr-odată, scoase în soare, viața lor țîșnește într-un strigăt mut, dătător de nervi, exploziv și depășind «nevoile» momentului. E momentul cînd timpul și vîrsta nu mai contează, cînd domină înfloririle, cînd toată lumea se scaldă în nerăbdare și tinerețe.

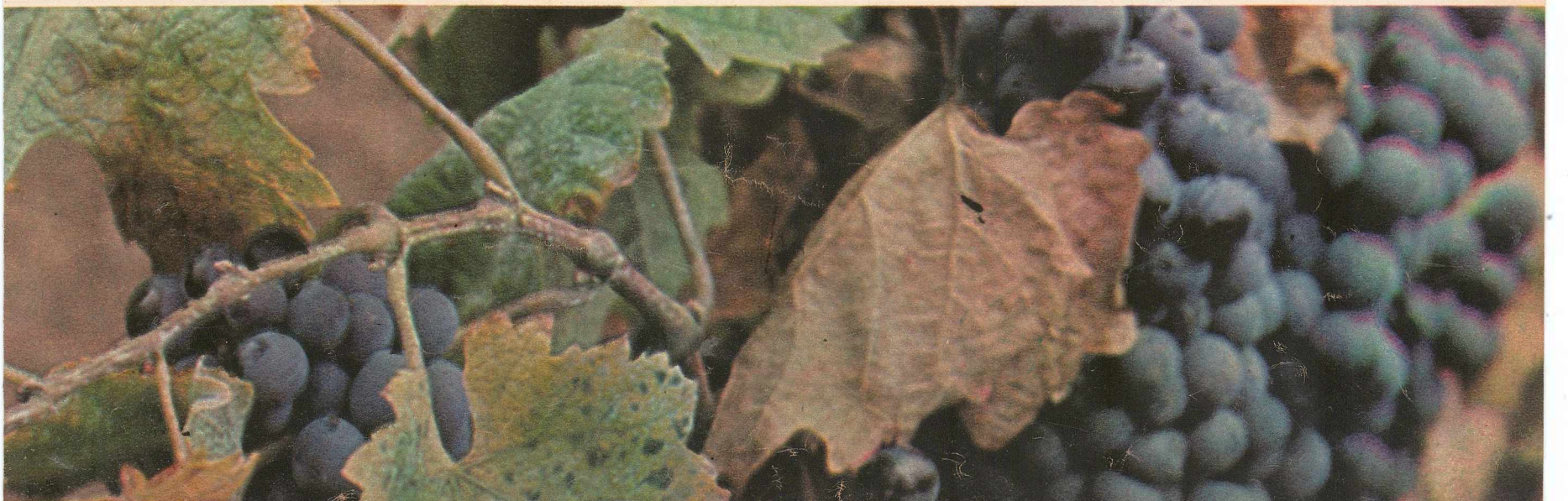
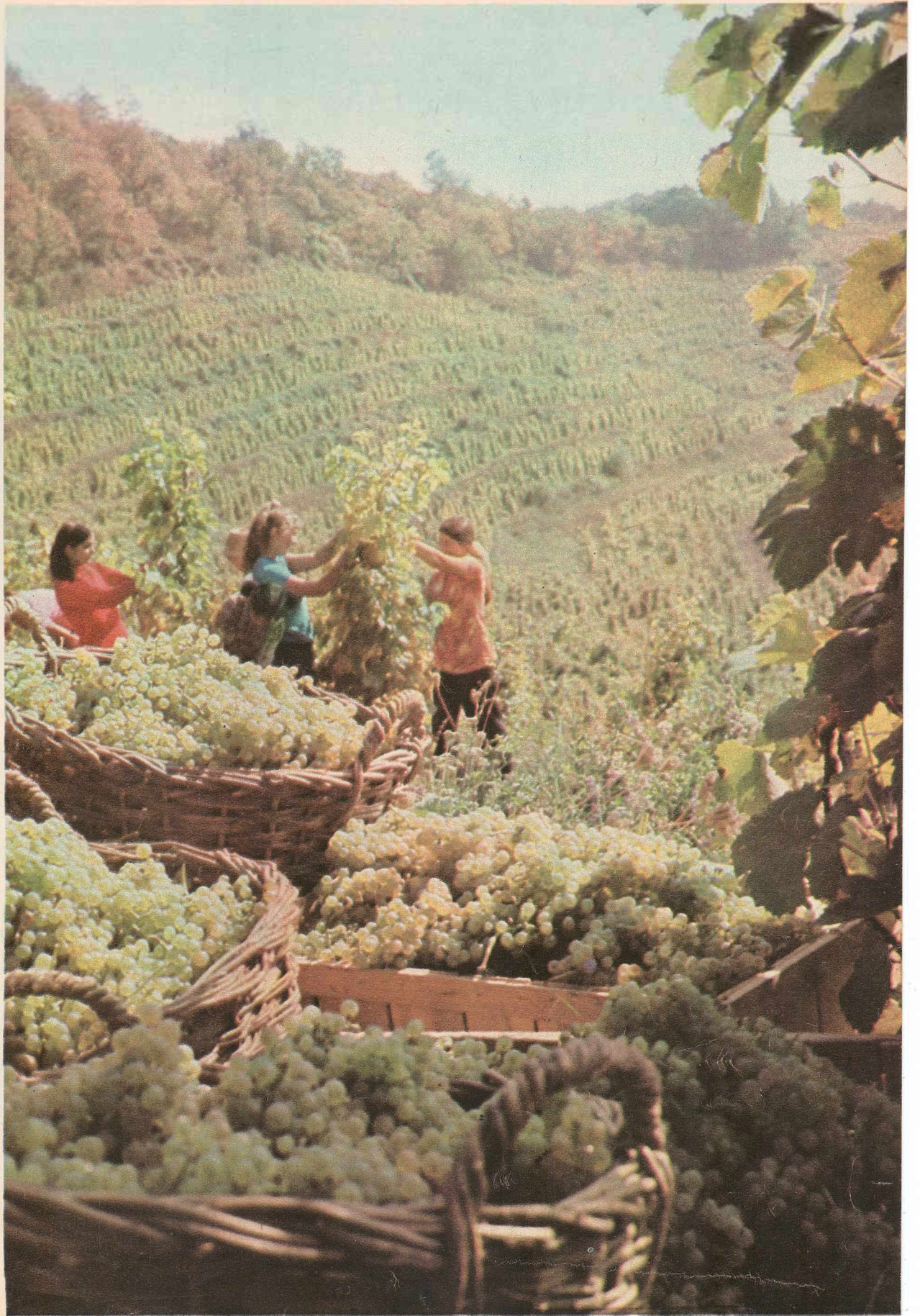
Acum însă totul stă într-un rod greu, dens ca o mare viață, ca o mare iubire împlinită. Și de aici începînd apare și dovada că viile și podgoriile există. Există. E incontestabil.

Alexandru PAPILIAN

Fotografii de Vasile MOLDOVAN

tulburel, mîzgă, ziua mică

Octombrie continuă să dețină de ani de zile locul II (după august) în ceea ce privește numărul și consecințele accidentelor rutiere.

De ce totuși în această lună, cînd traficul scade simțitor pe majoritatea arterelor rutiere, se înregistrează un număr atît de mare de evenimente rutiere.

Mulți sînt înclinați să creadă că factorul principal care determină această situație este apariția tulburelului cu tot cortegiul lui de consecințe negative asupra traficului rutier.

Fără a minimaliza rolul nefast al alcoolului, în această perioadă a anului un sumum de cauze provoacă o evoluție nedorită în dinamica accidentelor rutiere.

Octombrie este luna cînd se execută un volum deosebit de transporturi colective de persoane — în special în agricultură. Profitînd de lipsa de control din partea personalului de conducere din unele S.M.A., ferme agricole de stat etc., preocupați deseori numai de latura economică a problemei, mulți tractoriști și șoferi efectuează transporturile respective cu autovehicule prezentînd defecțiuni sau în condiții necorespunzătoare.

«Merge și fără bănci», «Doar nu s-o rupe oblonul (legat cu sîrmă) chiar acum», «Las' că frîna mai ține la drumul ăsta» sînt replici des auzite în această perioadă din partea celor ce conduc autovehiculele sau răspund de verificarea tehnică.

Acum cînd toate mijloacele de transport atît de necesare pentru muncile și transporturile agricole sînt dislocate în cele mai îndepărtate și izolate locuri ale județului, acum se înțelege că trebuie intensificat și controlul folosirii lor eficiente și corecte.

Și totuși nu se întîmplă peste tot așa.

Pe drumul județean Slatina-Drăgășani tractoristul Cristea Puiu transporta în remorcă 6 persoane. La un moment dat, una dintre ele se dezzechilibrează și cade pe asfaltul șoselei, decedînd pe loc. Se constată că tractoristul conducea fără permis, că cei șase pasageri și cel de la volanul tractorului erau beți și că de fapt nu veneau de la vreo treabă, ci de la petrecere.

Pe D.N. 22 A, la ieșirea din satul Cataloi, județul Tulcea, se deplasa autocamionul nr. 21-TL-701 aparținînd cooperativei agricole de producție Panduri. Bine dispus (transporta 20 de persoane la o nuntă) șoferul trece cu... vederea o curbă și se trezește cu roțile în sus. Accidentul se soldează cu numeroase victime.

Bogata toamnă a acestui an îmbie pe mulți automobiliști să se deplaseze cu mașina pentru a-și face provizii de iarnă. Nimic rău în aceasta! Necazurile încep cînd posesorii de Dacii, Moskviciuri sau Skode vor să realizeze performanța de a se deplasa sute de kilometri într-o singură zi, cu mașina încărcată pînă la refuz și mai ales cînd nu au tăria de a rezista tentației de a gusta din... unele produse.

În condițiile zilelor din ce în ce mai

scurte, pe automobiliști îi prinde întunericul pe șosea cînd mai au de făcut încă mulți kilometri pînă acasă. Obosit de lungimea drumului, moleșit de alcoolul consumat, șoferul apasă mai mult decît trebuie pe accelerator tocmai cînd ar trebui să conducă mai prudent. La dificultățile și așa mari ale conducerii pe timp de noapte se adaugă nu rareori ceața, mîzga, ploile care fac deplasarea și mai anevoioasă.

În acest context au loc accidente specifice de toamnă, cauzate îndeosebi de excesul de viteză în condiții și locuri unde mașina trebuie pilotată cu un spor de prudență, de oboseala care generează neatenție și nu rareori adormire la volan, de depășiri pe muchie de cuțit determinate de cele mai multe ori tot de graba de a ajunge mai repede acasă etc.

Alcoolul în această perioadă este «vinovat» cam pentru 20% din accidente, fie în forma sa de manifestare «activă», cînd împinge la exces de viteză, la depășiri periculoase etc., fie în forma sa «pasivă», cînd determină neatenție și adormire la volan.

În ultima perioadă s-a înregistrat o creștere simțitoare a cazurilor de accidente produse din pricina conducerii autovehiculelor fără permis.

Îndeosebi după ce gustă vreo licoare, cei în cauză (deși fără permis) își închipuie că știu mai mult decît Jakey Steward. Așa s-a întîmplat cu Constantin Coandă care fără a avea permis pentru conducerea autoturismelor s-a urcat la volanul unei Skode M.B. Colac peste pupăză, și cu defecțiuni la frînă. Din pricina vitezei excesive, a defecțiunilor și nepriceperii a intrat cu mașina în șanțul șoselei, rănind trei dintre pasagerii autoturismului, printre care și fiul său în vîrstă de 5 ani.

Arvat Grigore, de asemenea neposesor al permisului de conducere, aflat la volanul autocamionului nr. 21-CJ-2421 — pe care-l avea în primire fratele său, șofer la Complexul de creștere animalelor din comuna Mihai Viteazul, județul Cluj — cu acceleratorul apăsat pînă la refuz, ratează un viraj și se trezește pe cîmp, unde din cauza denivelărilor este ejectat din cabina autovehiculului. Cade sub mașină și este strivit de roțile autovehiculului.

Printre capcanele drumurilor. În această perioadă se numără și bicicliștii și căruțașii care se deplasează noaptea fără lumini, precum și pietonii care traversează drumurile la întîmplare, bazîndu-se pe farurile și frinele mașinilor. Ei uită că în acest sezon, datorită factorilor atmosferici sus-menționați, sînt mult mai pușin vizibili pe drum în comparație cu nopțile de vară.

În această perioadă numărul accidentelor poate fi totuși redus, iar consecințele lor ameliorate. Soluția: disciplină și iar disciplină în circulație.

Colonel Victor BEDA

Cît valorează o viață? Cîte mii de lei? Familia îndoliată a lui Berbec Constantin, în vîrstă de 17 ani, nu pretinde nici un fel de despăgubiri. Cere numai dreptate. Și s-a făcut.

Memoria copiilor poate păstra și amintiri întunecate. E o confruntare brutală, dar poate că nu strică. Pentru prezent și pentru viitor.

Pare de necrezut! Și totuși cutremurătoarele realități se reconstituie acolo, sub ochii lor.

spectacolul străzii naște tragedii

500 de oameni, majoritatea pietoni, la o lecție practică despre viață și despre moarte.

Fotografii de Elena GHERA

În breasla șoferilor bîntuie o întrebare înspăimîntată: «Dacă mi se întîmpla mie?»

«... Ce căutau pietonii în mijlocul soselei?» Întrebarea retorică a avocatului apărării a ridicat un val de murmure între cei 1 500 de oameni din sală, care asistau la procesul public. Murmure de protest, nu de încuviințare. O reacție firească, dacă stai să socotești că acolo, în sala clubului T-4 (cartierul Vitan) se dezbătea un caz tragic: moartea a doi oameni și rănirea altor 23, dintre care 15 cu infirmități și traume grave, unele pe toată viața. Vinovatul: Ioniță Gheorghe, care a intrat în plin, cu autoturismul său personal 3-B-3069, într-un grup ce se afla pe Șoseaua Afumați. Accidentul este de notorietate publică. Era deja cunoscut și pe data de 2 octombrie 1973, cînd a avut loc

procesul public. În afara celor 1 500 de participanți, pe platforma de la intrare stăteau alte două-trei sute de oameni care n-au mai avut loc în sală. Stăteau încremeniți, urmărind la difuzor debaterile și așteptînd să-l vadă, la sfîrșit, pe cel condamnat la 15 ani de închisoare.

«... Ce căutau pietonii?» Circumstanțele îndreptățesc murmurul de protest. Dar fără să anihileze complet înțelesul (din subtext) al reacției. Fiindcă reacția, în sine, este simptomatică.

Ne-am obișnuit cu un anume pitoresc al scenelor de stradă. Un schimb de replici între doi bețivi, o încăierare, un accident mai mult sau mai puțin grav provoacă o bruscă uitare de sine a trecătorilor, care se adună ca la

spectacol. Nu atît ca să intervină în numele opiniei publice, nu atît ca să fie utili, cît pentru a se distra. Să admitem că e pitoresc. Dar hazul se poate transforma în tragedie. Așa s-a petrecut și accidentul de pe Șoseaua Afumați.

La ora opt și jumătate seara, în 30 septembrie 1973, o Dacie s-a ciocnit de un camion cu cai, care transporta struguri. Din fericire, nimic grav. Ca răsăriți din pămînt, o groază de spectatori. La opt și jumătate era întuneric. Și nevinovații curioși au uitat că se află pe o șosea cu trafic rutier, că în jurul lor nu clipește nici o lumină de semnalizare care să-i protejeze. Și nici n-au bănuț că Ioniță Gheorghe care venea de la chef, din comuna Grivița, cu membrii familiei lui, nu-i poate repera din cauza aburului de alcool urcat în ochi și cînd, în sfîrșit, îi vede înaintea parbrizului, nu mai are cum să evite dezastrul, pentru că frîna este defectă. Da, într-adevăr, tragicul deznodămînt n-a putut fi prevăzut. Iar acum este ireversibil. Cei doi morți nu mai pot învia, medicii fac ce pot ca să redea sănătatea celor răniți (nu-i pot însă da un alt picior, în locul celui tăiat, Elenei Buciu, în vîrstă de 62 de ani); Ioniță Gheorghe, vinovatul, tată a patru copii, a fost condamnat și trebuie să-și ispășească pedeapsa.

Am auzit în sală voci care comentau că este un accident stupid. În traducere ar însemna că accidentul a fost prostesc, absurd. Dacă mergi pe un drum de munte se poate întîmpla să-ți cadă în cap o ruptură de stîncă și să te omoare pe loc. În acest caz, accidentul poate fi considerat contrariu cu logica general acceptată. Dar dacă instinctul de conservare funcționează astfel încît să te expui, în întuneric, unui accident posibil, aici nu mai e locul să vorbim despre amestecul absurdului, în accepția de scuză. Un conducător auto, cum bine se spunea la proces, are o riguroasă responsabilitate nu numai față de sine, ci și față de semenii săi. La judecarea lui Ioniță Gheorghe au fost invitați să participe peste o sută de șoferi, care au la activ accidente rutiere sau cărora, datorită unor contravenții, li s-au reținut permisele de conducere. Accidentul de pe Șoseaua Afumați, indiferent de comentarii și interpretări subiective, i-a cutremurat vizibil pe cei din breasla șoferilor. «Dacă mi se întîmpla mie?!» — se vedea pe fața lor înspăimîntată întrebare. Pare imposibil de crezut ca această amintire să piară

din ei. Și totuși s-au mai întîmplat și se mai întîmplă accidente tragice. Modalitatea judecării unor cazuri similare în prezența unui public numeros este, neîndoiește, o practică salutară, cu efect imediat. Condamnarea la 15 ani a lui Ioniță Gheorghe, intolerabila inconștiență de care a dat dovadă sînt, pentru șoferi, date memorabile. Dar pentru restul publicului care a asistat la proces? Majoritatea a fost totuși alcătuită din pietoni. Și pietonii au murmurat. Cu toate că ei nu au în grijă decît propria lor viață. Pentru ca să fie apărută viața noastră, a pietonilor, s-au creat legi, s-au elaborat reguli de circulație. Dacă le ignorăm, nu-i de vină fatalitatea și nu-s vinovați, în exclusivitate, oamenii de la volan. Ei, aceștia din urmă, au reținut învățămintele trebuitoare. Să sperăm. Dar ni se pare că nu-i superfluu dacă repetăm că, nici pentru pietoni, dramaticul proces de la clubul T-4 n-a fost un simplu spectacol.

Viorica CIORBAGIU

Reflectoarele au o lumină prea neîndurătoare pentru condamnatul Ioniță Gheorghe.

Emil Botta

Cornel Brahaș

capriciu cu urmări

Dascălului i-au crescut nările mamă, nările ca niște tunele prin care curg formulele chimice confundate. A venit dascălul și s-a vorbit așa de simplu încît acel personaj se poate confunda cu oricare soldat din zilele noastre dăruit morții de ultimele războaie mondiale.

Am să părăsesc școala mamă tabla înmulțirii e tot mai grea, dascălul o spune cu fața în palme, i-au crescut buzele încît dacia abia răzbesc să ni se mai arate printre așa prăpăstii disproporționate. Eu îi înțeleg și-i las acolo în vocea dascălului ce seamănă mult cu cea de la radio cînd crainicul sportiv anunță victoria echipei adverse...

Am să părăsesc școala mamă prea am nevoie de mine și tot singur voi rămîne cu oricîtă omenire în memorie, la stînga sau la dreapta. Copitele bourilor ne zgirie, trag mereu hotare etc.

N-are rost să mai stau la școală muzica a pătruns în personajele romanelor, pictura a ieșit din cearcane rostogolite nervos pe cărbunii poeziei ușile școlii seamănă cu ale casei, cu ale spitalului cu ale teatrului dar degeaba...

Cornel Brahaș

Lucia Mureșan

Alexandru Paleologu

Cornel Dumitraș

Daniela Goreniciu-Grușevschi

Mihai Dogaru

Ioana Manolescu

Matei Gheorghiu

Simona Bondoc

Dan Tutaru

cum a fost (V)

Prima Antologie Flacăra i-a fost dedicată, luni 15 octombrie, lui Emil Botta. Despre Emil Botta a vorbit Alexandru Paleologu (În urmă cu doi ani am scris într-o gazetă că numele celui mai mare poet român în viață este Emil Botta. Știți — cum știu și acum — ce riscam. Fiindcă, păstrînd proporțiile, dacă lui Maiorescu nu i-a venit greu să-l declare, deși cu oarecare întîrziere, pe Eminescu drept cel mai mare poet al timpului, pentru mine, cînd există și Philippide, Jebeleanu, Ion Gheorghe, Ioan Alexandru, Doinaș, Constanța Buzea și alții mai tineri, chiar prezenți în sală, știu ce înseamnă să-l numesc pe Emil Botta întîiul dintre ei, evident primul dintre egali. S-a spus despre Botta că e fantast, dandy, romantic, macabru, cabotin. Sigur, este. Dar peste toate el este doctor în știința melancoliei — ars magna — aceea care ne face să știm că sintem și mai ales cum sintem pieritori. S-a spus că Botta poartă o mască. Dar toți artiștii sint purtători de mască. În teatrul grec masca se numea persona. Ei bine, ceea ce-l detașează pe Botta de toți egalii lui este, în afara lirismului său indimenticabil, o superbă personanță.) În continuare, Emil Botta a mulțumit pentru seara care i-a fost închinată cerînd voie s-o numească «Duminica mea». Vorbind despre poezia sa, Emil Botta a spus printre altele: (Mai presus de toate, poezia mea este o mulțumire pe care o aduc oamenilor, munților, apelor acestui pămînt. Este recunoștința pe care i-o aduc țării mele căreia îi datorez totul: graiul, fiurul care m-a făcut să iubesc tot ce e frumos). Invitatul a recitat Domnul Amărăciune și Oglinzile după care... a plecat la teatru unde avea spectacol. Cei de față și-au propus să-l sărbătorească în continuare pe Emil Botta și au făcut-o ascultîndu-i poeziile recitate de colegii săi, actorii Simona Bondoc (Liniște, Leoica, Revizorul nostru), Mihai Dogaru (Teatrul, Noaptea, Glasul), Ioana Manolescu (Cerb, Cuc, Ipotești), Cornel Dumitraș (Toma Necredinciosul, Lucitoare), Matei Gheorghiu (Muzeul, I.O.V., Milu Umilu), Lucia Mureșan (Trifoiul văzut ca o fiară, Schiță pentru infernul meu, Cînd firea nu iartă) și Dan Tufaru (Acel eu însumi, La colocoliul Descartes). În finalul primei părți a seriei, Aurel Gherghel ne-a produs frumoasa surpriză de a-i aduce la Cenuclul Flacăra pe Virgil Ioniță, Ion Moraru, Cezar Ionescu, membrii fostului grup ieșean Folk Group '73. Spun fostului, pentru că după pauza ce a urmat recitalului

foarte frumos pe care l-au susținut, cei trei moldoveni au anunțat sălii: «De azi, 15 octombrie 1973, formația noastră se va numi FLACĂRA FOLK '73». Ca să fie într-un ceas bun, s-au băut cîteva pahare de apă minerală Șarul Dornei oferite de Constantin Popovici. Apoi s-a vorbit despre tapiseriile suspendate ale arhitectei Daniela Goreniciu-Grușevschi. A vorbit mai întîi autoarea despre nevoia de frumos și despre ereditatea estetică a poporului român. Puncte de vedere asupra lucrărilor expuse au exprimat Dan Brezniceanu (Act de curaj. Rupe cu tapișeria tradițională), Al. Paleologu (Nu e o ruptură cu tradiția, este o sculptură cu un alt material decît cele acceptate pînă acum), Pia Olaru (Văd metafore în aceste lucrări: o ploaie, acolo, o liniște, dincolo), Nicolae Breb Popescu (Artista încearcă să aducă în prim plan, să mărească pentru noi, niște motive populare), Dinu Flămînd (E bine că s-a cam terminat cu artiștii imuni la idee. Artista a vorbit ca un eseist), Sorin Postolache (Mie îmi place culoarea, raportul dintre culori). A citit apoi poetul sibian Cornel Brahaș. Despre cele 10 poeme citite au vorbit: Eugen Seculeanu (Deși eu sint din Făgăraș, și poetul din Sibiu, adică ar fi vorba despre condiții climatice asemănătoare, iată Cornel Brahaș scrie poezie. El e un intelectual și scrie o poezie de mare forță. Numai că genul de poezie pe care-l scrie C.B. trebuie să fie înțeles și de un asistent universitar și de un forjor), Iulian Neașu (Poezia lui C.B. e un țipăt. Pe mine mă interesează poetul sub al cărui țipăt văd deschizîndu-se un spațiu. Mă sperie, ca la toți poeții tineri, elaborarea), Nicolae Breb Popescu, Dinu Flămînd, Teodor Vasilache, Ioan Crișan (Sper că nu mă bînuieți de competență. Am venit bolnav în acest cenuclu dar plec vindecat. Sint unul dintre acei tehnicieni și ingineri care copiază cu indigo poezii din cărțile poezilor noștri spre a ne servi de ele atunci cînd nu mai reușim s-o facem cu propriile noastre cuvinte. Mi-au plăcut mai ales Capriciu cu urmări și Ultimul descîntec. Unele poezii au fost scrise de Brahaș, altele numai de Cornel).

În încheiere Mircea Florian a susținut un microrecital, asta-i adevărul, mult aplaudat. Pentru reușita celei de-a cincea ședințe a cenuclului, trebuie să-i mulțumim și regizorului Paul Stratilat.

Dorin TUDORAN

De ieri Cenuclul Flacăra se află la Craiova! În cadrul acestei prime ieșiri din București se desfășoară cîteva întîlniri între invitații cenuclului, redactorii ai revistei cu iubitorii de muzică și poezie din județul Dolj. Viitoarea ședință, în București, luni 29 octombrie a.c.

Flacăra Folk '73

Flori, mereu proaspete, la monumentul de la Tebea închinat lui Avram Iancu, erou mereu proaspăt în amintirea noastră. (Radu Constantinescu)

Ansamblul artistic «Prahova» al Palatului culturii din Ploiești, cu solistul Nelu Stan, s-a repezit deunăzi pînă la Hoorn, în Olanda, la un festival folcloric și s-a întors de acolo cum se cuvine. Cu diplome și premii. (Ioan Diaconu)

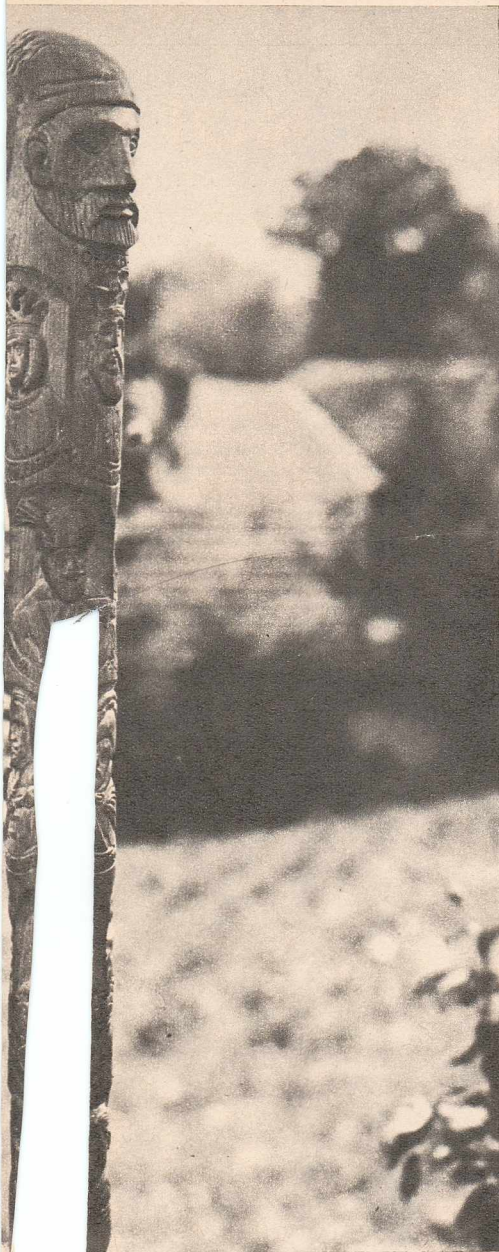
E reconfortant să te întâlnești aici, în stațiunea Tușnad, cu oameni care pun în tot ceea ce fac și un pic de suflet, iar cuvîntul inițiativă nu le este străin. (Sorin Dan)

Ultimii mohicani ai unei toamne întirziate. (Horia Pătrașcu)

Ziceți-i cucuruz, ziceți-i păp'șoi, ziceți-i porumb, ziceți-i cum vreți, că tot același gust bun îl are. (Radu Constantinescu)

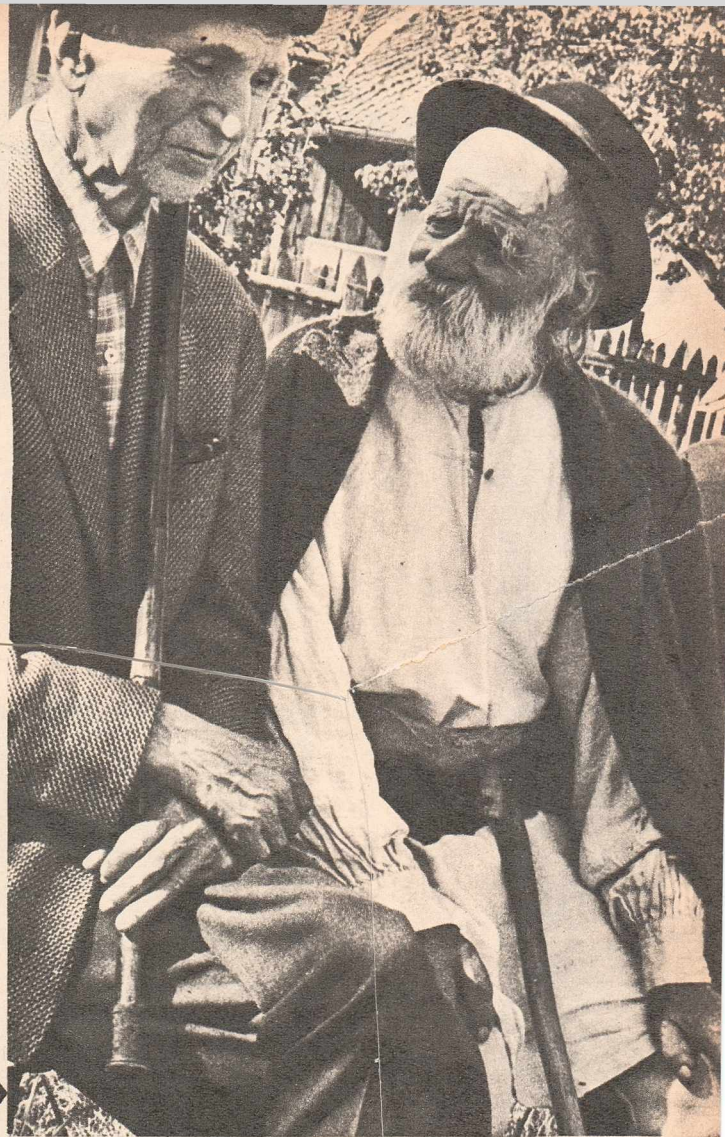

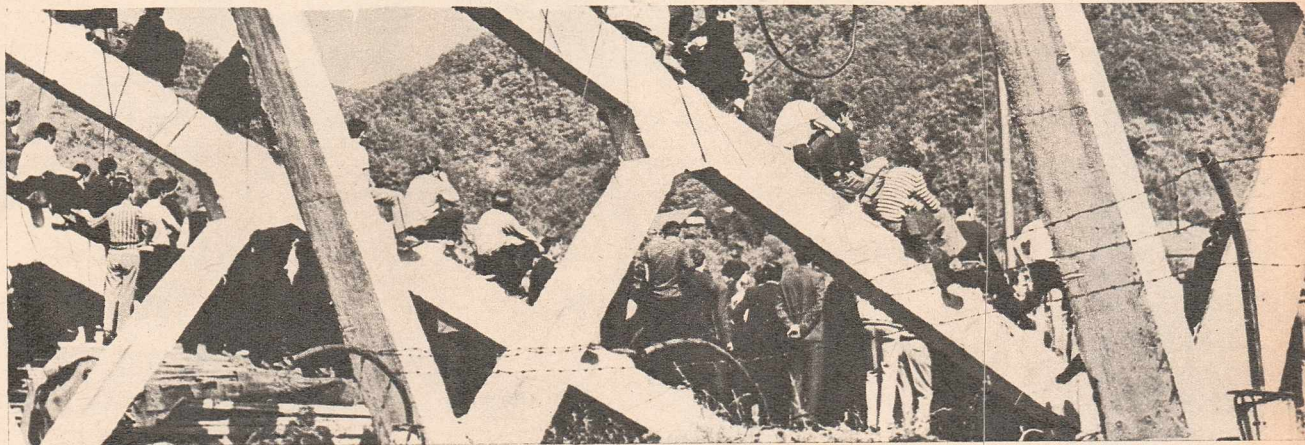
Un opus al lui Nicolae Petrișor din Jos-Hunedoara, artist neobișnuit, dar cu talent să mai dea și la (Radu Constantinescu)

Lui George Barițiu, omul politic, ziaristul luminat și revoluționarul patriot de la 1848, omagiul brașovenilor. (F. Urseanu)

Dialog despre Gerovital. (Emanuel Tânjală)

Cooperatorii din județul Satu Mare propun o definiție nouă pentru cuvântul recoltă: recoltă este ceea ce se află în hambare, pătule, silozuri etc., în nici un caz ce se află încă pe cîmp. (Gh. Iancu — Satu Mare)

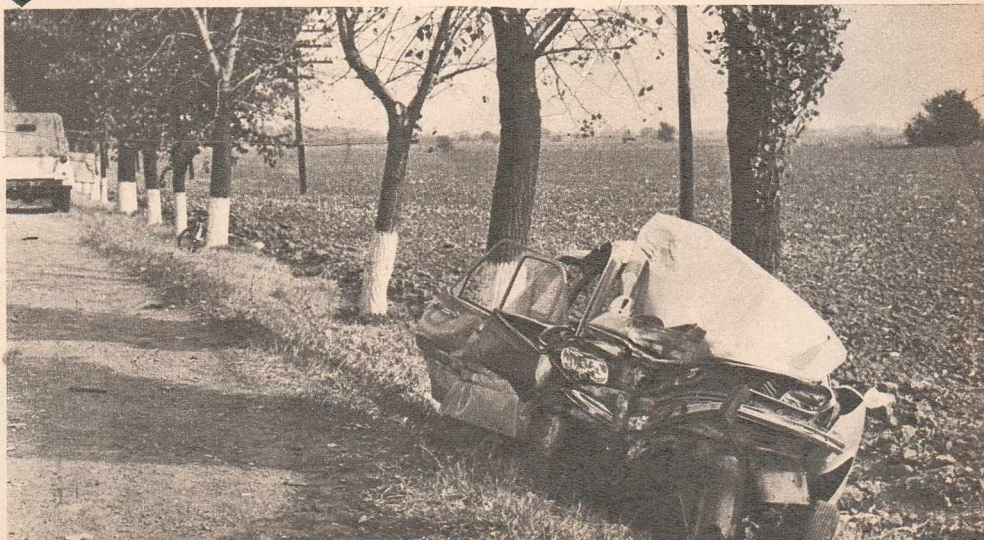

A fost o Dacia-1300. Sau poate că altă marcă de autoturism. Și de ce nu mai e? Fiindcă omul de la volan (avea și semnul ! pe parbriz), conducînd cu 130 km/oră, a efectuat și o depășire primejdioasă fără să se asigure. S-a întîmplat ceea ce era fatal să se întîmple (în ziua de 10 octombrie, pe șoseaua București-Oltenița): patru nefericite victime. (Radu Constantinescu)

Pe stadionul din Predeal locurile sînt numerotate. Vă rugăm insistent ocupați numai locurile înscrise pe bilet... (Sima Romulus)

— la și tu o gură de apă. Fac eu cinste... (Sorin Dan)

PE PIAȚĂ, NOI BUI

Producerea bunurilor de larg consum a fost încredințată Centralei industriale a articolelor casnice și utilajelor tehnologice, care asigură prin întreprinderile sale veselă și articole de bucătărie, cum sînt oale și cratițe inoxidabile și emailate, tacîmuri, aragazuri cu 2,3 și 4 ochiuri, mașini de gătit și de încălzit, ceasuri, articole de sport și voiaj, jucării, ustensile de vînătoare și pescuit și altele, superioare față de multe produse

similare străine.

În nenumărate țări, printre care Anglia și Olanda, marca de întreprinderi: METALOGLOBUS, INOX, EMAILUL ROȘU, 23 AUGUST, ARĂDEANCA, VICTORIA constituie un document de prestigioasă garanție. De asemenea, sectoarele de construcții de utilaje sau de accesorii și piese de schimb pentru industria ușoară sînt renumite prin produse de înaltă tehnicitate și calitate, cu

interes deosebit, pe piețele străine ca și în țara noastră. Este de ajuns să amintim de TEHNOMETAL-București și METALOTEHNICA-Tîrgu Mureș, METALUL ROȘU-Ciuj, NICOVALA-Sighișoara, ISLAZ-Alexandria, F.U.P.S.-Botoșani ca să înțelegem ce arie de servicii utile cuprinde această centrală industrială în economie.

Întrebare: Care sînt măsurile luate de conducerea centralei pentru traducerea în

viață a spiritului în care s-au elaborat normativile noi? Mă refer, desigur, la organizarea și mobilizarea forțelor creatoare ale centralei.

Răspuns (director general adjunct, Mircea Popeanoș): Amplul program de acțiuni aprobat de hotărârile Plenarei C.C. al P.C.R. din 28 februarie-3 martie 1973 ca și Decretul Consiliului de Stat privind stabilirea normelor unitare de structură pentru unitățile economice au impus adoptarea măsurilor corespunzătoare în toate unitățile industriale aparținând centralei. În evaluarea necesității, importanței și dimensiunilor acestor măsuri s-a pornit de la faptul că, în acest domeniu, se manifestau serioase lipsuri și anomalii datorate unor verigi intermediare și dispersării unor sarcini comune pe mai multe servicii, condiții care favorizau în acest fel folosirea în munci administrative a unor specialiști necesari în producție. Efectul îmbunătățirii organizatorice de structură în noua concepție s-a concretizat în reducerea numărului de secții din întreprinderi, de la 110 la 93; creșterea numărului de ateliere de la 25 la 43; reducerea numărului de servicii și birouri independente de la 359 la 170; creșterea personalului de proiectare și cercetare de la 779 la 947; creșterea numărului de ingineri în secțiile de producție și ateliere de la 157 la 175; scăderea personalului de conducere, pe total centrală, de la 1 857 la 940 de salariați.

Întrebare: Gruparea unităților din componența centralei s-a făcut pe criterii de specialitate actuală sau pe specializări de perspectivă? Mă gândesc la studiul pieței întocmit în condițiile «pieței cumpărătorului» de azi, adică la orientarea producției în conformitate cu structura și dimensiunile cererii.

Răspuns (director comercial Valentina Lazăr): Profilul de bază al Centralei industriale a articolelor casnice și utilajelor tehnologice este producerea de articole casnice într-o gamă foarte diversificată și de utilaje tehnologice pentru specificul industriei. Gruparea unităților în componența centralei s-a făcut pe baza profilului lor actual, urmînd ca, în perspectivă, să asigurăm un nivel de specializare în condițiile «pieței cumpărătorului».

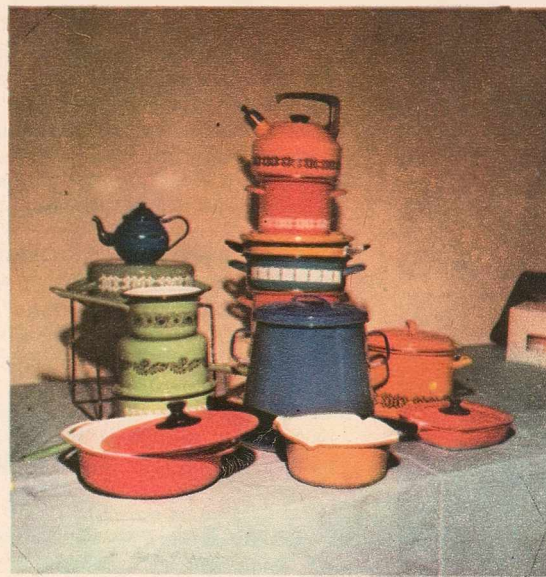
Activitatea de cercetare și prospectare a pieței, efectuată în cadrul centralei, are

ca scop căutarea unor debușuri pentru produsele deja fabricate, dar și pentru fundamentarea unei strategii specifice de dezvoltare bazate pe cunoașterea anticipată a preferințelor clienților noștri, în vederea adaptării producției la aceste cerințe.

Întrebare: În funcție de această grijă pe care o manifestați față de beneficiarii dumneavoastră, pentru noi, cumpărătorii de rînd, ce noutăți ne pregătesc unitățile centralei? Pe sectoare de producție, pe produse, pe categorii de cumpărători.

Răspuns (inginer Valentina Lazăr, director comercial): Organizarea și dotarea bucătăriei la un nivel superior de confort cu cuptor în consolă și plită separată, care vor fi încastate în pereții bucătăriei, lăsînd disponibil spațiul respectiv pentru alte obiecte. Nu vor lipsi din bucătărie oalele de fier sub presiune prin a căror utilizare se reduce timpul de pregătire a mîncării și se asigură conservarea valorilor nutritive. Mașinile de gătit cu curent electric vor reduce mult timpul gospodinelor. Pentru acest sistem s-au realizat vase din oțel inoxidabil cu fund placat cu cupru sau vase din fontă emailată cu fund strunjit. Pentru pregătirea mîncărilor dietetice vom oferi vesela din aluminiu teflonat, care elimină folosirea grăsimii și în același timp este ușor de întreținut. Vă recomandăm mașinile de tocat cu prindere prin vacuum care înlătură unele eforturi de strîngere a șurubului și în același timp deteriorarea mesei de bucătărie. Se vor livra mai multe mașini de tocat cositorite. Tot în ajutorul gospodinei au mai fost create uscătorul electric de rufe, care este pliabil și deci nu necesită spații speciale pentru utilizare, și masa pliabilă pe roți cu multiple utilizări pentru o servire rapidă, comodă și în orice punct al apartamentului. Preocupările noastre nu s-au îndreptat însă numai spre confort în gospodăria, ci și spre înfrumusețare, oferind noi articole: mai multe vase în culori diferite; o gamă mai largă de vase din fontă emailată în culori pastel; tacîmuri argintate și alte articole de menaj ca: tăvi, fructiere, bomboniere etc.; diverse articole din inox combinate cu sticlă pentru aperitive, deserturi etc.; ceasuri de bucătărie montate pe o tavă din suporturi emailate.

Un alt sector în care ne vom concentra forțele este cel de sport și jucării. Din noutățile cu care vom bucura copiii putem menționa: mingi din plastic cu ventil pentru volei, handbal și baschet; patine populare

CONVORBIRE CU CONDUCEREA CENTRALEI INDUSTRIALE A ARTICOLELOR CASNICE ȘI UTILAJELOR TEHNOLOGICE

la un preț accesibil pentru toți copiii; modele noi de păpuși, în primul rînd din cele cu dimensiuni mari, cu ochi mobili și părul implantat; diverse jucării mecanizate inspirate din zborurile cosmice; un model de trotinetă transformabilă în bicicletă și deci cu utilizare dublă. Pentru camping, turism, sport, voiaj am pregătit doar câteva produse noi, cum sînt de exemplu: tacîmuri de voiaj «Turist»; garnitură aperitiv «Picnic»; noi tipuri de termosuri; mulinete de rulment; un nou tip de extensoare etc.

Interviu realizat de
C. VALERIAN

HORST SINDERMANN (născut în anul 1918, de profesiune ziarist; militant în mișcarea antifascistă din fragedă tinerețe; din anul 1945 membru al P.S.U.G., din anul 1963 este membru al Comitetului Central, iar din anul 1967 face parte din Biroul Politic, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri), a fost desemnat de către cea de-a X-a sesiune a Camerei Populare a R.D.G. în funcția de președinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Democratice Germane.

ALEXANDRE SANGUINETTI, om politic francez (născut în anul 1913; studii la Colegiul Stanislas din Paris și la Institutul de drept din Cairo; fost ministru al informațiilor în 1959-1961, ministru de interne în 1961-1962, deputat, vicepreședinte al Comitetului Apărării Naționale), a fost ales la 6 octombrie (cu 58 de voturi pentru și 56 contra) în funcția de secretar general al Uniunii pentru Apărarea Republicii (U.D.R.), în locul lui Alain Peyrefite, demisionat.

SPIRO AGNEW, pe adevăratul nume Spiro Theodor Anagnostopoulos (născut în anul 1918 la Baltimore; studii de chimie și de drept; profesează avocatura și intră în activitatea politică mai întâi în Partidul democrat și apoi în Partidul republican; în 1966 este ales guvernator al statului Maryland, iar în 1968 este ales vicepreședinte al S.U.A.), a fost silit să demisioneze din înalta funcție din pricina implicațiilor și complicațiilor unor evaziuni fiscale.

SAMUEL GOLDWYN (s-a născut în Polonia în anul 1882; mare producător de filme, de numele căruia este strins legată întreaga dezvoltare a giganticeii industrii cinematografice americane; din anul 1923, coproprietar al uneia din cele mai celebre case de filme, «Metro Goldwyn Mayer») își vede opera sa de o viață amenințată de grave dificultăți financiare din pricina cărora e silit să-și restrângă întreaga activitate la câteva filme, de lung metraj și de televiziune, pe an.

mapamond '73

o, calcutta!

Mă trezesc uneori umblînd prin Calcutta, și nu visez, și n-am coșmaruri, ci doar revăd aievea scene pe care le-am trăit în mulțimea larvară a acestui oraș deopotrivă al potențărilor și al deposezaților, al opulenței și al mizeriei celei mai negre... Revăd planturoasa statuie a reginei Victoria și marmura ei are culoarea osinzei, iar pe sceptru i se găinățează porumbelii, apoi văd un pumn de femeie implorînd mila cu un prunc gol în brațe, mic cît un pui de pisică, și deseori mă gîndesc la rinocerul domesticit din grădina zoologică a orașului, care alerga ca un tanc, zguduind pămîntul sub labele lui pahidermice, gonit din urmă de un băiețandru de o șchioapă care îi lovea din răspuțeri spinarea cu un cablu din sirme de oțel...

Dar cea mai atroce imagine, cea pe care niciodată n-am îndrăznit s-o relatez, din pudoare sau din sentimentul că atunci cînd am văzut-o poate că am halucinat, este «mortuarul» Maicii Thereza de lângă templul zeiței Kali, acea uluitoare clădire cu turnurile ca trunchiurile de con, trapeze de piatră cu colțurile rotunjite, acoperite din pragul ușilor pînă la cornișe cu zeci de mii de statuete surprinzînd tot atîtea ipostaze ale celei ce simbolizează forța distructivă a Timpului, Noaptea Supremă, Devoratoarea a tot ceea ce există întru renașterea în serenitate și armonie sublimă. 72 de paturi pentru bărbații muribunzi, 72 pentru femeile muribunde, o, Calcutta, cît de puțin poți oferi agoniei tale, și ce neasemuită este splendoarea zeiței Kali în marea ei operă de devoratoare a durerilor! Mortuarul Maicii Thereza este anticamera veșniciei, sala de așteptare în fața pragului dincolo de care nu mai există decît «dincolo», purgatoriu terestru pentru cei ce și-au petrecut viața în infernul foamei și al mizeriei nereușind să-și răspundă: la ce bun le-a fost dată existența? Imposibilității de a fi, inima caritabilă a Maicii Thereza i-a pus în față posibilitatea de a muri și atunci, căpătînd în atenansele templului câteva încăperi, precucernica a înghebat un loc de murire pentru depozitații Calcuttei. Paturile sînt mai mult niște târgi, lumina, atîta cît trecerea în lumea întunericii să nu fie prea bruscă, ochii sticloși, capetele rase, miini scheletice, guri

care au renunțat să mai cuvînte, răcoare de criptă, un strop de mîncare, și liniște oarbă, reculegere de cimitir al elefanților, căci aici se vine să se moară, și doar cel care este iremediabil condamnat are prioritatea primirii. Morții sau viitorii morți vin singuri, sau sînt culeși de pe străzi, unii care sînt aduși cu sila mai încearcă o umbră de protest fără vlagă, apoi se potolesc și stau cumînți, căci moartea pîndește de prin toate colțurile și nici nu simți cînd vine să-ți tragă lințoliul peste ochi... Iar centrul Calcuttei strălucște scaldat în neon, sărăcimea doarme pe trotuare sau în cocioabe fără closete și Gangele curge pe undeva molcom așteptînd cenușa morților din cîmpia Bengală.

Este o țară frumoasă ca în povești, cu un popor artist, milenar însetat de o condiție umană, iar pe frontispiciul mortuarului Maicii Thereza nu-s scrise decît trei cuvinte: «Mi-e sete». Sete de omenie, sete de viață, sete de libertate, sete de demnitate... Se spune că fiecare moare singur, dar la Maica Thereza din Calcutta se moare în colectiv, pensionarii ei arareori rămîn mai mult de o săptămînă pe paturile care nu apucă niciodată să se încălzească. Femeia, care atunci cînd am cunoscut-o avea vreo 50 de ani — azi trebuie să fie trecută de 60 — își ține pensionatul ultimei alinări pentru suportarea insuportabilului din donații filantropice și din spaima de moarte a celor îmbuibăți. Și-a părăsit rasa de călugăriță catolică și a îmbrăcat sari-ul femeilor indiene aruncînd o sfidare zeiței Kali. Ea nu distruge, ci construiește. Efemeră, zidirea ei nu ține nici cît un regret. Cei ce vin să-i moară pe brațe n-au alt avut decît viața lor, ultimul licăr din această auvție pe care poate că nu și-au dorit-o, dar le-a fost dată și acum le este luată înainte de a fi apucat s-o trăiască.

Iar la apusul soarelui clopotele bat grav, se aprind rugurile morților, Gangele se tulbură de cenușa fierbinte, și în centrul metropolei irump spasmodic firmele de neon.

Mi-e sete! O, Calcutta, oare ce-ți poate potoli setea?

Ioan GRIGORESCU

nu oglinzile sînt de vină

Orice parc de distracții care se respectă oferă vizitatorilor, pe lângă noutățile care țin pasul cu evoluția tehnicii moderne, și clasicele, tradiționalele mijloace de amuzament. Printre acestea din urmă se află și labirintul oglinzilor, unde vizitatorul, dacă este mai plinuț, își poate vedea reflectată imaginea corpului redusă la cel puțin jumătate din gabarit, unde figurile apar lăfite sau lungite. Nu știi dacă celebra butadă: «Dacă fața este strîmbă, nu dați vina pe oglindă» a fost inspirată de asemenea realități, dar ceea ce este absolut sigur, e că în împărăția oglinzilor strîmbe, deformante ale realității — mă refer la societatea zisă de consum — apologetii ei se străduiesc să poleiască adevărul, prezentîndu-l sub cele mai frumoase culori. Toate nenorocirile generate de strîmba oriînduire capitalistă sînt pasate, ca o minge de fotbal, spre cauze care nu au nimic comun cu adevărul. Exploatarea, subdezvoltarea, războaiele? Nu, acestea nu aduc nenorociri speciei umane. Dacă vrem o lume mai bună și mai dreaptă, profesec Casandrele moderne prin intermediul ordinaroarelor, atunci să punem capăt creșterii demografice, industrializării accelerate, producției nesăbuite de alimente, exploatarea resurselor naturale — după cum sugerează profesorul american Dennis L. Meadows.

Luptăm pentru emanciparea femeii, împotriva șomajului, pentru drepturi egale cu bărbatul, la muncă egală salariu egal, pentru asigurarea locurilor în fabrici, instituții? Ei bine, atunci «mișcarea de eliberare feminină» născută pe meleagurile Franței și-a înscris ca puncte cardinale de dezbateră la viitorul ei congres: ce trebuie făcut ca și fazașele să aibă aceleași frumoase pene aurii ca și ale domnului fazan, ca leoaicele să nu mai fie exploatare, mergînd doar ele la vînătoare pentru a-și hrăni puil și soțul, în vreme ce «regele animalelor» stă într-o permanentă stare de somnolență, precum stăpîinii de haremuri.

În mult cîntatul Eden al lumii capitalului, pe care trubadurii săi de duzină îl înfățișează drept imaginea desăvîrșită a «libertății absolute», milenara instituție a căsniciei și-a trăit traiul. Acum, nu mai este nevoie de el și ea pentru a întemeia un cămin. Acum este nevoie numai de doi Ei. Adică numai de bărbați. S-a ajuns pînă acolo cu decăderea morală încît au început căsătoriile între homosexuali. Cu tot dichisul, cu tot fastul, în fața altarului, unde tradiționalul da, este pronunțat de epavele umane, de decrepiții care aduc o gravă ofensă însăși noțiunii de

om. După Olanda, în Statele Unite la San Diego în California, reverendul metodist de la Chollas View, a unit, ca soți, un ofițer de marină și un receptioner de hotel.

Este cutremurător.

Am mai avut prilejul să vorbesc, în cadrul acestei rubrici, de drama copiilor care lăvăstă cînd alții de o seamă cu ei se joacă se duc la școală, sînt nevoiți să muncească din greu pentru a-și cîștiga existența, supuș unei exploatare sălbatică. Am citit recent în presa italiană despre cazuri dramatice La Rutigliano, un important centru agricol în provincia Bari, un copil de opt ani, Vito Marcello, a fost ucis de tractorul ce transporta lăzile cu struguri pe care el le încărcă. La Napoli, potrivit oficialităților municipale un copil din zece lucrează fie ca gunoier, fie ca băiat de serviciu la diferiți negustori sau în fabrici. Aceasta, în vreme ce în întreaga țară aproape un milion de copii n-au săli de clasă!

Am văzut, în împrejurimile Marsiliei, în celebrele «bidonvilluri» unde, de regulă, trăiesc în mizerie muncitorii emigranți din țările Africii, din Turcia, Italia și Grecii copii de vîrstă școlară, lucrînd ca văcsuitori de ghetete, comisionari sau cărînd lăzi de zarzavaturi.

Am văzut, la New York, în cartierul Harlem, copii și tineri de culoare făcînd cele mai de necrezut meserii, în speranța unui cîștig iluzoriu. Aceasta, în timp ce în același New York, simbol al dezvoltării haotice a capitalismului, în cartierul Upper East Side, doi ingineri patroni au deschis un restaurant de lux pentru cîini, «Animal Gourmet», unde patrupedele celor avut găsesc cele mai rafinate mîncăruri, inclusiv înghețată specială pentru gusturile lor exgente, după cum remarcă revista «Pari Match».

Nu demult, o anchetă făcută de presa franceză arăta că «Marile familii» de industrie și afaceriști miliardari au un venit anual din care s-ar putea subvenționa toată rețeaua de institute de cercetări științifice cu caracter umanist. Aceasta, în vreme ce în vestitul Institut Pasteur deficitul se ridică la un milion de franci pe an și un număr de 135 de cercetători urmează să fie concediați.

Revenind la titlul articolului, adevărul demonstrează în mod clar că nu oglinzile sînt de vină, înfățișînd realitățile strîmbe în societatea de consum ci ea, societatea nedreaptă a exploatarea și a înăvutirii unui pumn de magnați.

Ioan MĂRGINEANU

În pragul unei «locuințe» napolitane. «Apa nu este potabilă», declară medic igienist ai orașului. Nu e potabilă, dar oamenii o beau. Alta nu este...

anna de noailles

Opriți deosebire de Elena Văcărescu și de Artha Bibescu, scriitoare de limbă franceză care au afirmat necontenit cu mândrie puterea originea lor românească, în ciuda faptului care le-a depărtat de pământul natal, Anna de Noailles a lăsat distanțele să covârșescă în ea amintirea măruntă dar nobilă de patrie. Această mlădiță de Brincoveni, draslă Basarabă, cum o numea Octavian, a intrat într-o dramatică *Scrisoare de muștrare* care i-o adresa, s-a născut la Paris (1876), crescut acolo, în lumea galică, și-a făcut gloria poetică de foarte timpuriu, încă pe la vârsta de treisprezece ani, într-o poezie care nu i-a fost, dar i-a devenit mamă, s-a căsătorit în 1897 cu contele Athieu de Noailles, s-a mișcat cu eleganță și dezinvoltură, purtându-și frumusețea stralucită prin lumea aristocrației și a literelor franceze și a fost consacrată ca aparținătoare cunoscută a acestora. În calitate de poetă romancieră de limbă franceză, a avut și o parte din ea să devină membră a Academiei de limbă belgiene.

Firește, toți acești factori s-au adunat într-o schimbă ceva din biografia scriitoare și mai cu seamă acel ceva care înseamnă apartenența la o țară mică din sud-estul Europei, lipsită de prestigiu, fascinând pentru mulți, al unei limbi de circulație universale. Poeta n-a trăit între noi și ai noștri, n-a cunoscut bucuriile și suferințele, n-a tinjtit, cel puțin măturisit, după apele munții țării de baștină.

Goga avea dreptate în toate cîte i le spunea, cu graiul lui simplu și greu de înțeles, dar mai presus de orice, în cîteva rînduri despre trecut și despre sînge:

recitul ne-nfășoară

Oricît de mult l-am surghiuit din minte...
Străbunii-n noi de veci nu vor să moară
Și noi miștim, dar singele nu minte!

Într-adevăr, matca nevăzută a ființei este mai puternică decît voiața însăși de a părea într-un fel sau într-altul și se exprimă în primul rînd în creație. Poezia contesei de Noailles (ca și proza ei de altfel, care continuă opera poetică), strînsă în cîteva volume, de la cel dintîi, primit cu entuziasm, din 1901. *Le Coeur innombrable* (Nenumărata inimă), pînă la cel din urmă, din 1927, *L'Honneur de souffrir* (Cinstea de a suferi), a arătat în contextul literaturii franceze un chip cu totul aparte. S-a vorbit despre influența pe care Hugo și Musset, Parnasiienii și Francis Jammes au exercitat-o asupra scriitoarei. S-a vorbit despre creația acestei femei atît de rafinate ca despre un produs literar în care romantismul întîrziat face loc unui clasicism de certă nuanță bucolică, despre o operă născută dintr-o viziune păgînă, pantheistă, asupra lumii, dintr-un fel de cult naturist. Poeta, care-și atribuia ea însăși un suflet de femeie-faun (*âme de faunesse*), a fost poreclită «muza grădinilor» (*la muse des jardins*) din pricina unei nestinse iubiri pentru natură, strigată mai ales în volumele *L'Ombre des jours* (Umbră zilelor), din 1902, și *Les Eblouissements* (Străluminările) din 1907, cu accente de fină dar puternică senzualitate. O frenetică participare la viața elementelor se concentrează în sinestezii bogate, echivalînd cu un întins registru de percepții senzoriale, exaltate toate în plenitudine. Poeta își exaltă, adesea pînă la delir, bucuriile lumii, ale cerului și soarelui, ale ierbiilor și florilor, ale trunchiurilor umede de copaci, ale păsărilor și gîzelor.

Privirea mozaicului viu și palpitant care e natura îi dă voluptăți subtile. În acest tărîm se desfășoară, între dimineți, amiezii și însesări, sensibilitatea mereu deschisă, mereu entuziasată a femeii artist, cu temperament îngemănat răsăritean și sudic. Exaltînd impresia, senzația vizuală, olfactivă, tactilă, poeta o crește pînă la dimensiunile unui sentiment, ale unei stări puternice care îmbrățișează natura întreagă. De aceea putea spune în cîteva versuri din *L'Ombre des jours*:

*Nature au coeur profond sur qui les cieux
reposent,*

*Nul n'aura comme moi si chaudement aimé
La lumière des jours et la douceur des
chases,*

L'eau luisante et la terre où la vie a germé
Pe de altă parte, în poezia Annei de Noailles, iubirea și moartea apar destul de strîns legate, fiind amîndouă un soroc al tuturor lucrurilor, un fel de apropiere a ființei de eternitate. Autoarea volumului *Les Forces éternelles* (Puterile veșnice) din 1920 găsește adevărul său, subiectiv dar spus cu atîta tărie, în invizibila, profunda legătură dintre natură, iubire și moarte, temele permanente ale unei creații pornite dintr-un prea plin al unei sensibilități tipic românești. De aceea putea spune Nicolae Iorga odată, referindu-se la poeta în care strigau totuși forțele pămîntului românesc: «Anna de Noailles a făcut să răsune acordurile misterioase ale sufletului nostru într-una din cele mai mari literaturi ale lumii».

Zoe DUMITRESCU-
BUSULENGA

Al 60-lea Salon internațional al automobilului, deschis la Porte de Versailles din Paris, polarizează atenția celor care sînt posesori de autoturisme, a celor care încă nu sînt și chiar a aceluia care nici nu doresc să fie.

cronica de trei secunde

întrebări

între unii și alții

Un franțuz pleacă la vînătoare cu ogarul său, lasă pușca lîngă un arbore, cîinele începe să se joace în jurul puștii, în joaca sa ne bună apasă pe trîgaci, glonțul pleacă din țevă și-l rănește pe vînătorul aflat la doi pași. Cîinii de vînătoare își împușcă vînătorii? Un alt om se instalează, la 28 martie 1973, într-un chioșc metalic fixat pe un cablu, la vreo 10 metri deasupra unui magazin din orașul Saint-Etienne. El stă în echilibru, așa, șase luni, îndurînd acolo frigul, canicula, ploaia și vîntul: s-a hrănit normal, a mers deseori pe cablu pentru a-și dezmoțici picioarele, l-a supărat deseori frigul, într-o noapte și-a pierdut cunoștința, dar n-a coborît pe pămînt decît după șase luni, toamna.

Alții inventează un aparat cu ajutorul căruia omul va putea auzi — dacă e surd — și cu dinții. În locul unui dinte lipsă se va instala în gură un receptor miniaturizat care va transmite sunetul primit prin maxilarul superior în urechea internă. Vom auzi cu dinții și vom vedea cu urechea?

O firmă engleză lansează la preț de o liră și jumătate «un amestec pentru conservarea naturii», pachete de cîte 15 kilograme conținînd vreo 30 de varietăți de buruieni, de la urzici la trifoi, avîndu-se în vedere că «minunata cîmpie englezească suferă de pe urma lipsei de buruieni fără de care viața naturii e în pericol». Buruienile sînt deci indispensabile în fericirea ierbiilor?

Un danez de 29 de ani, Kaj Andersen, campionul de disc al țării, om care a sacrificat pentru sport o carieră strălucită în medicină, se întoarce înfrînt de la olimpiadă, cu groaznice dureri de spate care-l silesc să renunțe definitiv la specialitatea sa sportivă; zdrobit sufletește, pleacă în Franța să se îngrijească într-un spital psihiatric; zadarnic. Discobolul se aruncă din turnul catedralei de la Viborg (Jutlanda). Discobolii se pot sinucide căzînd pe caldarîmul din fața catedralelor?

Într-o țară din Europa occidentală, băștinașii încep să se uite urît și să prigonească pe lucrătorii străini veniți la muncă de peste mare. Unul dintre străinii făptuise o crimă, omorînd un băștinaș. Se intră într-o isterie colectivă și violentă față de toți străinii care nu făptuiesc crime... Într-o noapte, un om cade de pe un pod în fluviul care străbate capitala țării. Un polițist băștinaș se aruncă în apă să-l salveze. Îl salvează, îl aduce la mal, îl reinsufletește, se constată că omul salvat era un străin, și anume chiar unul din acei străini urîți de mulțimea locului.

Oamenii inteligenți, cei care n-au cedat niciodată nebuniei xenofobe, cei puțini care nu ezită să-și pună viața în joc pentru a salva viața altui om, cei cărora nici un semen nu le e străin, nu-l socotesc deloc nebun pe polițistul care s-a aruncat în apă, salvînd un metec. Oamenii inteligenți nu se întrebă niciodată dacă cel care se înecă e străin sau nu, dacă e «de-al nostru sau de-al lor», dacă s-a născut aici sau acolo... Oamenii inteligenți sînt nebuni!

la lume adunate

CUI ÎI PLACE MAI MULT ȘI MAI

MULT WHISKY-UL SCOTIAN? Păi, vedem ce spun statisticile. Pe primul se află S.U.A., cu un import, pe primele luni ale anului, de circa 92 milioane litri; dintre țările Pieței comune, în ordine: Italia, cu circa 10,5 milioane litri, Franța, cu 9,5 milioane și R.F.G., cu 8 milioane de litri. Din urmă vine tare Japonia, a cărei import de whisky a crescut anul acesta cu 227%.

MUSAFIRI DISTRĂȚI ȘI CLEPTO-

ANI DISTINȘI. Proprietarului unui motel din Nashville — Tennessee (S.U.A.) — i s-a restituit, prin poștă, și cu scuzele de oare, o cojiță de săpun, luată din gredă de un pasager distrat. «Cu o coajiță săpun — meditează amar motelierele nostru — nu se face primăvară» și, mai s, nu se reface trusoul motelului dintr-o alți «distracți» au scos, fără să le mai deranjeze: șapte televizoare, 4 500 de prosoape, 30 de perne, 17 cuverturi și altele.

AUTORITATE DE LUCRU JUDE-

CAT. În numele legii, un cetățean din San Francisco a fost condamnat de o instanță judecătorească să i se preleveze dintr-un salariu de 24 de fire de păr. Acestea vor servi ca analiză comparativă cu firele de păr găsite în casca unui motociclist, părăsită de proprietarul ei, presupus autor al unui accident de circulație.

PE VREMEA CÎND ERA GRAVIDĂ.

Un infirmier Stockwell, o infirmieră în vîrstă de 29 de ani, frumusețea foc — de unde i trag și necazurile — și-a văzut într-o zi o fotografie pe ambalajul unui produs alimentar nou lansat pe piață. Și poate că ar fi trecut cu vederea această impolitete dacă în poză ea nu apărea într-o stare de avansată graviditate. Cum Jenni n-a fost niciodată măritată, necum grăbă, ci este doar logodită cu un tip gelos, ea și soțul ei au lansat fotografia mistificată vor fi fetei daune substanțiale.

LA ÎNCHISOARE CREȘTE HAȘIȘ.

Un pușcăriaș din Lenzburg, Elveția, s-a pus să cultive hașis în chiar celula închisorii. După ce a pus semințe de canabis într-un ghiveci cînd a crescut indeajuns l-au replantat în grădina închisorii. Erau gata să prepare un cafețel miraculos cînd un paznic al închisorii, aflînd o expoziție antidrog din oraș, a văzut — printre exponate — ceva foarte asemănător cu opera botanică a pensionarilor săi. Uitasem o precizare: eroii se au la închisoare — ați ghicit — pentru că sînt de stupefianți.

«europolia»-momentul britanic

Eveniment neobișnuit între atîtea neobișnuite
evenimente cite pot avea loc în Grand Place...

Din Rue de la Colline, stradă îngustă, păstrată din evul mediu, își făcea apariția un cortegiu care te transporta cu gîndul în îndepărtate timpuri trecute. În mantie neagră, căciula mițoasă supraproportionată, plastron imaculat, purtînd în mîna dreaptă un sceptru cu încrustații auriu, un bărbat încadrat de sulitași și mușchetari îmblătoși și cu cofuri strălucitoare, pășea solemn în direcția intrării principale a monumentului L'Hôtel de Ville. Un episod din ampla gamă de manifestări culturale britanice desfășurate în Belgia. Personajul, lordul-primar al Londrei, aflat în capitala belgiană cu prilejul inaugurării festivalului denumit «Europolia '73», își prezenta omagiile omologului său bruxelles.

Ce este «Europolia»? Termenul semnifică o inițiativă belgiană. Este festivalul unei țări în Belgia, «festival cultural, un desfășurător amplu a tot ceea ce are mai reprezentativ ca act și laborator de cultură țara invitată». Evenimentul se află la a treia ediție. Începutul l-a făcut, în 1969, Italia, a urmat, după doi ani, Olanda. Anul 1973 consemnează prezența Angliei.

La Palais des Beaux Arts ai sursă de contemplare pentru cel puțin o întreagă săptămînă. Cele trei mari expoziții — De la Henry Moore la Gilbert și George — colecțiile de artă britanică modernă provenind de la «Tate Gallery», «Comori ale castelelor britanice — selecție de obiecte și opere de artă aflate în custodia «Trustului Național al Marii Britanii»; Colecția de desene de la castelul Windsor — aparținînd familiei regale — oferă, la un loc, o vastă panoramă a creației moderne, a picturii și sculpturii din veacurile trecute, a realizărilor de două secole (1640-1840) ale artiștilor englezi ai aurului și argintului, ai lemnului și broderiei, ai cristalului și porțelanului.

Sculptorul Henry Moore nu ne este străin, dar nu poți să nu te oprești îndelung în fața fabuloaselor lui forme dăltuite în bronz, mai ales a acelei tulburătoare perechi intitulată bizar «Regele și regina». Întîlnirea cu Sir Joshua Reynolds, cu George Romney, cu Thomas

Gainsborough, cu alți mari maeștri ai portretisticii îți creează sentimentul unei veritabile descoperiri. Acele personaje imortalizate pe pînză, chiar dacă au reprezentat ceva sau nu în existența lor pămînteană, te introduc cu o neobișnuită forță în universul spiritului uman. În materie de portret, școala engleză se situează — fapt recunoscut — pe primul loc în Europa.

Colecția de desene a castelului Windsor reunește opere în creion, cărbune, peniță, lucrări în alb-negru și în culori provenind din epoci diferite și aparținînd multor figuri ale artei mondiale. Peisaje de Claude Lorrain. Peisaje de Van Dyck. Un studiu pentru celebrul tablou «Cupidon și Psyché» de Rubens. Leonardo da Vinci, Albrecht Dürer, Holbein...

Arta scenică britanică a debutat, la «Théâtre royal de la Monnaie», cu ultima lucrare a lui Benjamin Britten, «Moartea la Veneția», o transpunere, cu mijloacele operii, a nuvelei, cu același titlu, a lui Thomas Mann, aceeași nuvelă care a stat la baza recentului film al lui Visconti.

Prin «Tattoo is good for you!», bruxellezii au venit în contact cu cea mai autentic-britanică dintre manifestările trecute de englezi peste Canalul Minecii. Este spectacolul, în aer liber, prezentat de ansamblul «British Military Tattoo», o suită de scene de inspirație soldățească și cu aluzii istorice la Waterloo, la prezență (în alte companii) pe continent ale militarului britanic. «British Military Tattoo» nu are nimic pînă la urmă milităresc, în afară de nume și de uniforme galonate. Ai în față, și te delectează savuros, o armată de muzicieni, de acrobați și de buni actori.

Festivalul culturii britanice în Belgia se desfășoară pe dimensiunile a patru săptămîni, iar programul, într-o redare seacă, a umplut o pagină de ziar. Ce poți să consemnezi mai întîi în niște scurte însemnări începute în Grand Place?

N. POPESCU-BOGDĂNEȘTI

Correspondență specială din Bruxelles

Radu COSAȘU

cea mai grea luptă a lui Berceanu

Spuși luptător, pronunți cuvîntul acesta pretențios și faci o pauză, și gîndul îți fuge aproape instinctiv la un colos, la o masă de mușchi împietriți și de tendoane întinse ca arcul, și te aștepti să vezi un munte de om gata să sfărme o piatră de moară între degete...

Cu Gheorghe Berceanu, imaginea de mai sus nu s-a potrivit niciodată, marele campion a intrat întotdeauna primul pe saltea, la categoria cea mai mică, a «omuleților» de numai 48 de kilograme. Acum, imaginea se potrivește și mai puțin: Berceanu e tras la față ca un sfînt bizantin, nu mai are nici numărul de kilograme «competiționale», mă uit la el și am certitudinea că dacă ar ieși pe stradă — dacă medicii i-ar acorda o asemenea permisiune — ar apărea ca un pitic rătăcit printre guliveri, deși trecătorii n-ar fi la urma urmei, decît oameni ca oricare alții.

Dar Berceanu nu iese din casă. Mai mult dormitează, bea numai citronadă și mănîncă numai rasol fără sare... Hepatita l-a bîruiat, l-a prins de sub centură și l-a așezat cu umerii pe saltea, pe salteaua aceea pe care olteanul viu și puternic n-a simțit-o, de fapt, niciodată în concurs.

«Și cum a fost?», îl întreb; oftează, și ofteț și eu, simțindu-mă stînjinit de întrebare. Cum să fie, cînd omul a zăcut 32 de zile în spital, cînd a slăbit ca un ogar și cînd nu știe ce va fi mîine, peste o săptămînă, peste un an, căci asta este boala, nemiloasă și parșivă. A fost ca dracu', ce mai, asta a fost...

— Într-o vineri, după Universiadă, m-am trezit cu ochii galbeni. M-am speriat, nu mi-a venit să cred că o să mă lovească hepatita tocmai pe mine. Speram că ghinionul o să-mi acorde o oarecare răgaz, după cele două luni de pauză, datorate unei entorse. M-am dus repede la Colentina, să-mi fac analizele, și nu mi-au mai dat drumul. M-au ținut o lună, o lună și mai bine...

Apoi: sper să mă fac bine, să mă-ntorc în sală și să-l pun jos pe Șumakov, cu care am făcut meci egal la Universiadă pentru că icterul mi se plimba deja prin sînge, și să-mi iau titlul mondial înapoi.

— Ești chiar așa sigur?

— Sigur nu sînt, pentru că știu cît e boala asta de rea. Asta-i o treabă în care totul depinde de organism și nimeni nu dă nici o garanție. Nu-ți dă garanție, că o să fii sănătos, darmită că o să te poți apuca de sport.

Discuția șchioapătă. Cuvintele se poticesc de ambele părți, pauzele sînt lungi cît niște anotimpuri, mă încumet la o nouă întrebare, și-mi răspunde că mănîncă brînză de vaci dimineața, brînză de vaci la prînz și brînză de vaci seara, cu speranța că peste vreo 12 luni o să i se permită să se încingă la o luptă.

— Și pînă atunci?

— Pînă atunci, aș vrea să iau trenul de la Nord, să mă dau jos la Craiova, să-l schimb cu rata și să mă opresc în sat la mine, la Cîrna, și să-i zic sărut-mîna mamei, că n-am mai văzut-o de mult.

— A aflat că ai stat în spital?

— Atunci n-a știut. Nu i-am scris, că are tensiune și mi-era frică pentru ea, dar cred că a înțeles că nu e în regulă ceva, de vreme ce a citit lista campionilor mondiali de la Teheran și nu m-a găsit și pe mine în ziar. Trebuie să fi fost tare tristă mama în ziua aceea.

L-am lăsat cu capul în mîini, cu gulerul pijamalei boțit, cu gîndurile alungate de parte, la jumătatea distanței dintre trecut și viitor, dintre gloria anilor care au fost și speranța anilor care vin. Mă uitam la el și-l vedeam palid și trist, și parcă nu-mi venea să cred că omulețul acesta are cea mai uluitoare carieră din istoria sportului românesc, numărînd în palmares două titluri de campion mondial, trei europene, unul olimpic, unul universitar, două balcanice și cinci naționale...

În ciuda tristeții, o voce complice îmi șoptea că Berceanu va găsi resurse să învingă și în această luptă, cea mai grea de pînă acum.

echitație terapeutică

Aceste două cuvinte, deși nu par a fi făcute să fie unite, sînt totuși din ce în ce mai asociate, reprezentînd o realitate. Echitația a fost, nu demult, considerată ca un privilegiu al unei anumite clase sociale. Acum a devenit o disciplină sportivă cu un număr din ce în ce mai mare de adepți. Reeducarea prin călărie este un nou aspect al evoluției activității hipice, este o formă de educație aplicată copiilor handicapați fizic sau mintal, sau amîndouă la un loc. Călăria, ca mod de vindecare, este aplicată și adulților cu deficiențe fizice în urma accidentărilor sau a unor boli.

Hipoterapia se practică de aproape 20 de ani în R.F.G., Anglia, Elveția, Franța, Olanda și alte țări, cu rezultate din ce în ce mai bune. În R.F.G., de exemplu, după un tratament de 3 luni asupra unui grup de 20 copii bolnavi, s-a obținut un succes peste așteptări care a determinat extinderea sistemului hipoterapeutic la alți 500 copii. Handicapații fizic suferă de tulburări care nu le permit să execute ordinele date de creier și din această cauză nu își pot coordona mișcările. Creierul lor nu-și poate exercita atribuțiile decît în mod sacadat, antrenînd astfel atrofierea musculaturii, mai mult sau mai puțin rău, la toate nivelurile.

Într-un manej acoperit, copiii încalecă pe cai mai mici sau pe ponei, pe șei obișnuite sau chiar direct pe spinarea calului, pentru ca în contact cu căldura corpului calului să se producă o decontractare a grupelor musculare. Mai întîi calul este purtat la coardă de un instructor specializat în hipoterapie, iar copiii lor li se protejează capul cu o caschetă. Ședințele sînt bisăptămînale și durează cîte 20-30 minute pentru a nu produce nici un fel de oboseală. Important este să nu se lase copiilor impresia că fac un tratament, ci că încalecă pentru propria lor plăcere. Copilul, obișnuit să vadă lumea de pe jos sau dintr-un scaun rulant, aflîndu-se la un moment dat sus pe cal, înregistrează senzații noi care îi măresc încrederea în posibilitățile sale fizice. Pasul lent și cadențat al calului, exercițiile de rotații, balansuri, aplecări pe gîtul și pe crupa calului, permit o decontractare cu efecte binefăcătoare asupra oaselor bazinului și pun în mișcare articulații care nu au lucrat niciodată. După ce se renunță la mersul la coardă, micii călăreți sînt învățați să-și conducă

Calul ne ajută să învățăm (sau să reînvițăm) a umbla.

singuri caii, fapt care-i face să descopere că în afara obligației de a răspunde numai de ei înșiși, trebuie acum să se preocupe și de mersul cailor respectivi. Ajunși la acest stadiu, devin posibile mișcările obișnuite în manej: opriri, porniri, întoarceri, volte, mersuri înapoi etc.

Descriindu-vă pe scurt acest proces medical (mai puțin cunoscut) de reeducare prin hipoterapie, care de la an la an capătă o mai mare extindere, sper că veți aprecia o dată în plus utilitatea calului.

un drum -ipotetic- mult dorit

Regulamentul Cupei Davis s-a modificat din nou. Anul viitor, mai mult poate ca pînă acum, adevăratele valori vor fi respectate. Echipa noastră, împreună cu celelalte trei finaliste de grupă, reprezentativele Italiei, Cehoslovaciei și U.R.S.S., intră în competiție direct în semifinalele grupelor europene.

Vom întîlni mai întîi învingătoarea dintre echipele Franței și Noii Zeelande (dacă olandezii aflați pe aceeași parte nu vor furniza o surpriză). Vom juca la București, pentru că reprezentativa Noii Zeelande fiind considerată «echipă de peste mări» (în accepțiunea noastră, de peste ocean), este obligată să joace toate meciurile grupei în deplasare. Față de reprezentativa Franței așezarea pe tablou ne este favorabilă, iar în situația calificării reprezentativei Olandei vom juca de asemeni acasă, fiindcă anul acesta am jucat în deplasare. Cea mai dificilă dintre aceste posibile adversare mi se pare echipa Franței, care pe lîngă un dublu omogen ce s-a arătat superior lui Metreveli și Li-haciiov la Moscova, dispune de jucători ca Proissy, Jauffret, Barthes, mai bine clasăți în ierarhia mondială decît cel de-al doilea om al nostru. Oricum, va fi o semifinală grea, în care totuși rezultatele de pînă acum ne recomandă ca favoriți.

După această eventuală victorie în semifinalele grupei europene, urmează să întîlnim în finală învingătoarea dintre echipele Italiei și Suediei. Cu italienii jucăm în deplasare, pentru că acum doi ani am jucat la București, iar cu suedezi locul este greu de stabilit acum, deoarece nu cunoaștem numărul de deplasări pe care aceștia îl vor efectua în tururile premergătoare.

Fără îndoială că pentru noi italienii sînt mult mai periculoși, întrucît binecunoscutului Panatta i se adaugă doi tineri jucători care au început deja să confirme speranțele puse în ei. Barazzutti este învingătorul lui Kodes la Praga, în Cupa Davis, iar Bertolucci l-a eliminat pe Ashe la Roland Garros.

Cîștigarea grupei ar programa un al cincilea meci România-S.U.A. la București. Și eu cred că pregătirea noii ediții a Cupei Davis ar trebui să înceapă de pe acum. Mă gîndesc că este necesar să alegem unul, doi sau chiar trei jucători care, pe lîngă programul obișnuit, să exerseze zilnic serviciul și returul, voley și smeciul, astfel ca în primăvară asamblarea dublului să nu ridice probleme de abecedar. Ar trebui să-l trimitem pe Ovici să joace pe suprafețe rezezi, singurul mod în care jocul său poate căpăta noi potențe. În sfîrșit, ar trebui să ne îngrijim de amenajarea unei baze încăpătoare, cu instalații moderne, care să devină gazdă permanentă a acestor importante întreceri.

campionii lui pometcu

Săptămîna fierbinte pentru cei mai buni boxeri din țară. În miercuri, în Sala sporturilor de Cluj, 44 de pugiliști au început bătălia pentru cucerirea titlurilor de campioni naționali. Seara aceasta, pe ring vor urca doar cei 22 de finaliști, sport care în actuala competiție nu cunoșcut înfrîngerea. Între cele 11 centuri de campioni României. Cine le va cuceri oare?

Cu cîteva zile în urmă, cî încă nu începuseră întrecerile la Cluj, i-am adresat această întrebare lui Gabriel Pometcu «pana» aceea teribilă care nu făcut să nu mai uităm campionii tele europene de la Belgrad.

— Mi-ai pus o întrebare dăcilă — a răspuns Pometcu. De voi greși pronosticurile la doi trei categorii se va spune deștină mine că nu mă pricep la box.

Asta mi-ar mai trebui, după to ghinioanele pe care le-am avut anul acesta.

— Ce ghinioane!

— Cel mai mare a fost la Belgard unde, vă amintiți, m-au făcut arbitrii K.O. Iar acum, colac pe pupăză, nu pot să-mi apăr titlul de campion. Cui i s-a mai întîmp să i se fisureze maxilarul într-meci pe care l-a cîștigat prin K.O. Doar mie. Prietenii glumesc seama mea, amintindu-mi că Cassius Clay a avut maxila fisurat. Glumă-glumă, dar e tot să fii campion și să nu-ți poți apăra titlul.

— Și acum ce faci în timpul liber?

— Am destulă treabă. Ca oricare om care a primit un apartament care așteaptă să-i nască soția.

— Felicitări. Nu s-ar spune că 1973 a fost totuși plin numai de ghinioane, cum spui.

— E drept. Din punct de vedere extrasportiv, pentru mine a fost un an bun. Am terminat și liceul. Sînt trist însă că nu pot participa la campionate. Va trebui să aștept un an întreg pînă voi avea din nou prilejul să-mi recuceresc titlul. Ciudățenie, nu? Să recuceresc titlul pe care, de fapt, nici nu mi s-a pierdut pe ring! Ce bine ar fi dacă și la noi, amatorii, s-ar putea să provocăm pe campion...

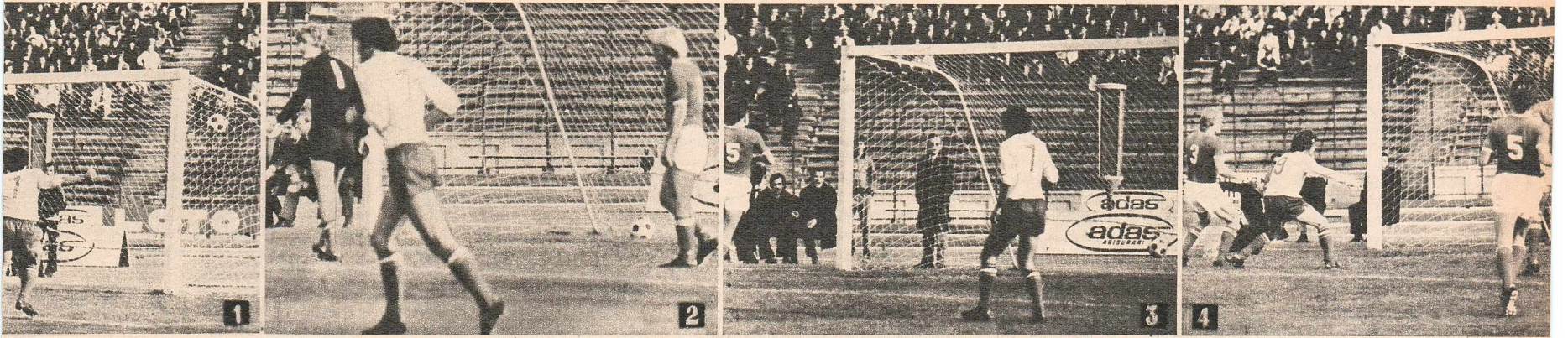
— Apropo de campioni. Te rugat să-mi spui care sînt cei mai buni boxeri pe care îi vezi tu cucerind titlurile simbătă, la Cluj.

— Credeam că am izbutit să eschivez această întrebare. Însă că nu am reușit. Iată cî cred eu că vor fi campioni naționali pe 1973: Ștefan Băiatu (semuscă), Constantin Gruescu (măcică), Marian Lazăr (cocoș), Octavian Amărăroae (pană), Simion Cuțov (semiușoară), Calistrat Ștefan (ușoară), Victor Zilberman (mimijlocie), Florea Ștefan (mijlocie mică), Alec Năstac (mijlocie), Gyorf (semigrea) și Ion Albu (grea).

Cît de exacte sînt pronosticurile lui Gabriel Pometcu, veți vedea astă-seară. Dacă vor fi greșeli în lista de mai sus, vă rog să nu-l judecați cu asprii. El, Pometcu, e cel mai bun expert pe ring se poate întîmci orice.

Petre HEI

românia-finlanda: 9-0

9 goluri frumoase, 9 goluri care ne mai dau de 9 bani speranță (un meci egal Albania-R.D.G., vis fabulos), 9 goluri care ne-au adus 9 bucurii. Minutul 8: 1-0 (Dumitru), min. 9: 2-0 (Marcu), min. 25: 3-0 (Sandu Mircea), min. 43: 4-0 (Marcu), min. 45: 5-0 (Dumitrache), min. 55: 6-0 (Pantea), min. 62: 7-0 (Dumitrache), min. 65: 8-0 (Sandu Mircea), min. 82: 9-0 (Dudu Georgescu).

Doi mari prieteni de pe «vremea Rapidului», Răducanu și Dumitru.

«Zece», «zece!» (goluri) — cere tribuna. Las' că au fost bune și nouă...

«Meleu» la parter, cu Dudu Georgescu, autorul golului 9, în rolul vedetei fericite și chinute...

Fotografiile de Emil COJOCARU

Ultimul meci oficial pe '73 al naționalei a fost, așa cum se anticipa, un foc de artificii. O echipă venind dintr-o țară de schiori și atleți, care ar fi fost învinsă de oricare dintre divizionarele noastre A (și-mi permit să cred că și de câteva dintre cele activând în eșalonul secund, Olimpia Satu Mare, F.C. Bihor sau Chimia Rm. Vilcea, de pildă), a fost un sparring-partner docil, foarte fair, care a fugit 90 de minute. Atît, a fugit. Băieții noștri au marcat 9 goluri (toate frumoase), puteau să marcheze 19, datele problemei ar fi rămas aceleași.

Cu o linie de atac în care au fost utilizați înaintași care se duc spre poartă și au și obiceiul să marcheze goluri, reprezentativa noastră de duminică și-a schițat viitorul, care se va împlini — credem noi — cu sau fără voia antrenorilor care vor avea cîrma «corăbiei cu 11 pasageri» în mînă. «A fost — se spunea duminică la masa presei — ziua lui Marcu». O zi care putea să fie un an, fără supratacticele (care printre altele l-au ținut și pe Marcu pe tușă) care ne-au convins că sîntem adevărați ași atunci cînd e vorba să ne furăm singuri căciula. A mai fost, după părerea noastră, și ziua lui Sandu Mircea, care în obrăznicile lui o are și pe aceea de a marca goluri superbe, a fost și ziua lui Liță Dumitru, care are clasă să dea la toată lumea, adversari și coechipieri. N-a fost — din păcate — și ziua lui Oblemenco, chestie de ambiție gheboasă; adică de ce să fi marcat tunarul oltean vreo 3-4 goluri (el simțindu-l ca nimeni altul pe Marcu, nemaivorbind de «rachetele» care pleacă din gheata sa cam în toate meciurile, golurile sale banalizîndu-se aproape prin numărul lor) care să demonstreze ce știm cu toții și ne facem că plouă.

Oricum, distracția s-a încheiat, o luăm de la capăt. Avem înainte 4 ani de judecată, de construcție (nu de eternă reconstrucție) a unei echipe noi, tinere, moderne la chip și la joc. Important este să nu ne amăgim și pe viitor, așa cum sînt tentați să se amăgească unii dintre noi și acum. Pentru că nu am pierdut calificarea la Helsinki, oricît am fi seduși de o aritmetică elementară! Am fost întrecuți în grupă de o echipă care ne-a marcat două goluri pe terenul ei, în timp ce noi i-am marcat doar unul singur la București, am fost întrecuți de o echipă care a avut cel puțin un plus la capitolele omogenitate, pregătire fizică și tactică, forță de șoc. Fotbaliștii noștri au avut (și au) de partea lor un plus de talent, nevalorificat însă de cei care puteau și aveau obligația să-l valorifice.

Asta a fost piesa. Astea sînt concluziile noastre. Rămîne să vedem care vor fi concluziile și măsurile celor care sînt angajați — nu numai moral, ci și cu leafă — să apere în fotbal interesele fotbalului românesc. Punct și de la capăt.

Azi, pe «Centralul» craiovean, vice-campioana țării va căuta să dovedească tuturor că ordinea campionatului trecut a fost o «eroare administrativă» care a făcut abstracție de ordinea valorilor.

Mergem înainte, fotbalul românesc are încă multe de cîștigat.

Marius POPESCU

P.S. — Ne scoatem pălăria în fața performanței echipei Bulgariei, care s-a calificat pentru C.M.-'74 la Lisabona, obținînd, după o evoluție apreciată, rezultatul egal de care avea nevoie.

schimbare de optică

Deși considerat pe bună dreptate că n-ar mai putea îndrepta nimic din situația grupei a IV-a preliminară a C.M., totuși meciul cu Finlanda a dat naștere, în avâncronici, la unele speculații timide în genul: ce-ar fi dacă am obține un scor de 9-0? Și au existat ipoteze îndrăznețe: la Tirana un eventual scor egal obținut de albanezi, aduce în prim-plan calculul golaverajului între R.D.G. și noi. Nu erau puțini nici cei care încercau să anuleze scepticismul fabulistului din secolul trecut: «minuni în vremea noastră nu văd a se mai face»... sau reedităm o altă zicală: «n-duce anul ce aduce ceasul».

Și iată că un ceas și jumătate a putut aduce și cel mai mare scor din istoria întâlnirilor noastre internaționale, acea cascadă de goluri în poarta apărată de Allaja (cel care la Tirana, după spusele antrenorului Olavi Laaksonen, «a făcut un joc mare, scutind echipa de dezastre»). Dar ceea ce a fost posibil în capitala Albaniei prietene, n-a mai putut fi realizat la București. Și unul după altul, «șuturile» lansate de Dumitru, Mircea Sandu, Dumitrache, Pantea, Marcu și Dudu Georgescu (cu nelipsitul mare procent de ratări) au realizat prima jumătate din «minunea» abia întezărită în săptămîna anterioară acestei partide. Și totuși «minunea» are câteva explicații logice, care țin și de logica jocului și de dialectica unei conjuncturi pe care (și una și alta) le-am vrea instaurate pentru totdeauna în fotbalul nostru.

Explicația logică este că după acel 1-1 de la Helsinki și 0-2 de la Leipzig, jucătorii noștri urmăreau cu ardoare să-și ia revanșa. Iar pentru un asemenea obiectiv, conducătorii tehnici ai naționalei au recurs, tot logic, la transplantul unor inimi tinere care au adus un plus

de energie și dinamism în cadrul desfășurării jocului. Toți cei 10 jucători de cîmp s-au dezlănțuit din prima clipă asupra porții aparate de Allaja, eliminînd, într-o mare măsură, toate vechile deficiențe care le atîrnau greutăți de picioare. Au renunțat la driblingurile inutile, excesiv prelungite, adoptînd jocul simplu, direct pe poartă. Au folosit acțiunile prin învăluire, ca și centrările puternice, la semiînălțime, care, în lipsa marcajului «om la om» din partea finlandezilor, i-au făcut pe hotărîții noștri jucători să zburde în voie în zona de finalizare. Pressing-ul atacanților noștri asupra apărătorilor adverși și marcajul strict în propriul nostru teren, au făcut ca jucătorii lui Laaksonen să fie mai tot timpul palide umbre ale celor ce-au jucat la Helsinki și Tirana.

S-a adoptat deci de către echipa noastră cea mai potrivită tactică pentru un joc în care adversarul era depășit chiar din primele minute: să se înscrie cît mai multe goluri pentru a se ajunge la realizarea obiectivului propus: 9-0. Desigur, valoarea acestui adversar (pe plan tehnico-tactic) a permis jucătorilor români să facă tot ceea ce au vrut pe teren. Dacă s-ar crea și la fotbal, exact ca la hochei, categorii valorice după posibilitățile afirmate de fiecare echipă, nu s-ar putea înregistra asemenea discrepanțe între diferitele reprezentative naționale.

În orice caz, comportarea echipei noastre în acest meci este dătătoare de speranțe pentru formarea unei noi platforme de relansare a fotbalului românesc.

Acum, să așteptăm și ziua de 3 noiembrie. Poate că, la Tirana, echipa Albaniei să realizeze și a doua «minune»...

Angelo NICULESCU

Evoluțiile jucătorilor români în meciul cu echipa Finlandei notate de antrenorii Constantin Tească și Angelo Niculescu.

C. Tească: Răducanu (fără notă) — Sătmăreanu 6, Antonescu 6, Sameș 6, Deleanu 7 — Dumitru 9+, Dinu 6 — Pantea 7, M. Sandu 9, Dumitrache 8 (Dudu Georgescu 8), Marcu 9+.

A. Niculescu: Răducanu 8 — Sătmăreanu 7, Antonescu 8, Sameș 7, Deleanu 7 — Dumitru 9, Dinu 7 — Pantea 7, M. Sandu 10, Dumitrache 9, (Dudu Georgescu 7), Marcu 9.

poșta fair-play

Crăciunoiu Sorin — str. Mărăști 34 — Băilești-Dolj: Ce părere aveți, provocarea «Flacării», cu unsprezecele de rezervă, va avea sau nu un răspuns?

În stilul actual de muncă din fotbal nu există o asemenea preocupare. Pe timpuri, pentru a selecționa echipa națională, se făceau trialuri, pe tiparul propunerii revistei «Flacăra».

Gioni Popescu — Pitești: Cum este posibil ca Ion Chirilă să scrie că echipa noastră națională este singurul club de fotbal adevărat din România? Oare jucătorii vin gata formați din cer?

— Uite că este posibil, probabil ca să-mi răspundă mie, care-i spun că în spatele echipei noastre naționale se ascunde o «prăvălie» ce suferă transformări lipsite de conținut fotbalistic. Dealtfel, I. Chirilă scrie cam de mult asemenea «perle». Ceea ce mă face să-i spun că, dacă nu se va schimba optica în sensul producerii adevăratului fotbal (vom avea «minister» și nu «fabrică»), va fi vai de noi, fiindcă va învinge mediocritatea. Și atunci, mă voi vedea silit să-i spun — lui Chirilă — cu cel mai delicat «fair-play»: maestre! m-ai învins...

Care este punctul dumneavoastră în privința profesionalismului și profesionalizării?

— Profesionalismul este de condamnat! Profesionalizarea (adică știința jocului) este de dorit, de cultivat chiar, pentru ca fotbalistul să poată deveni cu adevărat un artist al balonului rotund și nu așa cum se întâmplă acum, un mim!

Nelu Murgea — student, Institutul politehnic-București: De ce nu se contractează jocuri de verificare cu echipe naționale ale țărilor limitrofe — care

au un fotbal foarte bun — și se pune echipa națională să joace cu echipe de club ca A.B.C. Natal, Vojvodina, Herta?

— Federațiile de pretutindeni își alcătuiesc calendarul cu mulți ani înainte, 3-4 uneori. Noi de-abia îl facem de la an la an, deoarece nimeni nu-și asumă răspunderea. Așa că jucăm cu ce prindem din zbor.

R. Crăciun — București: Îmi permit să vă întreb, ca de la om la om: v-a supărat atacul lui Ion Chirilă din «Sportul»? la adresa dumneavoastră?

— Regele busuicocului de la «Sportul» nu poate să mă supere. Condeier recomandat mai ales de marea sa imaginație, a fost în stare să scrie, din București, despre campionatul mondial din Anglia, așa cum despre fotbalul românesc scrie de parcă s-ar afla (el, Chirilă) în Anglia. Avînd, se pare, sarcina redacțională să îndulcească atmosfera (cînd e cazul), fie că e vorba de fotbal, de tenis, de atletism etc., omul siropurilor speculative s-a avîntat, cu barba-nainte, la luptă. M-a înțepat puțin, dar nu m-a supărat. E dreptul lui să scrie. Chiar și așa cum scrie...

Vasile Jurj — orașul Dr. Petru Groza, str. Armatei 3/19: Nu credeți că Boc ar trebui să-și rela locul în națională?

— Cred și sint convins că și-l va relua cît de curînd, mai ales că toți apreciază valoarea lui tehnică.

Ce șanse acordăți echipelor «Dinamo» și «U» Craiova, în turul II al «C.C.E.» și, respectiv, «Cupa U.E.F.A.»?

— Fiecare meci al lui «U» Craiova în această stagiune a fost o promisiune respectată, ceea ce mă face să cred în depășirea și a acestui obstacol. În privința lui «Dinamo», sint mai sceptic, fiindcă echipa nu dă încă

k.o.

Cîndscriam că totuși la Leipzig echipa noastră națională s-a bătut în măsura în care mai avea forța s-o facă după ce fusese executată de către un arbitru ce ar fi trebuit să fie destituit pe loc de către forurile responsabile, mulți oameni pe care nu-i cunosc mi-au scris indignați că nu am văzut nimic din acel meci. Nu laud prea des pe tricolori, poate și pentru că nu mi se dă ocazia, dar atunci, în acel meci, cei unsprezece puși să apere culorile noastre și-au făcut datoria, evident, cu potențialul cunoscut.

Iată, duminică, în fața unui adversar deloc faimos, pe care bine am fi făcut să-l fi bătut acasă, încă din primul meci, din nou s-a vădit că, atunci cînd vor și sint bine mobilizați, jucătorii români știu să fie și zmei. Mărturisesc că am venit sceptic la meci și că în socotelile mele nu intra mai mult de un 4-0 sau un 5-1, dar incredibilul s-a produs! Ca o mașină de tocat nervii, naționala noastră s-a năpustit literalmente peste adversar și l-a făcut k.o., cum se spune în box. Sigur că rezultatul de la București va produce o oarecare rumoare, mai ales la adversarii noștri indirecti de la 3 noiembrie, și că vor exista comentarii de toate felurile.

Ceea ce este sigur, e faptul că finlandezii s-au opus cît au putut acestui scor și că nu au reușit, pentru că nu puteau să reușească. Nu vreau să spun că am găsit duminică formula ideală, că am lansat o nouă echipă națională, dar meciul acesta a dovedit cît de bine ar fi fost ca antrenorii cei noi să-și fi ținut cuvîntul și să fi primit unsprezecelel național acel joc ofensiv pe care realmente putem să-l practicăm, cum s-a dovedit duminică.

Aici aș vrea să dau o explicație, cam brutală ce-i drept, dar totuși concludentă, bănuiesc... Mi se pare că tocmai absența a doi jucători a contribuit la realizarea scorului astronomic propus: este vorba de absența lui Dobrin și de aceea a lui Nunweiler. Ceea ce scriu aici poate scandaliza pe orice om de bună-credință, dar e o realitate. Despre argeșean mi-am spus de multe ori părerea și nu nutresc pentru el nici un fel de antipatie. Este unul dintre cei mai mari jucători pe care i-am avut vreodată. Faptul că a mai încetat cu viața boemă, mă bucură și mai mult. Din nefericire, în stilul preconizat de Valentin Stănescu și Cosmoc, el nu răspundea prea bine la cele preconizate din motive binecunoscute: în ciuda clasei sale, Dobrin

întîrzie jocul. El este un admirabil piston în jocul defensiv, în cîștigarea unui culoar în plus la mijlocul terenului, dar se vede limpede că dacă vrem pe viitor să fim temuți prin combativitate sint de preferat pasele lungi, directe ale lui Dumitru și Dinu (acesta din urmă în vizibilă decădere fizică). Despre Nunweiler, care a fost și rămîne încă și el un mare jucător, am mai spus că întîrzie de asemenea jocul prin cărarea mingei. Ceea ce era o virtute în cadrulul imprimat de Angelo Niculescu, devine o scădere ireparabilă în sistemul ofensiv pe care-l dorim la națională.

Și mai explicit vreau să spun că, la ora asta, atacanți ca Dudu Georgescu, Năstase, Dumitrache sint cei mai indicați. Nici Sandu Mircea nu e rău și trebuie luat în considerație. Dacă-l adăugăm și pe Iordănescu ne dăm seama că nu de atacanți centrali ducem lipsă, dar, pentru Dumnezeu, nu aș vrea să-i vedem pe toți deodată jucînd unii dintre ei în posturi improvizate. S-a văzut clar ce poate face o extremă de meserie ca Marcu, atunci cînd este jucat, pentru că realitatea este că extremele noastre nu sint jucate!

Vreau să mai spun că din noua echipă națională nu ar trebui să lipsească craioveanul Niculescu, la ora de față de departe mai bun ca Sătmăreanu, al cărui joc de duminică a crispat asistența. Nici Pantea nu a corespuns, și dacă-l avem pe Troi, de ce nu ne-am mai gîndi la Lucescu sau la cineva mai tînăr și mai dinamic, și cu asta am cam terminat cu noul profil, neuitînd că nici Sameș nu are curură de internațional și că lîngă Antonescu s-ar putea găsi ceva mai bun: Boc, acest mare nedreptățit care privea duminică din tribună cu melancolie la cei unsprezece tricolori...

Eugen BARBU

P.S. Luni seara, într-un cunoscut restaurant de la Șosea, Marin Stelian, Codrea și tînărul Bartales, abia lansat în arena Diviziei A, cîntau cot la cot: «C-așa beu oamenii tineri/ De sîmbătă pînă vineri» în admirația noastră. Înțeleg, Rapidul deține un loc de invidiat în clasament și o mică sărbătoare nu strica veselului trio. A doua zi, marți, am citit în ziare că Dumitriu II, Codrea și Grigoraș au fost suspendați de către clubul Rapid. Asta explică de ce în aceeași zi, la braseria Capșa, Codrea se dregea cu bere Casino. Necazuri și necazuri.

strălucirea talentului jucătorilor ce o compun.

Cine credeți că va fi fotbalistul nr. 1 al anului 1973?

— Un cuplu: Oblemenco și Adam! Așa cred eu că ar trebui să fie.

Nistor Marin — str. Dr. Petru Groza 47 — Cluj: Și eu aș fi creionat motivele determinante ale înfrîngerii de la Leipzig (inclusiv notele) tot cam ca dumneaele. Iată însă că, pe aceeași pagină, tovarășul Eugen Barbu, cu un titlu din care se deduce că rezultatul ne-ar fi fost furat, are o părere aproape diametral opusă. Asta n-ar fi nimic, dar mai zice: «Cred că nu am făcut de multe ori elogiuri unei naționale învinse, dar iată că acești minunați tricolori s-au bătut la Leipzig cum nu am văzut de multe ori». Să o spună oare în bătaie de joc? N-ar fi de mirare. Ar fi în cazul acesta o figură clasică de stil, ce l-ar putea situa în panteonul celor bravi și minunați. Care-i adevărul? Or, cumva, pe undeva se strecoară dilentantism și nepricepere...

— «Mon verre n'est pas grand, mais je bois dans mon verre» («Paharul meu nu e mare, dar beau din paharul meu») — ar fi un răspuns. Alte răspunsuri vi le dați chiar dumneavoastră înșivă.

Adrian Popescu — comuna Ciuperenii Noi — județul Dolj: Credeți că începe perioada de glorie a «Universității» Craiova în fotbalul românesc?

— Nu am nici un dubiu asupra ascensiunii ei, cu atît mai mult cu cît în urma unei vizite la fața locului m-am convins că atmosfera creată fotbalului în Craiova este de o înaltă ținută. Felicitări celor în drept.

La ora actuală, noi, românii, avem cinci buni antrenori de fotbal (în ordine alfabetică): C. Cernăianu, Ștefan Covaci, N. Dumitrescu, A. Niculescu și C. Tească. Acceptați o asemenea părere?

— Nu, avem mai mulți, dar trebuie să li se dea toată responsabilitatea pe care o presupune numele de antrenor.

G. Mitroi — microbist, București: G. Mitroi scrie într-un săptămînal bucureștean, la rubrica «MICROBISTUL» — dec singur recunoaște că nu e gazetar sportiv ci... microbist. Dealtfel, niciodată nu a tratat problemele fotbalului, ci exclusiv pe ale cluburilor preferate.

Cunosc însă un ziarist care la Leipzig a stat la masa presei în stînga mea și, probabil i-a fost mai ușor să-și arunce privirea pe noțiunile mele, decît să priceapă ce se întîmpla jos, în teren. Noroc că nu i-au apărut a doua zi rîndurile, ci mult mai tîrziu, avînd astfel la dispoziție timpul necesar pasiunii de... microbist!

A. Tănase — Brăila: Cum vedeți prezența scriitorilor în viața fotbalului nostru?

— Excelentă! Mai ales că mă număr printre aceia care au dorit acest lucru, pentru că intuiau că scriitorii își vor face simțită autoritatea condeiului în rezolvarea rădăcelor fotbalului românesc pe alt limbaj decît cel al cronicarului sportiv, lipsit uneori de curajul opțiunii. Și nu m-aș putea plînge că dorința nu m-a costat, fiindcă un virf de creion bine ascuțit m-a înțepat de multe ori.

Constantin TEASCĂ

in farmacist ardelean n proces cu said-paşa

tejin, prin bunăvoinţa familiei, documentului proces uimitor.

le aflăm în anul 1856, în Imperiul otoman. anţa supremă din Cairo are de judecat cazul intentat împotriva lui Said-paşa, ernatorul Egiptului (şi implicit al Suda-ii) — fiul lui Mohamet-Ali, deţinătorul de-a doua demnităţi ca importantă în eriu, temutul guvernator care a restruc-impărţirea administrativă a Sudanului patru «Mudirehuri», a început construc- canalului de Suez şi a ctitorit oraşul care tăzii îi poartă numele — de către un străin ecare, «necredincios», pripăşit pe me-ururile Sudanului, şi al cărui nume îl ros-greu, pocindu-l, un înzorzonat demni-scrib. Cine era temerarul reclamant?

DISPARIŢIA GINERELUI

mprejurările în care farmacistul braşon Francisc Binder a plecat pe drumurile ei şi Africii nu sînt prea clare. În jurnalul (intitulat «Comunicările domnului Fran-Binder...», inedit) face vagă referire la ndiţiile familiare anevoioase», cu aluzie babil la recenta lui căsătorie cu fiica far-cistului şef al oraşului, care într-un număr ziarului Kronstädter Zeitung din anul 9 anunţă că i-a dispărut ginerele şi face l la cei ce deţin informaţii despre dispa-e să-l anunţe. Vajnicul socru nu îl va edea însă curînd. Sînt unele indicii în sul că plecarea lui precipitată a fost de-minată şi de represiunile următoare an-revoluţionar 1848, în această direcţie dînd şi împrejurarea că, ajungînd în Siria, arul farmacist este ajutat cu o mare sumă bani de către generalul Bem, care deţi-o importantă funcţie în Imperiul otoman. apoi, să nu uităm că ne aflăm într-o epocă romantismului călătoriilor şi căutărilor. , pentru viaţa lui Francisc Binder, dacă stă un singur cuvînt care să o poată ca-teriza, acesta este «căutarea».

Mai întîi, de la Constantinopol a plecat Smirna, cu speranţa de a ajunge pe linia caravane Palestina-Bagdad-Persia în In-le răsăritene, unde se afla fratele său, dar erata caravană nu s-a ivit. Urmează patru ii de călătorii la Rodos, Cipru, Karim, zaret, mănăstirea de pe muntele Karmel, rea Moartă, Galileea, Canaanul, Muntele bor, Ierusalimul, Abukir, Mossul. Banii miţi i se sfîrşesc şi urmează drumuri pe , cu picioarele goale prin lungile deşerturi, otejat de un bizar şef de trib de beduini, icat cu cuţitul, spre a fi jefuit, de doi pere-ni italieni, ajuns în situaţie de sclav, apoi it, o încrîncenată şi fanatică «pază» de e zile şi şase nopţi în faţa bisericii lui So-non din Ierusalim, spre a o putea, în fine, ita atunci cînd porţile lăcaşului s-au des-is pentru o prinţesă olandeză. S-a rein-s la Bagdad, cu speranţa formării unei avane spre Indii, dar şi de astă dată în far.

Aproape de necrezut, dar în toate aceste regnări a fost nedespărţit de căţelul cu re a plecat din Braşov. Îmbarcîndu-se la ep, cu o recomandare pentru medicul litar al Egiptului, căţelul care ştia să faci felul de ghiduşi a distrat familia genera-ului Guyon, asigurîndu-i o recompensă care

i-a prins foarte bine la sosirea în Egipt, fiind-că medicul căruia îi fusese recomandat fusese concediat între timp de Said-paşa. Îndepli-neşte tot felul de munci, cîştigîndu-şi greu existenţa şi făcînd mari eforturi spre a putea vizita ruinele Egiptului antic.

Pătrunderea lui în spaţiile încă necunos-cute este ajutat de fantastica repeziciune cu care învîţa dialectele locale, şi modul în care ştia să respecte obiceiurile locuitorilor. Devine oaspetele respectat şi onorat al puternicei regine negre, legendara Sitti-Nassara, cîştigă încrederea lui Giak, şeful tribului şillukilor, atît de pustiitor lovit de arabi, devine prieten cu misteriosul şeic Dabidon Orbul, cu regele negru Ariodetch, şi prestigiul său creşte în asemenea măsură, încît va fi «judecător» şi applanor al conflic-tului dintre triburile kitîş, agal şi agjal, ata-cate de triburile gok şi fagok. Deşi îşi orga-nizează o gardă personală de 150 de oameni, este de multe ori în pericol de moarte, în una din aceste situaţii salvîndu-se prin prac-ticarea unui ritual de «binecuvîntare» a fio-rişilor adversari, ritual constînd din scui-parea în zeama unei nuci de cocos şi apoi ungerea pe creştet cu acest conţinut. Cele mai periculoase confruntări le va avea cu caravanele de pradă şi comerţ cu sclavi ale arabilor. După un ciudat obicei al său, umbla neînarmat. Astfel, într-o zi, coborînd de pe vas spre a examina un muşuroi de termite, este atacat de un bivoli sălbatic. Animalul se prăbuşeşte însă la ciţiva centimetri de el, ca fulgerat. De pe vas, de la mare distanţă, trăsese un foc ochit magistral credinciosul său Ali.

ÎN CĂUTAREA LEGENDELOR

Această perioadă a căutărilor sale este de-a dreptul fascinantă. Aflînd despre modul de viaţă, cu o cultură mult mai avansată decît a celor din jur, al locuitorilor din ţara «Djur», deşi e bolnav de friguri, Binder por-neşte în căutarea aceluşi ţinut. Cînd baronul von Barnim şi dr. Hartman, vizitînd Sudanul, pun la îndoială unele afirmaţii despre izvoa-rele Nilului, le «oferă» o fabuloasă excursie în ţinuturi necunoscute încă. Aflînd despre dispariţia exploratorului doctor Vogel, colîndă prin inima Africii spre a-l găsi, dar fără rezultat. Reuşeşte totuşi să-l elibereze pe Cuny şi să răscumpere cu daruri bogate pe Abdel-Wahaab-Efendi, plecat şi el în cău-tarea doctorului Vogel.

Pornind de la poveştile înfricoşătoare spuse la lumina focurilor de tabără, studiază şi precizează aria de răspîndire a gorilei uriaşe, numită de localnici «querid-el-kebir». Legende despre mîncătorii de oameni îl poartă spre triburile niam-niam, constatînd că, departe de a fi antropofagi, acei oameni sînt primitivi şi blînzi. Multe poveşti, îndeosebi arabe, vorbeau despre negrii pitici. Porneşte în căutarea lor, depăşind limitele de sud ale Sudanului şi, în adevăr, va desco-peri şi va intra în relaţii amicale cu pigmeii tribului akka, fiind primul european care va confirma existenţa lor.

Ca să îndeplinească o promisiune făcută pe patul de moarte nobilului francez scăpă-tat Alfonz de Malzac, preia stabilimentul

Ronga şi porneşte în căutarea fantastică a fiicei unei slave negre care, în realitate, era moştenitoarea nobilului francez. Deşi ajunge la paralela 5° nord, nu va putea să-şi îndepli-nească promisiunea solemnă de a o găsi şi înfia.

Farmacistul ardelean va consemna imagi-ne dureroasă a şirurilor de oameni, minăţi cu bice din piele de hipopotam, cu braţele întinse legate la capetele unor trunchiuri trecute peste umeri, astfel încît caravanele cu sclavi i se păreau şiruri de crucificaţi.

Cei ce se opun comerţului cu sclavi sînt puţini. Cel mai însemnat adversar al sclaviei, guvernatorul de origine armeană Arkel-bei moare (sau este ucis) înainte ca măsurile preconizate de el să îşi producă efectul. Consulul Sardiniei la Khartoum, Alexandre Vandey, este ucis în 1853, la Gondokoro, de către vînătorii de sclavi. Medicul francez Piney, care răscumpără o sclavă neagră, o botează Maria şi se căsătoreşte cu ea, italia-nul De Bono, sau Cantarini, care se strîng în jurul lui Binder, nu reprezintă o forţă. Chiar pîldele pe care el le dă, cum a fost aceea ca după o expediţie costisitoare să re-nunţe la mărfurile pe care i le procură Mo-hamet Cher, aflînd că acesta le procură prin pradă, nu găsesc ecou.

Totuşi, nu descurajează. Cu ajutorul consu-lului austriac, dr. Natterer, şi mai ales al credincioasei şi disciplinei sale gărzi per-sonale, întreprinde o temerară acţiune mili-tară, recucerind fosta mănăstire misionară Gondokoro (numită ulterior Lado), pe care arabii o transformaseră într-un punct stra-tegic de legătură al comerţului cu sclavi. Pre-luînd apoi stabilimentele ce aparţinuseră lui Malzac, eliberează sclavii din aceste bara-coane şi le transformă în puncte de schimb de mărfuri, ca fildeş, gumă arabică etc.

...Acesta era «străinul», «necredinciosul», care a cutezat să cheme în judecată pe prea-puternicul Said-paşa.

PROCESUL

Faquizii, înţelepţii jurişti musulmani, pă-zitori ai rînduieilor şi preceptelor Coranu-lui, cu bărbile lor albe şi turbanele înalte împodobite cu giuvaeruri, ascultă, aşezaţi în semicerc, acuzaţia pe care Francisc Binder o rosteşte împotriva lui Said-paşa. Cunoscînd uimitor de bine ritualul, formulele şi limba judecăţii, «străinul» argumentează limpede, fără pasiune, disimulîndu-şi însă intenţia cu care a declanşat procesul. Vorbeşte numai despre despăgubirile ce i se cuvin. Transpor-ta din Cairo spre Khartoum un important lot de mărfuri, dar, ajuns la Korosco, nu a mai găsit cămilele necesare pentru a stră-bate deşertul, fiindcă au fost rechiziţionate de trupele lui Said-paşa, deplasate în vederea unei misiuni de represalii în Sudan.

Cum era firesc, pîrîtul a ripostat pornind de la argumentul că mişcările trupelor sale nu pot fi puse astfel în discuţie şi nu s-a în-tîmplat aşa ceva de cînd există imperiul preaputernicilor sultani. Reclamantul alu-necă acum pe o pantă pe cît de curajoasă, pe atît de periculoasă. Au fost oare acele acţiuni armate de pradă sistematică a teri-toriului Sudanului cu adevărat acţiuni de

război? Care este distincţia dintre jaful siste-matic şi vînătoarea organizată de oameni într-un teritoriu acuzat şi acţiunea propriu-zisă de război? Acuzaţia atît de gravă a îm-părţirii Sudanului în «loturi» de vînătoare organizată de sclavi şi de pradă este rostită însă voalat, în exprimări metaforice, îndră-gite şi, poate de aceea, atît de bine înţelese totuşi de către înţelepţii divanului de jude-cată. Puternicul paşa argumentează în sen-sul că deplasarea trupelor a fost legitimată de răscoala unor triburi. Reclamantul insi-nuează întrebarea: Dar de ce s-au răscolit, de ce au tulburat liniştea şi pacea imperiului? Nu oare pentru că...

Said-paşa este înfrînt şi, prin sentinţa în-ţelepţilor, obligat să-i plătească lui Binder o despăgubire de 60 000 de piaştri. Victoria farmacistului ardelean are însă o semnifica-ţie mult mai adîncă decît plata acelor des-păgubiri.

...ACEST OM CIUDAT

Reîntors în Europa, după ce este oaspetele împăratului Austro-Ungariei şi prezintă o serie de comunicări la solicitarea unor in-stituţii şi societăţi de studii europene, refuză toate ofertele ce i se fac, stabilîndu-se în Vinţul de Jos, împreună cu tînărul său ser-vitor, un fost sclav eliberat, care nu a voit să-l părăsească.

Cînd i se aminteşte numele, se face înde-osebi referire la colecţia africană donată mu-zeului din Sibiu (pe atunci cea mai bogată colecţie de acest gen din Europa), uitîndu-se a se face referire la colecţia donată baronului von Barnim (doctor Robert Hartman: «Că-lătoria baronului Adalbert von Barnim...», pagina 315) sau la cea cedată doctorului Natterer. Farmaciştii şi botaniştii îl amin-tesc atunci cînd vorbesc despre plantele «binderiene», în mare număr colectate pentru prima dată de Francisc Binder, şi parte dintre ele varietăţi cu totul noi (Th. Kotsky: «Plante binderiene...», Analele Aca-demiei Cezaro-crăieşti, Viena). Deşi este primul european care cercetează zona izvoa-relor Nilului, nu este citat ca atare decît de doctorul Hartman în cartea sus-amintită). Sînt ignorate medicamentele pe care le-a preparat folosind procedeele terapeutice ale triburilor sudaneze; studierea ariei de răspîndire a arborelui denumit «hâmrah», a bambusului uriaş, a bananului sălbatic, a oissusului etc.; cercetarea şi combaterea ravagiilor produse de musca ţeţe (surriţa), urmărirea modului de înmulţire şi a bolilor pe care le provoacă viermele filaria; de-scrierea şi conservarea a diverse specii de lilieci, a ciinelui «frumos», a risului alb, a diverselor specii de antilopă, a graţiosului «cal de munte» din regiunea Nilului Albastru superior şi a speciilor de rinoceri din zona Nilului Alb; descrierea diverselor specii de struţi, a şerpilor din pădurile tropicale, a hipopotamilor, a diverselor specii de peşti care în perioadele de secetă se ascund în găuri adînci şi umede; semnalările lui — primele de acest gen — despre viaţa pig-meilor, despre cuptoarele de «fabricat fier» ale locuitorilor ţinutului Dar-Fungarebulul, despre activitatea meşteşugarilor din Wadai, propunerile sale pentru exploatarea raţio-nală a arborelui de cauciuc şi pentru îmbu-nătăţirea unor rase de animale, promovarea unor meşteşuguri şi învierea vieţii eco-nomice a unor ţinuturi atît de cumplit lovite de comerţul cu sclavi şi incursiunile siste-matice de pradă.

Poate pentru faptul că acest om ciudat a făcut totul singur, fără să aibă acreditarea şi protecţia unor savante institute de spe-cialitate, mînat doar de setea lui de căutare... Dar, poate dincolo de descoperirile sale ca explorator, numele lui merită să fie amintit, chiar şi numai pentru ceea ce a făcut împo-triva comerţului cu sclavi.

Emil POENARU

COPERTA NOASTRĂ

Nedeie sau fantezie «naivă»
de N. ROMAN.

FLACĂRA. Redacţia: Bucureşti, Piaţa Scînteii 1,
Sectorul 1. Casa poştală 41 12. Of. 33.
Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL exe-cutat la Combinatul poligrafic «Casa Scînteii».

41 505

PREŢUL REVISTEI: 3 LEI

Prezentarea artistică:
Mircea FODOREANU

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 160 000 exemplare.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU